

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GAZETECİLİK ANABİLİM DALI**

**VAN DIJK'IN ELEŞTİREL SÖYLEM ANALİZİ BAĞLAMINDA
KADINA YÖNELİK ŞİDDET HABERLERİNİN ANALİZİ:
HÜRRİYET VE SÖZCÜ GAZETESİ ÖRNEĞİ**

Rabia UÇAR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman: Doç. Dr. Mustafa ÖZTUNÇ

NİSAN - 2025

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

VAN DİJK'IN ELEŞTİREL SÖYLEM ANALİZİ
BAĞLAMINDA KADINA YÖNELİK ŞİDDET
HABERLERİNİN ANALİZİ: HÜRRİYET VE SÖZCÜ
GAZETESİ ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Rabia UÇAR

Enstitü Anabilim Dalı: Gazetecilik

“Bu tez 17/04/2025 tarihinde yüz yüze olarak savunulmuş olup aşağıdaki isimleri bulunan
jüri üyeleri tarafından oybirliği ile kabul edilmiştir.”

JÜRİ ÜYESİ	KANAATİ
Doç. Dr. Mustafa ÖZTUNÇ	Başarılı
Doç. Dr. Nesrin AKINCI ÇÖTOK	Başarılı
Doç. Dr. Osman Vedüd EŞİDİR	Başarılı

ETİK BEYAN FORMU

Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen tez çalışmasının benzerlik oranının herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve Etik Kurul Onayı gerektiği takdirde onay belgesini aldığımı beyan ederim.

Etik kurul onay belgesine ihtiyaç var mıdır?

Evet ☒

Hayır ☐

(Etik Kurul izni gerektiren araştırmalar aşağıdaki gibidir:

- Anket, mülakat, odak grup çalışması, gözlem, deney, görüşme teknikleri kullanılarak katılımcılardan veri toplanmasını gerektiren nitel ya da nicel yaklaşımlarla yürütülen her türlü araştırmalar,
- İnsan ve hayvanların (materyal/veriler dahil) deneysel ya da diğer bilimsel amaçlarla kullanılması,
- İnsanlar üzerinde yapılan klinik araştırmalar,
- Hayvanlar üzerinde yapılan araştırmalar,
- Kişisel verilerin korunması kanunu gereğince retrospektif çalışmalar.)

Rabia UÇAR

17/04/2025

ÖN SÖZ

Tez çalışmam süresince bilgi ve tecrübesiyle bana yol gösteren, akademik desteğini esirgemeyen ve çalışmamı her aşamasında titizlikle yönlendiren danışmanım Doç. Dr. Mustafa Öztunç'a en içten teşekkürlerimi sunarım. Onun bilimsel yaklaşımı ve teşvik edici tutumu, araştırmamın şekillenmesinde önemli bir rol oynamıştır. Tez izleme komitemde yer alan ve yapıcı değerlendirmeleriyle çalışmamın şekillenmesini sağlayan Doç. Dr. Nesrin Akıncı Çötök ve Doç. Dr. Osman Vedüd Eşidir hocalarıma teşekkür ediyorum.

Çalışmamda yararlandığım ve fikirlerinden ilham aldığım tüm akademisyen ve araştırmacılara da ayrıca teşekkür etmek isterim. Onların çalışmaları, bu araştırmanın temelini oluşturmuş ve bilimsel gelişime olan katkılarıyla bana önemli bir perspektif sunmuştur.

Ayrıca, bu uzun ve yoğun akademik yolculukta bana her zaman destek olan, sabrıyla ve anlayışıyla yanımda duran, moral ve motivasyon kaynağım olan kıymetli eşim Cihan Kaya'ya sonsuz teşekkür ederim.

Son olarak, akademik dünyada ilerlemeye çalışan tüm araştırmacılar için bu çalışmanın faydalı olmasını dilerim. Bilimsel bilgiye katkıda bulunmanın ve toplumsal farkındalığı artırmanın kıymetini her zaman hatırlamak dileğiyle...

Rabia UÇAR

17/04/2025

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	iv
TABLO LİSTESİ.....	v
ŞEKİL LİSTESİ.....	vi
ÖZET.....	vii
ABSTRACT	viii

GİRİŞ	1
1. BÖLÜM: KAVRAMSAL ÇERÇEVE	5
1.1. Şiddet Kavramı	5
1.2. Kadına Yönelik Şiddet	7
1.3. Kadına Yönelik Şiddet Biçimleri.....	10
1.3.1.Fiziksel Şiddet	10
1.3.2. Psikolojik (Duygusal) Şiddet.....	11
1.3.3. Cinsel Şiddet.....	12
1.3.4. Ekonomik Şiddet.....	13
1.3.5. Kamusal Şiddet	14
1.4. Kadına Yönelik Şiddeti Artıran Unsurlar	15
1.5. Kadına Yönelik Şiddeti Etkileyen Faktörler.....	17
1.6. Dünyada Kadına Yönelik Şiddet	20
1.7. Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet	22
1.8. Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddetin Nedenleri	25
1.9. Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi Kapsamında Yapılan Çalışmalar	26
1.9.1. Kadın Destek Uygulaması (KADES).....	26
1.9.2. TÜİK ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Ortak Araştırmaları.....	27
1.9.3. Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM)	27
1.9.4. TÜBİTAK Destek Programları.....	27
1.9.5. Medya ve Farkındalık Artırıcı Çalışmalar.....	28
1.10. Şiddet Olgusunu Açıklayan Kuramsal Yaklaşımlar	28
1.10.1. İçgüdü Kuramları	28
1.10.2. Engellenme - Saldırganlık Kuramı.....	28
1.10.3. Sosyal Öğrenme Kuramı	29

1.10.4. Bilişsel Kuramlar	29
1.10.5. Boşalma Kuramı	29
1.10.6. Duygusal Kuramlar	30
1.11. Medyada Kadınların Temsil Ediliş Şekli	30
1.11.1. Kadına Yönelik Şiddet Haberlerinin Medyada İşlenişi.....	33
1.12. Kadına Yönelik Şiddeti Konu Alan Araştırmalar	33
2. BÖLÜM: YÖNTEM	37
2.1. Çalışmanın Modeli	37
2.1.1. Çalışmanın Önemi	37
2.1.2. Çalışmanın Amacı.....	38
2.1.3. Çalışmanın Problem Cümlesi	39
2.1.3.1. Alt Problemler	39
2.1.4. Veri Toplama Araçları	40
2.1.5. Evren ve Örneklem	40
2.1.6. Sınırlılıklar	40
2.1.7. Çalışmanın Deseni.....	40
2.1.8. Çalışmanın Kapsam ve Sınırlılıkları.....	40
2.1.9. Verilerin Toplanması	41
2.1.10. Verilerin Analizi	42
2.1.11. Verilerin Çözümü ve Yorumlanması	42
2.2. Teun A. Van Dijk'ın Eleştirel Söylem Çözümlemesi Modeli	43
2.2.1. Makro Yapıya Yönelik Tematik Analiz	44
2.2.2. Makro Yapıya Yönelik Şematik Analiz	45
3. BÖLÜM: BULGULAR VE YORUM	47
3.1. Hürriyet Gazetesi Makro Yapıya Yönelik Tematik Analiz.....	47
3.1.1. Hürriyet Gazetesinin Başlıklarıyla İlgili Bulgular	47
3.1.2. Hürriyet Gazetesinin Haber Girişleriyle İlgili Bulgular	49
3.1.3. Hürriyet Gazetesinin Fotoğraflarıyla İlgili Bulgular	54
3.2. Hürriyet Gazetesi Makro Yapıya Yönelik Şematik Analiz	55
3.2.1. Ana Olay ve Sunuş Biçimleri.....	55
3.2.2. Artalan ve Bağlam Bilgisi.....	55
3.2.3. Haber Kaynakları	56

3.3. Sözcü Gazetesi Makro Yapıya Yönelik Tematik Analiz	73
3.3.1. Sözcü Gazetesinin Başlıklarıyla İlgili Bulgular	73
3.3.2. Sözcü Gazetesinin Haber Girişleriyle İlgili Bulgular	74
3.3.3. Sözcü Gazetesinin Haber Fotoğraflarıyla İlgili Bulgular	75
3.4. Sözcü Gazetesi Makro Yapıya Yönelik Şematik Analiz.....	76
3.4.1. Ana Olay ve Sunuş Biçimleri.....	76
3.4.2. Artalan ve Bağlam Bilgisi.....	76
3.4.3. Haber Kaynakları.....	77
SONUÇ	84
KAYNAKÇA.....	89
EK.....	96
ÖZ GEÇMİŞ	106

KISALTMALAR

DSÖ	: Dünya Sağlık Örgütü
BM	: Birleşmiş Milletler
MOBESE	: Mobil Elektronik Sistem Entegrasyonu
EUROSTAT	: Avrupa İstatistik Kurumu
KSGM	: Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü
KADES	: Kadın Destek Uygulaması
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
ŞÖNİM	: Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi
ESA	: Eleştirel Söylem Analizi

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: 2024 Yılında Kadınların En Çok Maruz Kaldığı Şiddet Türleri ve Oranları ..	24
Tablo 2: Hürriyet Gazetesi'nin 1 Ocak - 31 Aralık 2024 Tarihleri Arasında Kadına Yönelik Şiddetle İlgili Yayımladığı Haberlerin Başlıkları, Giriş Cümleleri ve Fotoğrafları	72
Tablo 3: Sözcü Gazetesi'nin 1 Ocak - 31 Aralık 2024 Tarihleri Arasında Kadına Yönelik Şiddetle İlgili Yayımladığı Haberlerin Başlıkları, Giriş Cümleleri ve Fotoğrafları	82
Tablo 4: Hürriyet ve Sözcü Gazetelerinin Kadına Yönelik Şiddet Haberlerindeki Söylem Özelliklerinin Karşılaştırmalı Analizi	83

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1: Şiddet Döngüsü	17
Şekil 2: Kıtalarla Göre Fiziksel veya Psikolojik Şiddete Maruz Kalma Oranları	21
Şekil 3: 1 Ocak-31 Aralık 2024 Yılı Kadın Cinayetleri Verileri	25

ÖZET	
Başlık: Van Dijk’ın Eleştirel Söylem Analizi Bağlamında Kadına Yönelik Şiddet Haberlerinin Analizi: Hürriyet ve Sözcü Gazetesi Örneği	
Yazar: Rabia UÇAR	
Danışman: Doç. Dr. Mustafa ÖZTUNÇ	
Kabul Tarihi: 17/04/2025	Sayfa Sayısı: viii (ön kısım) + 95 (ana kısım) + 10 (ek)
Medya, toplumsal algıları ve düşünce biçimlerini şekillendiren güçlü bir araçtır. Medyanın toplumsal algıyı şekillendirmedeki gücü göz önünde bulundurulduğunda, kadına yönelik şiddet gibi hassas konuların nasıl sunulduğu büyük önem taşımaktadır. Bu çalışma, farklı ideolojik yaklaşımlara sahip olan Hürriyet ve Sözcü gazetelerinin 2024 yılına ait 1. sayfalarında yayımlanan kadına yönelik şiddet haberlerini ele almakta ve Teun A. Van Dijk’in eleştirel söylem analizi yöntemiyle, makro düzeydeki şematik ve tematik boyutlarıyla inceleyerek, medyanın şiddeti nasıl çerçevelediğini ve söylem stratejilerini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Çalışma Hürriyet ve Sözcü gazetelerindeki kadına yönelik şiddet haberleri ile sınırlandırılmıştır. Nitel analiz temelli olan bu çalışma, medyanın kadına yönelik şiddeti nasıl temsil ettiği sorusuna yanıt ararken, aynı zamanda şiddet olgusunun oryaya çıkışına medya söyleminin ne düzeyde etki yaptığı konulu yapılan çalışmalara da katkıda bulunmaktadır. Çalışmada, her iki gazetenin kadına yönelik şiddet olaylarını ele alış biçimi karşılaştırılmış, kullanılan dil, söylem stratejileri ve haber çerçeveleri analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular, Hürriyet gazetesinin haberlerinde daha nötr ve olay odaklı bir dil kullandığını, ancak bazı haberlerde şiddeti münferit vakalar olarak ele alma eğiliminde olduğunu göstermektedir. Sözcü gazetesi ise daha duygusal ve tepkisel bir dil kullanarak kadına yönelik şiddeti politik ve toplumsal bağlamıyla ele almaya daha yatkın olduğu görülmektedir.	
Anahtar Kelimeler: Şiddet, Kadına Yönelik Şiddet, Eleştirel Söylem, Medya	

ABSTRACT	
Title of Thesis: Analysis of News on Violence Against Women in the Context of Van Dijk's Critical Discourse Analysis: The Example of Hürriyet and Sözcü Newspapers	
Author of Thesis: Rabia UÇAR	
Supervisor: Assoc. Prof. Mustafa ÖZTUNÇ	
Accepted Date: 17/04/2025	Number of Pages: viii (pre text) + 95 (main body) + 10 (add)
The media is a powerful tool that shapes social perceptions and ways of thinking. Considering the power of the media in shaping social perception, how sensitive issues such as violence against women are presented is of great importance. This study examines the news about violence against women published on the first pages of Hürriyet and Sözcü newspapers, which have different ideological approaches, for the year 2024, and aims to reveal how the media frames violence and discourse strategies by examining them in schematic and thematic dimensions at a macro level using Teun A. Van Dijk's critical discourse analysis method. The study is limited to the news about violence against women in Hürriyet and Sözcü newspapers. This study, which is based on qualitative analysis, seeks an answer to the question of how the media represents violence against women, while also contributing to studies on the extent to which media discourse affects the emergence of the phenomenon of violence. In the study, the way both newspapers cover violence against women is compared, and the language, discourse strategies and news frames are analyzed. The findings show that the Hürriyet newspaper uses a more neutral and event-oriented language in its news, but tends to treat violence as isolated cases in some news. The Sözcü newspaper, on the other hand, seems to be more inclined to address violence against women in its political and social context by using a more emotional and reactive language.	
Keywords: Violence, Violence Against Women, Critical Discourse, Media	

GİRİŞ

Medya, bireylerin düşünce yapılarını şekillendiren, toplumsal olayları algılama biçimlerini yönlendiren ve toplumun genel dinamikleri üzerinde etkili olan önemli bir güçtür. Haberler aracılığıyla yalnızca bilgi aktarmakla kalmayan medya, olayları belirli bir çerçevede sunarak toplumsal algıların oluşmasına da katkı sağlar (McCombs & Shaw, 1972). Özellikle şiddet içerikli haberler, geniş halk kitlelerine ulaştırıldığında, toplumda korku, endişe ve önyargı gibi duyguların oluşmasına neden olabilmektedir (Altheide, 2002). Medyanın, yalnızca olayları aktaran tarafsız bir araç olmadığı; aksine belirli ideolojik, politik ve kültürel çerçeveler içinde şekillendiği bilinmektedir (Hall, 1982). Bu nedenle, medyanın şiddeti nasıl sunduğu, hangi anlatı ve çerçeveleme yöntemlerini kullandığı, toplumsal algılar üzerinde derin ve kalıcı etkiler yaratabilmektedir.

Kadına yönelik şiddet, dünyada ve Türkiye’de en yaygın insan hakları ihlallerinden biri olarak kabul edilmekte ve toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin en somut göstergelerinden biri olarak değerlendirilmektedir (World Health Organization [WHO], 2013). Bu tür şiddet vakalarının medyada nasıl ele alındığı, şiddetin toplumsal algısını şekillendiren en önemli unsurlardan biridir (García & Godoy, 2018). Medya, kadına yönelik şiddeti aktarma biçimiyle ya bu sorunun çözümüne katkı sağlayabilir ya da şiddeti yeniden üreten bir araca dönüşebilir (Fairclough, 1995). Medyada kullanılan dil, haber başlıkları ve olayların ele alınış biçimi, şiddeti münferit vakalar olarak mı yoksa yapısal bir sorun olarak mı gösterdiği noktasında belirleyici olmaktadır (Van Dijk, 1993).

Kadına yönelik şiddet haberlerinin sunumu, haber metinlerinde kullanılan söylem stratejileriyle şekillenmekte, fail ve mağdurun nasıl konumlandırıldığına bağlı olarak değişkenlik göstermektedir. Örneğin, bazı haberlerde failin psikolojik durumu, ekonomik sıkıntıları veya geçmiş travmaları ön plana çıkarılırken, mağdurun hayat tarzı, kıyafetleri veya davranışları vurgulanabilmektedir. Bu tür söylemler, şiddetin failden çok mağdurla ilişkilendirilmesine ve şiddetin gerekçelendirilmesine yol açabilmektedir (Easteal et al., 2015). Bu çerçevede, kadına yönelik şiddet haberlerinin medya tarafından nasıl çerçevelendiği büyük önem taşımaktadır.

Medyanın kadına yönelik şiddeti nasıl sunduğu konusunda yapılan araştırmalar, çoğu zaman şiddetin bireysel vakalar olarak ele alındığını, olayın toplumsal ve yapısal boyutlarının göz ardı edildiğini ortaya koymaktadır (Meyers, 1997). Özellikle popüler medya, şiddet haberlerini dramatize ederek, okuyucunun duygusal tepkisini artıran ve

ticari kaygılarla şekillenen bir anlatım tarzı benimsemektedir (Jewkes, 2015). Bu durum, kadına yönelik şiddetin nedenlerine ilişkin yüzeysel bir anlayış geliştirilmesine neden olmakta ve şiddetin sistematik boyutlarının görünmez hale gelmesine yol açmaktadır (Cuklanz, 2000).

Kadına yönelik şiddetin medyada sunumu, yalnızca kullanılan dil ve çerçeveleme stratejileriyle sınırlı değildir; aynı zamanda haberlerin hangi sıklıkta ve nasıl yer aldığı da toplumsal algıyı etkilemektedir. Bazı şiddet vakaları manşetlere taşınarak kamuoyu gündemine otururken, bazıları ise küçük haberler olarak sunulmakta ya da tamamen görmezden gelinebilmektedir (Gill, 2007). Medyada yer alan şiddet haberlerinin belirli söylem kalıplarıyla sunulması, toplumsal cinsiyet eşitsizliğini pekiştirici bir rol oynayabilmektedir (Lazar, 2007). Medyanın şiddet haberlerini çerçeveleme biçimi, kamuoyunun tepkisini doğrudan etkileyebilmektedir. Örneğin, bir şiddet olayı “aile içi tartışma sonucu gelişen trajedi” veya “kıskançlık krizinde işlenen cinayet” gibi ifadelerle aktarıldığında, şiddetin bireysel, kontrol dışı veya tesadüfi bir olay olduğu algısı yaratılmaktadır (Berns, 2004). Oysa, şiddetin bireysel değil, toplumsal bir mesele olduğu gerçeği, ancak haberlerin yapısal eşitsizlikleri vurgulayan bir perspektifle ele alınmasıyla görünür hale gelebilmektedir (Kitzinger, 2004).

Araştırmanın Konusu

Kadına yönelik yapılan şiddet, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin bir sonucu olarak dünya çapında büyük bir sorun teşkil etmektedir. Medya, bu sorunun toplumsal algısını şekillendiren ve toplumsal bilinç oluşturan önemli bir araçtır. Dolayısıyla, bu çalışmanın konusu, bu iki gazetede yer alan kadına yönelik şiddet haberlerinin nasıl ele alındığı, kullanılan dil ve söylemlerin toplumsal cinsiyet eşitsizliğini nasıl yansıttığı üzerine odaklanmaktadır. Bu çalışma, Van Dijk’ın Eleştirel Söylem Analizi bağlamında, Hürriyet ve Sözcü gazetelerinin 2024 yılına ait 1. sayfalarında kadına yönelik şiddetle ilgili haberlerini analiz etmeyi amaçlamaktadır. Bu iki gazete hem tirajları hem de farklı hedef kitlelere hitap etmeleri göz önünde bulundurularak çalışmaya dahil edilmiştir.

Araştırmanın Önemi

Medyanın şiddet olaylarını ele alma biçimi, yalnızca olayların aktarılmasından ibaret değildir; aynı zamanda toplumsal algıları şekillendirme, davranışları yönlendirme ve

tartışma ortamı oluşturma gibi geniş bir etki alanına sahiptir. Bu bağlamda, medyada yer alan şiddet haberlerinin söylem analizi, hem dil kullanımındaki bilinçli veya bilinçsiz manipölasyonları tespit etme hem de bu manipölasyonların toplumsal algıyı nasıl şekillendirdiğini değerlendirme açısından ve medyanın dil ve söylem aracılığıyla şiddeti görünür kılma, normalleştirme veya örtme eğilimlerinin değerlendirilmesi kritik öneme sahiptir. Türkiye’deki ulusal yazılı ve görsel basının kadına yönelik şiddet konusundaki yaklaşımı, farklı açılardan ele alınarak bilimsel çalışmalara katkı sağlamıştır. Ancak, Teun Adrian Van Dijk’in eleştirel söylem analizi yöntemine dayanarak, kadına yönelik yapılan şiddet haberlerinin Hürriyet ve Sözcü gazetelerinde incelenmesi yeterince detaylandırılmamıştır. Bu durum, çalışmanın önemini ve özgünlüğünü artırmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Şiddet, toplumsal yaşamın kaçınılmaz bir gerçeği olmasına rağmen, medyada nasıl ele alındığı ve temsil edildiği hususunda detaylı bir incelemenin gerekliliği tartışılmazdır. Bu çalışma, mevcut literatürdeki eksiklikleri gidermeyi amaçlayarak, kadına yönelik şiddet haberlerini değerlendirmekte ve bu kapsamda önemli katkılar sunmayı hedeflemektedir. Çalışma, medyada kadına yönelik şiddetle ilgili haberlerin nasıl yapılandırıldığını, hangi dilsel araçların kullanıldığını, kadının toplumsal konumunun nasıl yansıtıldığını ve şiddet olaylarının toplumsal cinsiyet bağlamında nasıl temsil edildiğini göstermek adına kapsamlı bir analiz ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışma, Van Dijk’ın Eleştirel Söylem Analizi yöntemi kullanılarak, Hürriyet ve Sözcü gazetelerinin 2024 yılına ait 1. sayfalarında yer alan kadına yönelik şiddet haberlerini incelemektedir. Eleştirel söylem analizi, medya metinlerinin örtük ve açık anlamlarını ortaya çıkarmak, ideolojik yapıları analiz etmek ve söylem aracılığıyla oluşturulan toplumsal algıyı değerlendirmek için kullanılan nitel bir analiz yöntemidir. Çalışmada farklı yaklaşımlar değerlendirilerek, Teun Van Dijk’ın eleştirel söylem analiziyle makro düzeydeki şematik ve tematik boyutlarıyla incelenmesi tercih edilmiştir. Elde edilen bulgular, tematik ve şematik yapı çerçevesinde analiz edilerek yorumlanmıştır.

Çalışmada, farklı ideolojilere sahip Hürriyet ve Sözcü gazetelerinin yalnızca 1. sayfalarında yer alan kadına yönelik şiddetle ilgili haberlerin analiz edilmesi;

araştırmanın odak noktasının, gazetelerin en görünür ve etkili alanları olan ana sayfalarındaki haberlerdeki dilsel ve söylemsel yapıları ortaya koymaya yönelik olmasından kaynaklanmaktadır. 2024 yılına ait haberlerin seçilmesi, medyanın zamanla değişen söylemlerini incelemek amacıyla belirli bir dönem sınırlandırması yapılmıştır. 2024 yılı, son dönemdeki toplumsal, kültürel ve politik değişimlerin medya söylemi üzerindeki etkilerini incelemek adına güncel ve anlamlı bir seçimdir. Verilerin toplanmasında gazete arşivleri taranmış ve aynı zamanda bu yayınların internet sayfalarından da faydalanılmıştır.

Çalışma, üç ana bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde kavramsal çerçeveye yer verilerek, şiddet kavramı genel hatlarıyla incelenmiş; kadına yönelik yapılan şiddet ve biçimleri , bu şiddeti tetikleyen faktörler, Türkiye’deki kadına yönelik şiddet olgusu, toplumumuzdaki kadın ve cinsiyet kavramları, toplumsal cinsiyet teorileri ve konuyla ilgili yapılan çalışmalar detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Çalışmanın ikinci bölümü çalışmanın yöntemine ayrılmıştır. Araştırmanın önemi, amacı, örnekleme, veri toplama süreci ve kullanılan yöntemler detaylı bir şekilde açıklanmaktadır. Çalışmanın üçüncü bölümünde ise, yapılan analizler doğrultusunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Hürriyet ve Sözcü gazetelerinde 2024 yılına ait 1. sayfalarda yer alan kadına yönelik şiddetle ilgili haberler, belirli dilsel yapılar ve söylemsel çerçeveler üzerinden incelenerek tablolar üzerinden gösterilmiş ve yorumlanmıştır.

1. BÖLÜM: KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1.1. Şiddet Kavramı

İnsanlık tarihiyle birlikte varlık gösteren şiddet kavramı, birçok bireysel ve toplumsal faktörün etkileşimiyle karmaşık bir yapı oluşturmaktadır. Bu nedenle şiddeti tanımlamak ve anlamak, basit bir süreç değildir. Şiddet hem zamana hem de topluma bağlı olarak farklı anlamlar kazanabilen bir kavramdır. Şiddetin temelinde yer alan saldırganlık dürtüsü, bireyin toplumsallaşma süreci içinde öğrenilen bir özellik olabilmektedir. Kitle iletişim araçları ise bu öğrenme sürecini hızlandıran bir etki yaratmaktadır. Sağlıklı bir toplum, tüm şiddet olaylarının ortadan kalktığı ve çatışmaların yaşanmadığı bir toplum olmaktan çok, karşılaşılan sorunların çözülme alışkanlığının yaygın olduğu bir toplumdur. Toplamların gelişmişlik düzeyi arttıkça azalması beklenen şiddet, geçmişten günümüze kadar varlığını sürdüren bir olgu olmuştur. Bugün, şiddet hem geçmişteki ilkel biçimlerde hem de teknolojinin kullanımıyla daha farklı şekillerde karşımıza çıkmaktadır. Şiddet, dar bir anlamda kişilere ve nesnelere karşı öfke ve düşmanlığın yoğun bir şekilde ortaya çıkması olarak tanımlanabilir. Daha kapsamlı bir tanım ise Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından yapılmıştır. DSÖ (2002), şiddeti “bireye, bir başkasına, topluluğa ya da gruba yönelik yaralanma, ölüm, fiziksel zarar, gelişimsel bozukluklar veya yoksunluk gibi sonuçlara yol açabilen tehdit ya da fiziksel zor kullanma” olarak açıklamaktadır. Arapçadaki "katlanması zor olan şey" ifadesiyle tanımlanan şiddet, Türk Dil Kurumu'nda ise “bir hareketin ya da gücün şiddeti ve derecesi” olarak daha genel bir şekilde tanımlanmıştır(Ram, Şubat 2020, sf. 2).

Hukukçular, şiddet eylemlerini “İnsanın, benzerlerine karşı yaptığı ve onlarda önemli ya da önemsiz hasar ve yaralar meydana getiren, saldırganlık ve hoyratlık sergileyen hareketler” olarak tanımlar. Bu açıklama, şiddet ile kalıcı bedensel hasar yaratan güç kullanımı arasındaki ilişkiyi vurgulamaktadır. Şiddet, yalnızca fiziksel güç kullanımıyla sınırlı kalmaz; aynı zamanda saldırganlığı ifade eden tüm söz, tutum, yaklaşım ve hareketler, bedensel ya da ruhsal etkilenmelere yol açabilmektedir. Bu bağlamda şiddet, insan haklarına yönelik ciddi bir tehdit oluşturmaktadır. 21. yüzyılın gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerinde şiddet, insanların toplumsal sorunları arasında varlığını sürdürmeye devam etmektedir. Şiddet oluşumunda pek çok nedenin etkili olduğu göz önüne alındığında, şiddet, biyolojik, psikolojik ve sosyal açıdan bir bütün olarak ele

alınmalıdır. Biyolojik nedenler arasında genetik faktörler, hormonlar ve fiziksel ile ruhsal hastalıkların yol açtığı bilişsel değişiklikler bulunmaktadır. Psikolojik etkenler ise şiddet eyleminden elde edilen kazanç, anne-baba tutumları, engellenme, tahrik edilme, güç ve kontrol sağlama, bağımlı veya muhtaç olma, iletişim ve çatışma çözme becerilerinin eksikliği gibi faktörleri kapsamaktadır. Sosyal nedenler ise toplumda şiddetin hoşgörülle karşılanması, şiddeti sorun çözme yöntemi olarak görme, aile içi eğitimin eksikliği, medyanın etkisi, toplumsal cinsiyet rolleri, yaşam sıkıntıları, göçler ve küreselleşme gibi olguları içermektedir. Tıbbi sorunlar da şiddet davranışlarının tetikleyicisi olabilmektedir. Hamilelik dönemi boyunca annenin yetersiz beslenmesi, sigara, alkol ve kokain gibi zararlı maddeler kullanması, doğacak bebekte davranış sorunlarına yol açabilmektedir. Ayrıca doğum sırasında bebeğin oksijensiz kalması gibi komplikasyonlar da gelişim açısından olumsuz etkiler yaratabilmektedir. Brennan ve arkadaşları tarafından yapılan bir araştırmada, suçla ilişkili annelere sahip ve hamileliklerinde sigara içen 2.127 erkek çocuğunda agresif ve antisosyal davranışların belirgin şekilde daha fazla olduğu ortaya konmuştur (Yalçın ve Erdoğan, 2013: 388). Ayrıca kültürün de şiddet üzerindeki etkisi yadsınamaz bir gerçektir. Erkeklik özelliklerinin aşırı derecede abartılması ve yüceltilmesi, kadının aşağılanması ve çocuğun ya da kadının dövülmesinin erkeklere verilen bir hak olarak görülmesi, şiddeti hem tetiklemekte hem de normalleştirmektedir. Şiddetin yasal tanımı, zaman içinde daha kapsamlı hale gelmiştir. 01.03.2008'de yürürlüğe giren Ailenin Korunmasına Dair Kanunun Uygulanması Hakkındaki Yönetmelik, şiddeti; ailenin fiziksel, cinsel, ekonomik veya psikolojik zarar görmesine ya da acı çekmesine neden olabilecek eylemler, tehdit, baskı veya özgürlüğün keyfi engellenmesi olarak tanımlamıştır (4320 sayılı Kanun). Ancak, bu kanundaki eksiklikler nedeniyle 08.03.2012'de 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun yürürlüğe girmiştir. Yeni düzenleme, şiddeti daha geniş bir çerçevede ele alarak, bireyin fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik zarar görmesine ya da acı çekmesine yol açan veya yol açma ihtimali bulunan eylemler ile tehdit, baskı ve özgürlüğün keyfi engellenmesini kapsayacak şekilde tanımlamıştır (6284 sayılı Kanun). Yönetmelikte, şiddet; "Aile üyelerinin fiziksel, cinsel, ekonomik ya da psikolojik zarar görmesi veya acı çekmesine yol açabilecek davranışlar, bu tür hareketlere yönelik tehdit ve baskılar ya da özgürlüğün keyfi olarak kısıtlanması" şeklinde tanımlanmıştır (4320 sayılı Kanun). Ancak bu tanımda görülen eksiklikler nedeniyle, 08.03.2012 tarihinde

yürürlüğe giren 6284 sayılı "Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun", şiddeti daha geniş bir şekilde tanımlayarak, "Kişinin fiziksel, cinsel, psikolojik ya da ekonomik zarar görmesi veya acı çekmesiyle sonuçlanması muhtemel hareketler, tehdit, baskı ve özgürlüğün keyfi engellenmesi" olarak yeniden belirlemiştir (6284 sayılı Kanun).

Polat (2012), şiddeti; etkili bir eylem, baskı, suç, işkence ve cinayet gibi unsurları içeren bir olgu olarak tanımlamaktadır. Genel anlamda şiddet, bir bireyin baskı veya güç kullanılarak kendi iradesi dışında hareket etmeye zorlanmasıdır. Aynı zamanda, şiddet duyguların sert bir şekilde dışa vurulması, bir eylemin güçlü yönleri ya da bir davranışın katı doğası şeklinde de ifade edilmektedir. Şiddet, evrensel bir yapıya sahip olup her toplumda benzer şekillerde ortaya çıkmaktadır. Fiziksel, cinsel, ekonomik, sözel ve psikolojik unsurlar ise tüm şiddet türlerinde ortak olarak görülmektedir (Polat, 2012).

1.2. Kadına Yönelik Şiddet

Şiddet, genellikle toplumsal güç ve iktidar ilişkilerinin bir yansıması olarak şekillenir ve bu ilişkilerde daha dezavantajlı konumda bulunan grupları hedef alır. Kadınlar, bu grupların başında yer almaktadır (Dursun, 2010: Sayı 21). Kadına yönelik şiddet, toplumsal cinsiyete dayalı bir şiddet türüdür ve toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin her alanda varlığını gözler önüne serer. Bu şiddet türü, yalnızca kadınları değil, erkekleri de etkiler çünkü toplumsal olarak biçimlendirilen kadınlık ve erkeklik rolleri nedeniyle her iki cins de farklı şiddet biçimleriyle karşı karşıya kalır (Altunay ve Arat, 2008: 16).

Kadına yönelik şiddet, evde, işyerinde, okulda veya sokakta farklı şekillerde kendini gösterir. Bu şiddet, taciz, tecavüz, zorla evlendirme, namus bahanesiyle cinayet, kadınların insan ticaretinde kullanılmak üzere satılması, başlık parası karşılığında satılmaları, savaş ganimeti olarak görülmeleri ve toplumsal yaşamdan dışlanmaları gibi çeşitli biçimlerde kendini gösterir (Kadın Dayanışma Vakfı, 2005: 11). Hangi toplumsal sınıf, kültür veya coğrafya kökenli olursa olsun, milyonlarca kadın, yakın çevreleri tarafından psikolojik baskı, dayak, tecavüz ve cinayet gibi şiddet türlerine maruz kalmaktadır (Bhasin ve Khan, 2003: 23). Günümüzde şiddet sadece fiziksel eylemleri kapsamaz, aynı zamanda bireylerin psikolojik sağlıklarını tehdit eden ve ruh hallerini etkileyen eylemleri de içerir. Aile içi şiddet, kadınlara yönelik şiddetle birlikte, sözel şiddeti de içine alacak şekilde daha geniş bir çerçevede değerlendirilmelidir. Şiddet,

öğrenilen ve taklit edilebilen bir davranış biçimi olup, toplumsal bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır (Kocacık, 2009: 27).

Kadına yönelik yapılan şiddet, fiziksel, cinsel ya da duygusal zarar meydana getirebilecek veya bu tür bir zarara yol açma riski taşıyan her türlü tehdit veya davranış olarak tanımlanmaktadır. Kadına yönelik şiddet, bir insan hakları ihlali olup, toplumların ilerlemesinin önünde büyük bir engel teşkil etmektedir. Bu nedenle, uluslararası kuruluşlar ve devletler, kadına yönelik şiddet ve ayrımcılığın önlenmesi amacıyla çeşitli yasal ve idari tedbirler alarak mağdurların korunmasına yönelik çalışmalar yapmaktadırlar (Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması, KSGM: 2009, Kadın Sığınma Evleri Kılavuzu, KSGM: 2008).

Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurulu, Aralık 1993'te kabul ettiği Birleşmiş Milletler Kadınlara Yönelik Şiddetin Önlenmesine Dair Bildirge'de aile içi şiddeti, "Kadınlara fiziksel, cinsel ya da psikolojik acı vermek ya da verebilme ihtimali taşıyan; kamusal ya da özel alanda meydana gelen, cinsiyet temelli bir davranış ya da bu tür davranışlarla tehdit etme, zorlayıcı bir tutum sergileme veya keyfi olarak özgürlüklerini kısıtlama" şeklinde tanımlamaktadır (Damka, 2009).

1995 yılında Pekin’de düzenlenen Dördüncü Dünya Kadın Konferansı’nda, Pekin Deklarasyonu ve Pekin Eylem Platformu gibi önemli belgeler kabul edilmiştir. Pekin Eylem Platformu, kadına yönelik şiddetin, kadınların temel hak ve özgürlüklerini kullanma hakkını engellediğini ve erkek egemenliğini pekiştirdiğini ifade etmiştir. Ayrıca, kadın ile erkek arasındaki eşit olmayan güç ilişkilerinin uzun vadeli bir yansıması olduğunu vurgulamıştır (Bozkurt, 2010). Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Hakkında Sözleşme, kadınların bazı haklardan mahrum edilmesinin ayrımcılık olarak kabul edilmesi gerektiğini öngörmektedir. Sözleşme doğrudan cinsiyete dayalı şiddeti vurgulamasa da, bir üye devlette bu tür şiddetin varlığı, sözleşmenin ihlalini oluşturmaktadır (Halıcı, 2007: 31). Bu çerçevede, ilgili sözleşmenin kadına yönelik şiddeti, ayrımcılığın bir türü olarak ele alıp, şiddetin kadının temel haklarından mahrum kalmasına neden olacağını belirttiği söylenebilir (Damka, 2009). Aile içi şiddet, cinsiyetler arasındaki güç dengesizliklerine dayalı olarak, sosyalleşme sürecinde öğrenilen bir davranış biçimi olarak ortaya çıkmaktadır (Mor Çatı, 1996). Cinsiyet ayrımcılığı ile güçlü bir bağlantıya sahip olan aile içi şiddet, kadının en güvenli ortam olarak kabul edilen aile içinde meydana gelir ve kadına fiziksel, psikolojik, cinsel ve

ekonomik zarar verme veya bu zararları tehdit etme amacı güden tüm eylemleri kapsar (Bozkurt, 2010). Aile içi şiddetin normalleşmiş bir davranış biçimi olarak kabul edilmesinin arkasında, toplumsal olarak kadına ve erkeğe atfedilen farklı roller, geleneksel cinsiyet iş bölümü ve bu rollerin doğal olduğuna dair inanç yer alır. Bu kalıplar, erkeğin hem özel hem de toplumsal alanda kadına üstünlük kurmasına olanak tanır ve kadına her durumda erkeğe boyun eğme zorunluluğu dayatır. Sonuç olarak, katı cinsiyet rollerinin ve sosyalizasyon süreçlerinin etkisiyle kadının yaşadığı "çaresizlik" hali, şiddeti beslemektedir (Bozkurt, 2010).

Kadına yönelik şiddetin ortaya çıkmasında, devam etmesinde, türü ve şiddetinin derinliği açısından pek çok faktör rol oynamaktadır. Ancak bu faktörlerin temelinde, çoğunlukla toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve ataerkil toplum yapısına dayalı asimetrik güç ilişkileri yatmaktadır (Mor Çatı, 1996). Kadına yönelik aile içi şiddet çok boyutlu bir sorundur ve toplumsal cinsiyet eşitsizliğine dayalı olarak karmaşık ve çoklu bir yapı sergiler. Şiddetin toplumsal onayı ve kadına yönelik şiddet için sağlanan hoşgörü ortamı gibi kültürel faktörler, evlilik içindeki çatışmalar ve ilişkilerdeki çözülme sorunları gibi ilişki faktörleri; kadının ekonomik bağımsızlığının olmayışı, iş gücü piyasasındaki sınırlı erişim gibi ekonomik engeller ve yasal düzeyde kadın-erkek eşitliğinin sağlanamamış olması, şiddetin ortaya çıkmasına neden olan temel faktörlerdir (Bozkurt, 2010).

Bu durumu aile içindeki şiddet bağlamında ele alacak olursak, erkeğin kadına yönelik şiddet eylemleri, kadının rızası olmadan cinsel ilişkiye zorlanması, ev işlerine yükümlü kılınması, ailesi ve arkadaşlarıyla görüşmesine engel olunması, eğitim ve çalışma hakkının kısıtlanması, hakaretlere ve alaylara maruz bırakılması gibi davranışlarla ifade edilebilir (Yıldırım, 1998. ss. 48-50). Kadına yönelik şiddete toplumsal bakış açısı da oldukça önemlidir. Farklı şiddet sıklıklarına sahip 16 ülke üzerine yapılan bir çalışmada, en düşük şiddet sıklığının, kadına yönelik şiddete kesin yasakların konulduğu ve şiddet gören kadınların korunmak amacıyla aile ya da sığınma evlerinden destek sağlanan toplumlardan geldiği gözlemlenmiştir. Bu müdahaleler sosyal yasaklar, yasal olan düzenlemeler ya da çevredekilerin, örneğin aile üyelerinin veya komşuların kadına karşı şiddeti ayıplaması biçiminde kendini gösterebilmektedir. Ayrıca bazı araştırmalara göre, erkeklerin ailede ekonomik güce sahip olduğu ve esas kararları verdikleri, kadınların boşanma süreçlerini kolaylıkla gerçekleştiremedikleri, yetişkinlerin ise çatışmaları

şiddetle çözmeye eğilimli oldukları toplumlarda, kadınlar kocalarında daha çok şiddet görmektedir (Meclis Araştırma Komisyonu Raporu, 2006).

1.3. Kadına Yönelik Şiddet Biçimleri

Günümüz dünyasında gelişmiş ülkelerdeki toplumsal sorunlardan sadece biri olan kadına şiddet, çeşitli biçimlerde önümüze çıksa da genellikle beş temel biçimi bulunmaktadır. Bunlar fiziksel, duygusal, cinsel, kamusal ve ekonomik şiddet olarak sınıflandırılabilir. Buvinic (2002), kadına yönelik şiddetle ilgili fiilleri üç ana kategoriye ayırmıştır.

- **Evdeki şiddet:** Tokat atmak, vurmak, cinsel istismar, evlilikte tecavüz, kadının üretkenliğini engelleme, karı koca arası şiddet, evde yaşanan fiziksel, cinsel ve psikolojik şiddettir.
- **Toplumsal şiddet:** İş yerlerinde, eğitim yerlerinde veya diğer alanlarda cinsel taciz, tecavüz, cinsel saldırı, sindirme ve diğer fiziksel, cinsel ve psikolojik şiddet uygulamaları, kadınların satılması ve fuhuşa zorlanması.
- **Devletin uyguladığı şiddet:** Kamu tarafından gerçekleştirilen fiziksel, cinsel ve psikolojik şiddettir.

Kadına yönelik şiddet sadece bu türlerle sınırlı değildir. Buvinic (2002), kadınların hamile kalmaya zorlanması, cinayet, silahlı saldırılar, kısırlaştırma, baskıyla kürtaj yaptıрма, gebelik önleyici ilaçların verilmesi, doğum öncesi bebeğin cinsiyetine yönelik seçim yapma gibi eylemleri de şiddet biçimleri arasında değerlendirmektedir.

1.3.1.Fiziksel Şiddet

Genel bir ifadeyle fiziksel şiddet, birey ya da gruplara fiziksel, psikolojik veya cinsel zarar verme amacıyla uygulanan bir güç gösterisi olarak tanımlanır (Yeşildal, 2005). Fiziksel şiddet, kişinin vücudunda yaralar, yanıklar, kesikler, morarmalar veya gözle görülebilir izler bırakma gibi durumlardan oluşur. Bu tür bulgular, şiddet eyleminin somut ve kolayca tanınabilir işaretleridir. Ancak, vücuda zarar verip vermemesi fark etmeksizin, kişiyi her türlü baskı altında tutan davranışlar da geniş bir anlamda fiziksel şiddet olarak kabul edilmektedir. Örneğin, kişiyi korkutmak, tehdit etmek, aç bırakmak, özgürlüğünü elinden almak gibi davranışlar da bu kapsamda değerlendirilir (Küntay ve Çokar, 2007).

Alain Chesnais, fiziksel şiddeti ölçülebilir ve tartışmaya mahal vermeyen tek şiddet şekli olarak tanımlamıştır. Fiziksel şiddet, bireylerin doğrudan zarar görmesine yol açmakta olup, üç belirgin özelliği vardır: acımasızdır, dışsal bir etki gösterir ve acı vericidir. Bu tür şiddet, maddi boyutta güç kullanımını ifade eder. Robin Williams da fiziksel şiddeti benzer şekilde tanımlamaktadır. Williams'a göre, "Şiddetin en belirgin örnekleri, fiziksel hasara yol açan, kasıtlı olarak, pasif değil, aktif olan ve sonuçları itibarıyla doğrudan etkili olanlardır" (Schesinger, 1994).

Fiziksel şiddet, aile içi şiddetin en bilinen türlerinden biridir ve genellikle kadını korkutma ve baskı altına alma amacı taşır. Bu tür şiddet, fiziksel güç kullanılarak zarar verme şeklinde ortaya çıkar. İtme, yumruk atma, tükürme, yaralama ve hatta öldürmeye teşebbüs gibi çeşitli eylemleri içerebilir. Aile içinde en sık karşılaşılan fiziksel şiddet vakalarında, şiddeti uygulayan kişi çoğunlukla eş veya eski eştir (Akkaya & Şahin, 2010; Altınay & Arat, 2009). Kadına yönelik fiziksel şiddet, farklı biçimlerde ortaya çıkabilir. Bu tür şiddet, itme, vurma, tekmeleme, yumruk atma, tükürme gibi eylemlerin yanı sıra kadını küçük düşürme, hakaret etme, saçından sürüklenme, kollarını veya bacaklarını kırma gibi zarar verici davranışları içerebilir. Daha ileri seviyede, kadının temel ihtiyaçlarını karşılamasını engelleme, silahla yaralama veya cinayete teşebbüs gibi ağır şiddet vakaları da görülebilmektedir.

1.3.2. Psikolojik (Duygusal) Şiddet

Duygusal şiddet, kişide derinlemesine bir çöküntüye ve travmalara yol açabilir. Bu tür şiddetin en önemli özelliği, bireyde somut bir fiziksel bulgunun görünmemesidir (Polat, 2012). Psikolojik şiddet, genellikle baskı yoluyla uygulanan ve kişi üzerindeki özgürlüğü kısıtlayan bir davranış biçimidir. Bu tür şiddet, kişinin günlük yaşamında çeşitli alanlarda engellemelerle kendini gösterebilir. Bireyin davranışlarının kısıtlanması, iletişim araçlarına yasaklar getirilmesi, giydiği kıyafetlere müdahale edilmesi ve sosyal yaşamını etkileyecek şekilde statüsüne sınırlamalar getirilmesi gibi uygulamalar, uygulayıcıdan bağımsız olarak psikolojik şiddet olarak değerlendirilebilir (Şenbalkan, 2014).

Erkeklerin kadınlara yönelik hakaret etme, alay etme, küçük düşürme, başkalarıyla kıyaslama, kişisel gelişimlerini engelleme, olumsuz eleştirilerde bulunma ve ekonomik olarak üstünlük kurma gibi tutumlar, psikolojik şiddet kategorisinde yer almaktadır. Psikolojik şiddetle en sık karşılaşılan durum ise, kadınların özgüvenlerinin

zedelenmesidir. Bu tür davranışlar, kadınların özsaygısını ve kendine güvenini zayıflatmaya yönelik olup, şiddetin daha az görünür, ancak etkileri oldukça kalıcı bir biçimdir (Karal ve Aydemir, 2012).

Fiziksel şiddet içermese de fiziksel güç kullanma tehdidi de psikolojik şiddet olarak kabul edilmelidir. Psikolojik şiddet, yıldırma/mobbing, tehdit, cinsel taciz ve sözel saldırılar gibi farklı türleri kapsar(Yeşilbaş, 2016). Fiziksel şiddetin etkileri genellikle somut bir biçimde gözlemlenebilirken, psikolojik şiddetin sonuçları çok daha zor tespit edilir. Bu nedenle psikolojik şiddetin yaşandığını fark etmek, fiziksel şiddete göre daha güçtür ve sıklıkla aynı önemle değerlendirilmez. Kadınların aile içinde yaşadıkları psikolojik şiddeti ispat etmesi zordur. Ancak psikolojik şiddet, tıpkı fiziksel şiddet gibi ciddi ve ağır sonuçlara yol açabilir. Bu sonuçlar arasında uyku bozuklukları, sürekli korku hali, beslenme sorunları, kendini önemsiz hissetme, sosyal ilişkilerde bozulmalar, depresyon, bağımlılık, suçluluk duygusu ve intihar gibi ciddi ruhsal ve bedensel rahatsızlıklar bulunmaktadır (Kadının İnsan Hakları Derneği, 2016).

Psikolojik şiddetin örneklerinden bazıları şunlardır:

- ✓Kişinin onurunu zedeleyici sözler sarf etme,
- ✓Düşüncelerini özgürce söylemesini engelleme,
- ✓Giyimine yönelik kısıtlamalar yapma,
- ✓Aşağılayıcı lakaplar kullanma,
- ✓Yaşanan sorunlardan sürekli olarak karşı tarafı sorumlu tutma,
- ✓Aile ve arkadaş çevresiyle olan bağlarını koparmaya zorlama,
- ✓Sürekli kontrol altında tutma,
- ✓Ayrılmak veya terk etmekle tehdit etme (Kazancı, 2012; Violence Prevention Initiative, 2018).

1.3.3. Cinsel Şiddet

Cinsel şiddet, bir kişinin diğerine rızası olmadan cinsel eylemlerde bulunmasıyla gerçekleşen bir şiddet türüdür. Bu tür şiddet, zorla evlendirme, genital hasar verme, istenmeyen kişilerle cinsel ilişkiye zorlanma gibi durumlarla tanımlanabilir(Gürkan ve Coşar, 2009, s.142). Genellikle, cinsel şiddet, zorlayıcı cinsel davranışlarla uygulanmaktadır. Ancak şiddeti uygulayan kişilerin asıl amacı, cinsel ilişki kurmaktan

ziyade, mağdura utanma duygusu hissettirmek, cezalandırmak, kontrol altında tutmak ve itaat ettirmektir. Cinsel şiddet, cinsel açıdan zorlanarak istenmeyen sözler söylettirmek, bedensel eylemlerle kişiyi istem dışı zorlamak, cinsel yaklaşımda bulunmak ya da ticari amaçla cinsel sömürde bulunmak gibi birçok farklı şekilde kendini gösterebilir (Polat, Esin, 2017, s.26).

Fromm, cinsel şiddeti sapkın bir durum olarak değerlendirmektedir. Şiddeti uygulayan bireyin, mağdurunu aşağılaması, dövmesi, tartaklaması gibi eylemleri gerçekleştirmesi, aslında şiddet uygulayan kişinin cinsel uyarılma ve tatmin olma duygusunu yaşamasıyla ilişkilidir. Şiddet, bu kişilerin arzularını tatmin etmeye yönelik bir araçtır ve uyguladıkları şiddet, onların içsel tatmin duygu ve dürtülerinin bir yansımasıdır. Ayrıca, şiddet yanlısı bireylerde sadistçe bir zarar verme isteği de ortaya çıkmaktadır (Fromm, 1998, s.36).

Kadına yönelik cinsel şiddet, toplumun her kesiminde yaygın olarak görülen bir sorundur ve mağdurların büyük çoğunluğunu kadınlar oluşturmaktadır. Birleşmiş Milletler Özel Raportörü, 1997 yılında BM İnsan Hakları Komisyonu'na sunduğu raporda, tecavüz ve cinsel taciz gibi eylemlerin, kadına yönelik şiddetin küresel ölçekte bir göstergesi olduğunu vurgulamıştır. Bu tür şiddet, ulusal sınırları ve kültürel farklılıkları aşarak, her toplumda kadınları baskı altına almak ve sindirmek amacıyla bir aşağılama ve korku aracı olarak kullanılmaktadır. Kadınlara yönelik her türlü şiddet, cinsellikleri üzerinde baskı kurarak onları boyun eğdirmeye yönelik bir kontrol mekanizması işlevi görmektedir. Ayrıca, İstanbul Sözleşmesi'nin 36. maddesi, cinsel şiddeti; kişinin rızası olmadan cinsel ilişkiye zorlanması, cinselliğe yönelik eylemlere maruz bırakılması, kişinin onayı olmaksızın üçüncü bir kişiyle cinsel ilişkiye girmeye mecbur edilmesi veya bu tür eylemler için aracılık yapılması gibi durumlar olarak tanımlamaktadır (Bader, 2018, s.128).

1.3.4. Ekonomik Şiddet

Ekonomik şiddet, genellikle görünmeyen ve fark edilmesi zor bir şiddet türüdür. Kişinin çalışma yoluyla elde ettiği maddi haklardan, mirastan veya gelirden men edilmesi gibi yöntemlerle uygulanır. Bu şiddet türü, kişinin maddi olarak bağımsızlığını elinden almayı ve onu ekonomik olarak sıkıştırmayı hedefler. Ekonomik şiddetin örnekleri arasında, bireyin kazandığı paraya el koymak, miras hakkından mahrum bırakmak, kişinin çalışma isteğini engellemek veya zorla çalıştırmak, başlık parasıyla zorla evlendirmek yer alır.

Bunun yanı sıra, kişinin zorla istenmeyen bir işte çalıştırılması, işyerinde engeller oluşturulması, işe gitmemesi için kısıtlamalar getirilmesi, parasal yönden kısıtlanması, temel ihtiyaçlarının karşılanmasının engellenmesi ve zorlu işler için düşük ücretle çalıştırılması gibi eylemler ekonomik şiddet olarak kabul edilebilir (Gürkan ve Coşar, 2009, s.128-129). Ekonomik şiddet, sözel şiddet gibi somut bulguları olmayan, gözle görülmeyen bir şiddet türüdür. Bu tür şiddette, daha çok kadının ekonomik bağımsızlığını elinden almak, ona yönelik ekonomik kısıtlamalar getirmek ve maddi olarak zor durumda bırakmak amaçlanır. Kadının çalışma isteğinin engellenmesi, zorla çalıştırılması, çalışsa bile kazancına el konulması, mirastan yoksun bırakılması gibi eylemler ekonomik şiddet kapsamına girer (Gürkan ve Coşar, 2009).

Türkiye genelindeki araştırmalar incelendiğinde, örneğin gayrimenkul tapu kayıtlarının yüzde 92 oranında erkekler üzerinde olması, Türk aile yapısında erkek çocuklarının daha fazla hak sahibi olduğu yönündeki geleneksel tutumlarla ilişkilendirilebilir (Mavili, 2014). Polat (2017) ise ekonomik şiddeti, kişinin düzenli bir işte çalışma fırsatlarının engellenmesi, iş hayatındaki başarıyı sağlayacak fırsatların kullanılamaması, çok az harçlık verilerek bu harçlıkla yapılamayan taleplerin istenmesi ve taleplerin yerine getirilmemesi durumunda çatışma yaratılması olarak tanımlamaktadır (Polat, 2017, s.33). Ekonomik şiddetin örnekleri şu şekilde listelenebilmektedir:

Bireyi çalışmaya zorlamak ve dışarıda iş yapmasını engellemek,
Bireyin eğitim almasını kısıtlamak,
Bireyin gelirini kötü şekilde yönetmek,
Harcamalarla ilgili onay aldıktan sonra geri dönüş yapmak ve hesap sormak,
Bireyi belirli bir mal ya da hizmeti almaya zorlamak,
İzin almadan kişisel mal varlıklarını elden çıkarmak,
Çek, senet veya benzeri belgelere onay vermeye ikna etmek,
Ödeme yükümlülüklerini yerine getirmemek,
Bireyin kişisel eşyalarına zarar vermek (Violence Prevention Initiative, 2018).

1.3.5. Kamusal Şiddet

Kamusal şiddeti, kadınlara yönelik şiddet türleriyle ilişkilendirerek ele almak gerekirse, bu şiddet türü, kadınların gözaltı, hapishane veya mahkeme süreçlerinde, özellikle kamu güvenlik güçlerinden, cinsiyet ayrımcılığına dayalı olarak (kadın olmaları nedeniyle)

maruz kaldıkları, zarar veren fiziksel, cinsel ve psikolojik şiddet biçimlerini kapsar. Kamusal şiddet, sıklıkla görüldüğü için toplumsallaşma bağlamında daha fazla yer bulan bir şiddet türü olarak öne çıkmaktadır. Aile içi şiddet gibi kapalı alanlarda değil, sokaklarda, cadde ve caddelerde, otobüslerde, kafelerde, metrolarda, parklarda ve konser alanlarında gibi toplumsal yaşamın her köşesinde yaşanabilen bir şiddet türüdür. Türkiye'nin çeşitli bölgelerine güvenlik amacıyla kurulan MOBESE sistemleri, her gün birçok şiddet olayına tanıklık etmekte ve çoğu zaman bu sistemlere yansıyan görüntülerde kadınların yardım çığlıkları yer almaktadır. Bu durum, kamusal alanda kadınların her tür şiddetine maruz kaldığı ve çoğu zaman bunun ölümle sonuçlandığı acı bir gerçeği ortaya koymaktadır.

Kadınların rızası dışında, kadınlıklarına ve bedenlerine yönelik her türlü müdahale şiddet olarak tanımlanmaktadır. Yıldırım (1998) kamusal şiddeti; "pornografik bir dil kullanımı, sözlü veya fiziksel taciz, anlamlı olmayan şakalar, çift anlamlı ifadelerle cinsellik ya da cinsel ilişkiden bahsetme, sürekli iltifatlar, rahatsız edici bakışlar, dostça bir tutum altında cinsel temas ve rahatsız edici konuşmalar, sürtünme, ısrarcı teklifler, cinsel hakaretler, tecavüz, fiziksel şiddet, yaralama, yakma, tehdit etme, zorla bir şey yapmaya yöneltme, mal varlığına zarar verme gibi eylemlerle iş yerleri, eğitim kurumları ve diğer alanlarda gerçekleşen cinsel saldırı, tecavüz, tehditler, kadın ticareti ve zorla fahişelik gibi fiziksel, cinsel ve psikolojik şiddet türleri" olarak açıklamıştır.

1.4. Kadına Yönelik Şiddeti Artıran Unsurlar

Kadının ailedeki eşitsiz durumu ve emeğinin değersizleştirilmesi, ataerkil toplumsal yapının belirlediği güç ve otorite ilişkisi bağlamında kadının, kendisinden daha kuvvetli bir konumda olan ve dolayısıyla iktidar sahibi olan eşine bağımlı hale gelmesine neden olmakta ve bu durum, kocasının kadına uyguladığı şiddetin bir gösterimi olarak karşımıza çıkmaktadır (Gödelek, 2005).

Ateşli silahların bireyler tarafından kolayca temin edilebildiği ve kadın ile erkek arasındaki ilişkilerin sağlıklı olmadığı ortamlarda, kadının şiddet görme olasılığı daha da artmaktadır. Kadınların, ekonomik ve sosyal koşulların iyileştiği ortamlarda daha bağımsız hale geldikleri, aile ekonomisine katkıda bulunmak için daha fazla sorumluluk üstlendikleri ve erkeklerin ise geleneksel toplumsal cinsiyet rollerine, yani ailenin korunması ve geçimin sağlanmasına dair sorumlulukları yerine getirmekte zorlandıkları

görülmektedir. Bu durum, kadınların şiddete maruz kalma olasılığını yükseltmektedir. (Meclis Araştırma Komisyonu Raporu, 2006).

Günümüzde şiddet olarak kabul edilen ve suç olarak nitelendirilen çocuğa yönelik şiddet davranışları, geçmişte ve hala bazı toplumlarda, çocuk eğitimi ve terbiye verme amacıyla meşru bir yöntem olarak kullanılmaktadır. Çocukluk döneminde şiddet görmüş bireylerin, yetişkinliklerinde de şiddete uğradığı sıklıkla gözlemlenmektedir (Bozkurt, 2010). Türkiye'de kadınlara yönelik şiddet olaylarının büyük bir kısmını aile içi şiddet oluşturmaktadır. Aile içi şiddetle ilgili yapılan Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması, bu tür şiddetin yaygınlığını ortaya koyması açısından büyük önem taşımaktadır. Araştırmaya katılan kadınların %39'u, kadının yemeği yakması, kocasına itiraz etmesi, parayı gereksiz harcaması, çocuklarına bakım konusunda ihmalkar davranması ya da cinsel ilişkiye girmeyi reddetmesi gibi durumlardan herhangi birinin ortaya çıkmasının, kocasının kadını dövmesi için haklı bir sebep oluşturabileceğini belirtmişlerdir. Doğu bölgemizde bu oran %49, Güneydoğu'da ise %50'nin üzerinde bulunmuştur (Dışsöz ve Şahin, 2008: 53).

Aile içindeki şiddeti tetikleyen faktörler üzerine yapılan araştırmalarda, erkeğin taleplerinin (cinsel ilişki, çocuk sahibi olma gibi) kadına yönelik fiziksel saldırıları tetikleyen temel etkenlerden biri olduğu vurgulanmaktadır. Ekonomik zorluklar, alkol kullanımı, çocuk bakımı ve eğitimi, evlilik dışı ilişkiler ve dışarıdan gelen müdahaleler gibi risk faktörleri de sıkça rapor edilmektedir (Işıklıoğlu, 2006; Özmen, 2004). Kadınların ekonomik bağımsızlıkları ile şiddete maruz kalma arasında bir ilişki olduğu düşünülmektedir (İçli, 1995). Kadına yönelik fiziksel şiddet, tüm sosyo-ekonomik sınıflarda görülebilir, ancak yoksul kadınların bu şiddetten daha fazla etkilendikleri gözlemlenmiştir. Yoksulluk içinde yaşayan erkeklerde, tükenmişlik duygusu ve aileyi geçindirme noktasında toplumsal beklentileri karşılayamama gibi faktörlerden kaynaklanan stres, tüm yaşam alanlarına yansiyabilir. Ayrıca, bu durum evlilikte çatışmaların ve fikir ayrılıklarının ortaya çıkmasına neden olabileceği gibi, kadınların şiddet içeren ve tatminsiz ilişkilerden ayrılma kararını engelleyen bir etken olarak da karşımıza çıkabilir (Meclis Araştırma Komisyonu Raporu, 2006). Şiddet eylemleri hangi biçimde ve ne yoğunlukta yaşanırsa yaşansın, çoğunlukla birbirini tanıyan bireyler ya da gruplar arasında gerçekleştiği bilinmektedir (Kocacık, 2004).

1.5. Kadına Yönelik Şiddeti Etkileyen Faktörler

Kadına yönelik şiddeti etkileyen unsurlar arasında psikolojik, sosyal, biyolojik ve diğer faktörler ön plana çıkmaktadır. Gürkan ve Coşar (2009), kadına yönelik şiddeti etkileyen çeşitli etmenleri şu şekilde sıralamaktadır

Yokluk,

Şiddetin kuşaklar arası geçişi,

Bölünmüş aile yapıları,

Şiddete alternatif yollar geliştirememe,

İki tarafın eğitim düzeylerinin düşük olması,

İşsizlik,

Göçler,

Çocuğun ailedeki şiddet davranışını model alması,

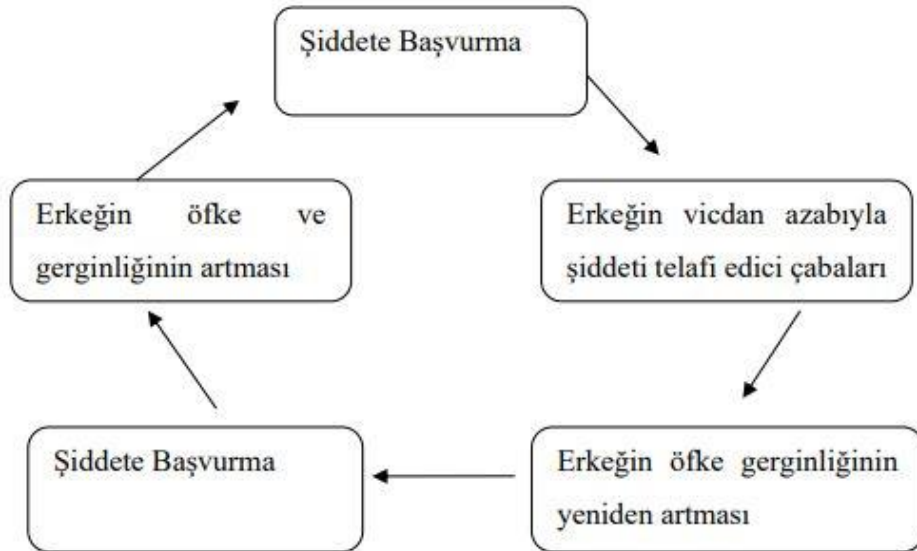
Bireylerin problem çözme becerilerinin yetersizliği,

Bireylerin stresle baş etme yeteneğinin kısıtlı olması,

Çocuk sayısının fazla olması,

Toplumda şiddetin hoşgörüyle karşılanması (Gürkan ve Coşar, 2009).

Alanyazın incelemelerine göre, Arıkan (2016) kadına yönelik şiddeti etkileyen bir şiddet döngüsünün varlığından bahsetmektedir. Şekil 1'de bu şiddet döngüsünün bir örneği gösterilmektedir.

Şekil 1: Şiddet Döngüsü

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Kadına yönelik yapılan şiddeti etkileyen faktörlerden biri biyolojik sebeplerdir. Bu biyolojik etkenler arasında şizofreni, erkeğin hormonları, aşırı kuşkuculuk ve güven problemleri yaratan paranoid yapılar, ayrıca sosyo-psikolojik ilişkilerdeki bozukluklar yer almaktadır (Özbey, 2012, s. 39).

Kadına yönelik şiddeti etkileyen bir diğer önemli unsur ise dürtüsellik kavramıdır. Dürtüsellik, erkeğin bir olay anında dürtülerini kontrol edememesi anlamına gelir. Bu tür durumlar, kumar gibi davranışlarda ve aşırı alkol tüketiminde de görülebilir. Dürtüsellik artmasıyla birlikte, aile içinde kadına yönelik şiddet seviyesi de yükselir. Başka bir deyişle, kadına yönelik şiddet ile dürtüsellik arasında doğrudan bir ilişki olduğu belirtilmektedir (Arıkan, 1996, s. 96).

Kadına yönelik şiddet, cinsiyet rollerinin toplumda köklü şekilde yerleşmesi ve aile içindeki güç ilişkilerinin etkisiyle şekillenen karmaşık bir sosyal sorundur. Sutherland ve Paul (2015)'a göre, kadına yönelik şiddet din, toplum, sosyoekonomik düzey veya eğitim durumu gibi faktörlerden bağımsız olarak her yerde görülen evrensel bir problemdir. Bu yazarlar, işsizlik, evsizlik gibi sorunlar da dahil olmak üzere, kadına yönelik şiddette demografik faktörlerin büyük etkilerinin olmadığını savunmaktadır. Araştırmalarına göre, aile içi şiddet kronik bir sorun olup, çevresel faktörler etkili olabilir ancak bu durumun şiddetin başlangıcındaki ana etken olmadığı ifade edilmektedir.

Kimyasal maddeler ve uyuşturucu kullanımı da kadına yönelik şiddeti etkileyen unsurlardan biridir. Uyuşturucu madde kullanımı, kişilerin daha cesur ve saldırgan davranmalarına yol açabilmektedir. Aile içi problemler, ebeveynlik sorumlulukları, ev işleri ve sosyoekonomik sorunlar da kadına yönelik şiddetle ilişkilidir (Oliveira vd., 2015). Psikolojik açıdan, erkeklerin küçük yaşlardan itibaren fiziksel olarak güçlenmelerine dair toplumsal baskı ve şiddet kullanımının “erkeklik” olarak algılanması, şiddeti meşru bir davranış olarak görmelerine sebep olabilir. Erken yaşta aile içindeki şiddete maruz kalan ya da şahit olan bireylerde, ilerleyen yıllarda aile içinde şiddet sergileme eğilimlerinin arttığına dair bulgular da vardır (Tatlılıoğlu ve Küçükköse, 2015). Kadına yönelik psikolojik şiddet kaynakları şu şekilde özetlenebilir:

- Yabancı madde kullanımının şiddeti tetiklemesi,
- Şiddetin bir kontrol aracı olarak algılanması,
- Şiddetin stres azaltma amacıyla kullanılması,
- Erkeğin büyüdüğü ailede şiddeti öğrenip normalleştirilmesi,

- Erkeklik rolüyle birlikte şiddet ve saldırganlık eğilimlerinin normalleşmesi,
- Medyada şiddet uygulayan erkeklerin karizmatik olarak sunulması,
- Şiddetin aile içi bir mesele olarak görülmesi (Owen, 2008).

Kadına yönelik şiddet konusunda yapılan araştırmalar, bireyin çocukluk döneminde şiddet uygulama veya şiddete tanık olmanın, gelecekteki davranışlarını etkileyen önemli faktörlerden biri olduğunu göstermektedir. Özellikle erken yaşlarda şiddet gören veya buna tanık olan bireylerde, ilerleyen dönemlerde aynı şiddet davranışlarını tekrarlama eğilimi ortaya çıkabilir. Bu bağlamda, şiddetin öğrenilmiş bir davranış olduğu, yani bireylerin çevrelerinden, ailelerinden ve toplumlarından öğrendikleri bir olgu olduğu vurgulanmaktadır. İnsanlar, çevrelerinde gözlemledikleri davranışları içselleştirir ve bu gözlemler, onların kendi davranışlarını şekillendirebilmektedir.

Sosyal faktörler ele alındığında, kadına yönelik şiddetin ana kaynağının erkeğin kendi ailesinden kaynaklandığı ifade edilebilir. Birçok kültürde, kadına yönelik şiddet, erkeğin aile içinde "şiddet kullanma hakkına sahip olduğu" algısı üzerinden öğretilir. Erkek, bu inançla büyüyüp, aile içinde şiddeti bir çözüm aracı olarak görmeye başlar. Kendi ailesinde şiddet uygulamanın "doğal" bir davranış olarak kabul edilmesi, onun evlilik hayatına da sirayet eder. Aynı şekilde, kadının çocukluk döneminde ailesinde şiddete tanık olması ya da şiddeti normalleştirilmesi, onun da şiddet karşısındaki tutumlarını belirlemektedir. Çocukların, ebeveynlerinin sorunları şiddetle çözmeye çalıştığını gözlemlemeleri, onların gelecekte de benzer şiddet uygulama ya da şiddete maruz kalma eğilimini artırmaktadır (Özcan & Kırca, 2017).

Kadına yönelik şiddetin toplumsal boyutları ele alındığında, toplumsal normlar ve değerlerin önemli bir rol oynadığı görülmektedir. Toplumda kadına biçilen roller, kadına karşı şiddeti körükleyen faktörler arasında yer almaktadır. Tatlılıoğlu ve Küçükköse'nin (2015) belirttiği gibi, erkek ve kadına atfedilen kalıplaşmış roller, toplumsal yapıda kadının konumunu belirlerken, kadının ev içindeki rolü ön planda tutulur. Bu durum, kadına karşı olan beklentileri şekillendirirken, kadının duygusal ve fiziksel gücünü sınırlayan bir yapıyı güçlendirmektedir. Kadından beklenen, ailesine bakmak, evini temizlemek, eşine ilgisini sunmak ve çocuklarına özen göstermektir. Bu sosyal normlar kadının dış dünyayla olan etkileşimini ve sosyal hayata katılımını kısıtlamaktadır.

Kadına yönelik şiddetin yayılmasının temellerinden biri de erkeklerin toplumsal hayatta daha üstün ve baskın bir konumda olmasıdır. Ayman ve Şenol (2016) ve Özbey (2012)

gibi araştırmacılar, şiddetin sorun çözme aracı olarak algılanmasını ve erkeklerin toplumda öncelikli haklar sahibi olarak görülmesini, kadına yönelik şiddetin pekişmesine zemin hazırlayan faktörler olarak işaret etmektedirler. Toplumda erkeklerin hakları ön planda tutulurken, kadınlara yönelik toplumsal baskı da giderek artmaktadır. Bu baskıların temelinde ataerkil düşünce yapısı yatmaktadır. Ayrıca, başlık parası, süt parası, çeyiz parası gibi geleneksel evlilik ananeleri, kadının mal olarak görüldüğü algısını beslemektedir. Bu unsurlar, erkeklerin kadına yönelik şiddet uygulamalarını toplumsal olarak meşru gösterebilecek bir zemini hazırlarken, kadının şiddet karşısında sessiz kalmasına veya bu durumu kabullenmesine neden olmaktadır.

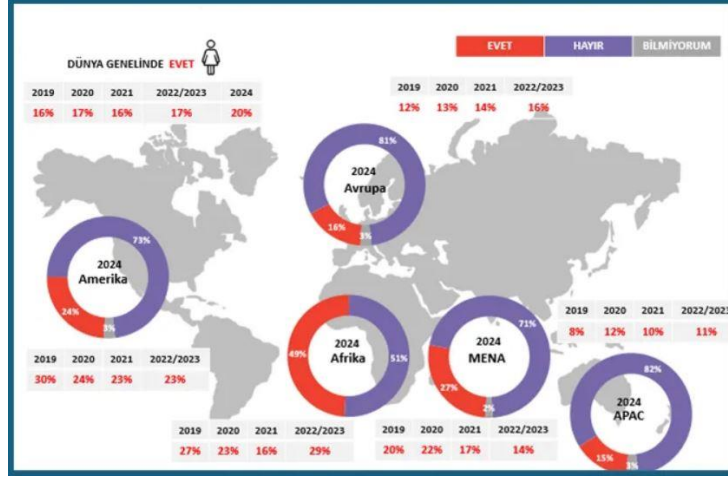
Kadına yönelik şiddetin toplumsal nedenleri aşağıdaki şekilde sıralanabilir:

Toplumda cinsiyet rollerinin geleneksel kalıplarla belirlenmesi,
Kadın ve erkek arasındaki ilişkilere dair toplumsal beklentiler,
Erkek üstünlüğünün kabul edilmesi ve bu düşüncenin yaygın olması,
Mülkiyet hakları gibi konularda erkeklerin ayrıcalıklı olduğuna dair inanışlar,
Ailenin erkek egemen bir yapı olarak görülmesi,
Başlık parası, süt parası ve çeyiz gibi geleneksel uygulamalar,
Şiddetin sorunları çözmenin bir yolu olarak benimsenmesi,
Yanlış yorumlanan namus ve ahlak anlayışları,
Toplumdaki bireyler arasındaki iletişim eksiklikleri,
Düşüncelerin saldırgan veya kışkırtıcı biçimde ifade edilmesi,
Kendi hayat koşullarına dair umutsuzluk ve çaresizlik hissi,
Alkol ve uyuşturucu madde kullanımının etkisi,
Ataerkil toplum yapısında erkeğin tek karar verici olarak kabul edilmesi (Ayman & Şenol, 2016; Özbey, 2012).

1.6. Dünyada Kadına Yönelik Şiddet

Kadına yönelik yapılan şiddet, dünyada yaygın ve derin köklere sahip bir hak ihlali olarak karşımıza çıkmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) ve Birleşmiş Milletler (BM) verilerine göre, dünya çapında her üç kadından biri, yaşamlarının bir döneminde fiziksel veya cinsel şiddete uğramaktadır. Kadına şiddet, sadece bireysel mağdurları etkilemekle kalmayıp, aynı zamanda toplumsal kalkınma, ekonomik refah ve toplumsal barışı tehdit eden ciddi bir sorundur.

Şekil 2: Kıtalar Göre Fiziksel veya Psikolojik Şiddete Maruz Kalma Oranları

Kaynak: <https://www.marketingturkiye.com.tr/haberler/arastirma/kadinlar-haykiriyor-guvende-degiliz/>
E.T.30/10/2024

BAREM'in, global ortağı WIN Grubu ile birlikte Türkiye'nin de yer aldığı 39 ülkede 33 bin 866 kişiyle gerçekleştirdiği araştırma, son dört yılda dünyada kadına yönelik şiddetin arttığını göstermektedir. Araştırma sonuçları, her 5 kadından 1'inin fiziksel ya da psikolojik şiddet gördüğünü, her 10 kadından birinin cinsel tacize uğradığını ve yaklaşık 2 kadından birinin mahallesinde güvende hissetmediğini ortaya koymaktadır. 2019 yılında kadınlar arasında fiziksel veya psikolojik şiddete maruz kalma oranı %16 iken, bu oran 2024'te %20'ye yükselmiştir. Bölgesel olarak şiddet oranlarında önemli farklılıklar görülürken, Afrika'da kadınların %49'u geçen yıl bir tür şiddet yaşadıklarını bildirmiştir (BAREM Araştırma, 2024).

Avrupa Temel Haklar Ajansı'nın Avrupa istatistik kurumu EUROSTAT ve Avrupa Cinsiyet Eşitliği Enstitüsü ile ortaklaşa yürüttüğü Cinsiyete Dayalı Şiddet araştırmasının sonuçlarına göre; AB'deki her üç kadından biri ya partneri ya da üçüncü bir erkek tarafından fiziksel, psikolojik veya cinsel şiddete maruz bırakılmıştır.

2024 yılı itibarıyla şiddete uğrayan kadınların oranı Finlandiya'da %57,1, İsveç'te ise %52,5 olarak belirlenmiştir. Macaristan'da kadınlara yönelik şiddet oranı %49,1, Danimarka'da ise %47,5 seviyelerindedir. En düşük oranlar ise Bulgaristan'da %11,9 ve Polonya'da %16,7 olarak tespit edilmiştir. Bu iki ülkeyi Çek Cumhuriyeti ve Portekiz, her biri %19,7 ile takip etmektedir. Almanya ise %25,6 ile AB ortalaması olan %30,7'nin altında kalmıştır. Araştırmalar, kadınların cinsiyete dayalı şiddeti özellikle ev içinde deneyimlediğini göstermektedir. Araştırmaya katılan kadınların %19,3'ü, eşlerinden veya

aynı evde yaşayan diğer bireylerden fiziksel ya da cinsel şiddet gördüğünü bildirmiştir (Avrupa Temel Haklar Ajansı (FRA), Avrupa İstatistik Kurumu (Eurostat) & Avrupa Cinsiyet Eşitliği Enstitüsü (EIGE), 2024).

1.7.Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet

Türkiye’de kadına yönelik şiddetin yaygınlığı, büyük ölçüde ataerkil toplum yapısı, cinsiyetçi iş bölümü ve çocukların bu değerler doğrultusunda büyütülmesi gibi toplumsal normlardan kaynaklanmaktadır. Ataerkil aile yapısının etkisiyle, erkeğin egemen olduğu ve kadının ise ev içi sorumluluklarla sınırlı bir rol üstlendiği bir sistem şekillenmektedir. Bu geleneksel aile yapısı ve değerler, kadının maruz kaldığı şiddeti genellikle bir "özel sorun" olarak kabul etmeye yönlendirmekte ve kadına yönelik şiddeti gizleme eğiliminde olunmaktadır. Şiddet olaylarının aile içinde meydana gelip dışarıya yansımaması hem toplumsal algıları hem de hukuki süreçleri zorlaştırmaktadır.

Kadına yönelik şiddet meselesinin Türkiye’de bir toplumsal sorun olarak tartışılmaya başlanması ve bu alanda sivil toplum kuruluşlarının etkin bir şekilde mücadele etmeye başlaması 1980’lerden sonrasına dayanır. O dönemde kadın hareketleri, kadınların eşitlik taleplerini daha yüksek sesle dillendirmeye ve kadına yönelik şiddetle ilgili farkındalık yaratmaya yönelik önemli adımlar atmaya başlamıştır. Ancak, toplumsal değerler ve cinsiyetçi anlayışlar hala derinlemesine bir problem teşkil etmekte ve bu tür olayların kamusal alana yansımaları güçleşmektedir. Özel alandaki şiddet vakalarının açığa çıkmaması, mağdurların bu durumu bildirmek veya yardım almak konusunda çekingen davranmalarına neden olabilmektedir. Toplumsal değer yargıları gereği, aile içindeki şiddet olaylarının mahremiyet sınırları içinde değerlendirilmesi, kamuya duyurulması gerektiğinde ciddi engellerle karşılaşılmasına yol açmaktadır. Bu durum, şiddet mağdurlarının destek bulmalarını zorlaştırırken, toplumsal şiddet anlayışının normleştirilmesine de zemin hazırlamaktadır.

Şiddetin bir disiplin aracı olarak algılanması, aile içinde ve toplumda bu tür eylemlerin meşru sayılmasına neden olarak, şiddetin tekrar üretilmesine ve gizlenmesine yol açmaktadır (ASAGM, 1995). Ancak, aile içindeki şiddet olaylarının toplumun genelinde görülmesi, bu tür şiddetin ne kadar yaygın bir sorun olduğunu ve ciddi bir toplumsal problem olarak kabul edilmesi gerektiğini ortaya koyan araştırmaların sonucunda şiddetin

görünür hale gelmesini sağlayarak, etkili ve sağlam politikaların oluşturulmasında önemli bir rol oynamaktadır (Bozkurt, 2010).

Türkiye'deki kadına yapılan şiddet ve aile içi şiddetle ilgili en geniş araştırma, 2009 yılında Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü (KSGM) tarafından yapılan "Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması"dır. Bu araştırma, ülke genelinde geniş bir örneklem ve temsiliyet gücüne sahip olan ilk araştırma olup, kadınların başına gelen aile içi şiddetin yaygınlığını, şiddet biçimlerini, sebeplerini ve sonuçlarını anlamaya yönelik değerli veriler sunmaktadır (KSGM, 2009). Bu bağlamda araştırmanın bulgularından bazı dikkat çekici bulgular şu şekilde sıralanabilmektedir:

- Her 10 kadından 4'ü fiziksel şiddete uğramaktadır ve kent ile kırsal kesim arasında bu oranlar açısından belirgin bir farklılık gözlemlenmemektedir.
- Evli kadınların %39'u, eşleri ya da birlikte yaşadıkları kişiler tarafından şiddet görürken, bu kadınların %18'i ise tanımadıkları kişilerden şiddet görmektedir.
- Evli kadınların %15'ine, cinsel şiddet içeren bir eylem uygulanmıştır.
- Kadınların %42'si, aynı anda fiziksel ve cinsel şiddete maruz kalmaktadır.
- Hayatlarının bir döneminde, duygusal şiddete maruz kalan evli kadınların oranı %44'tür.
- Çalışmak istemeyen ya da bu tür bir durum yaşamayan kadınlarla birlikte, yaklaşık 10 kadından 4'ü ekonomik şiddete uğramaktadır.
- Fiziksel veya cinsel şiddet gören evli kadınların her 4'ünden birinin, yaşadığı şiddet sonucu bedensel yaralanmalar yaşadığı tespit edilmiştir.
- Şiddet gören kadınların sağlık sorunları yaşama riski, intihar düşüncesi taşıma veya intihar girişiminde bulunma ihtimalleri en az iki kat daha fazladır.
- En az bir kez fiziksel veya cinsel şiddet yaşamış olan kadınların %55.7'sinin eğitim seviyesi olmayan, %27'sinin ise lise ve üstü eğitim düzeyine sahip olduğu belirlenmiştir.
- "Bazı durumlarda erkeklerin eşlerini dövmesi kabul edilebilir" şeklindeki görüşe katılan kadınların oranı %14.2'dir.
- Şiddet mağduru olan kadınlar yalnızca düşük eğitim seviyesine sahip bireylerle sınırlı değildir. Eğitim seviyesi yüksek olan kadınlar arasında da her 10 kadından 3'ü, eşleri tarafından fiziksel ya da cinsel şiddete uğramaktadır.

- Kadınlar, sağlık kuruluşları, polis ya da başka destek hizmetlerinden yardım almak konusunda oldukça az bir başvuru yapmaktadır.
- Eşi veya birlikte olduğu kişiler tarafından fiziksel ya da cinsel şiddete maruz kalan kadınların %49'u, uğradığı şiddeti herhangi biriyle paylaşamamaktadır. (Bozkurt, 2009).

Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden beslenen kadına yönelik şiddet, farklı şekillerde kendini gösterebilmekte ve kadınlar, yakın çevrelerinde bulunan erkeklerden tanımadıkları erkeklere kadar uzanan, aile içindeki kadınları da kapsayan geniş bir spektrumda şiddete uğrayabilmektedir (KSGM, 2009).

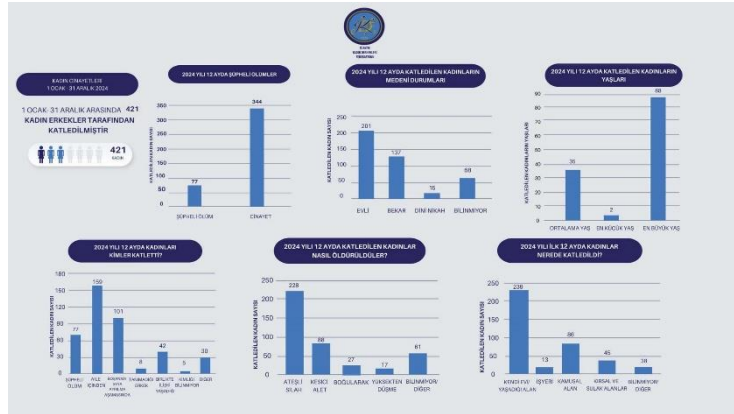
Türkiye’de, evli kadınların bir kısmı, eşleri ya da ilişki yaşadığı kişi tarafından uygulanan şiddet nedeniyle yaralandıklarını ifade etmişlerdir. Bu oran, kırsal ve kentsel yerleşim alanlarında birbirine yakın olup, coğrafi farklılıklar büyük bir değişim yaratmamaktadır (Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması, 2009).

2024 yılında kadınların en çok maruz kaldığı şiddet türleri ve oranları	
•Fiziksel şiddet:	36%
•Cinsel şiddet:	12%
•Duygusal şiddet:	44%
•Ekonomik Şiddet:	23%

Tablo 1: 2024 Yılında Kadınların En Çok Maruz Kaldığı Şiddet Türleri ve Oranları

Kaynak: Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu

Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu'nun (KCDP) verilerine göre, 2024 yılında en az 394 kadın cinayeti ve 259 şüpheli kadın ölümü kaydedilmiştir. Kadınların öldürülme nedenleri arasında, kendi hayatlarına dair karar almak istemeleri (örneğin, boşanmak istemek, ilişkiyi reddetmek) ve ekonomik nedenler öne çıkmaktadır. Ayrıca Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu'nun internet sitesinde yayınlanan verilere göre:

Şekil 3: 1 Ocak- 31 Aralık 2024 Yılı Kadın Cinayetleri Verileri

Kaynak: Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu

Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu'nun internet sitesinde elde edilen verilere göre; 1 Ocak - 31 Aralık 2024 tarihleri arasında toplamda 421 kadın erkekler tarafından katledildi, 77 kadının ölümü ise şüpheli olarak kaydedildi. Katledilen kadınlardan: 201'i evli, 137'si bekar, 15'i dini nikahlı, 68'inin ise medeni durumu bilinmemektedir. Kadınları katledenlerin ilişkilerine göre dağılımı; 159'u aile içinden, 101'i boşanma veya ayrılma aşamasındaki kişiler, 42'si birlikte ilişki yaşadığı kişiler, 8'i tanımadığı erkekler, 5'i kimliği bilinmeyen kişiler, 30'u diğer kişiler, 77'si ise şüpheli ölüm kapsamında şeklindedir. Kadınlar yıl boyunca; 228'i ateşli silahlarla, 88'i kesici aletlerle, 61'i boğularak, 17'si yüksekten düşme, 27'si ,se diğer şekillerde katledildi. Kadınların 239'u kendi evlerinde veya yaşadığı alanlarda, 45'i kırsal ve sulak alanlarda, 38'i işyerlerinde, 86'sı kamusal alanlarda, 13'ü ise bilinmeyen veya diğer mekanlarda katledildi.

1.8. Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddetin Nedenleri

Kadına yönelik şiddetin nedenleri, belli başlı faktörlerin etkisiyle şekillenmektedir. Kadınların, şiddetle karşılaşmasının nedenleri çok boyutludur ve bunları anlamaya çalışmak, bu sorunu çözmenin ilk adımıdır. Genellikle erkeklerin kadınlar üzerinde kontrolü sağlama amacından doğar. Türkiye’de ataerkil toplum yapısı, kadına yönelik şiddetin en temel sebeplerinden biridir. Geleneksel cinsiyet rolleri, kadını aile içinde ve toplumda ikincil konuma itmekte, erkeğin ise otorite figürü olarak kabul edilmesini sağlamaktadır. Bu yapı, erkeğin kadına yönelik tahakküm kurmasını meşrulaştıran bir zemin hazırlamaktadır. Ayrıca, bazı kültürel normlar şiddeti bir disiplin aracı olarak

görerek, kadına yönelik şiddeti toplumsal düzeyde meşrulaştırabilmektedir. Türkiye’de kadına yönelik şiddetin sebeplerini şu şekilde sıralamak mümkündür:

Demografik Etmenler

Alkol ve Madde Kullanımı

Kişilik Özellikleri

Çocukluk Çağındaki İstismar

Mağdurun Suçlanması

Boşanmaya Yönelik Bakış Açıları

Yetersiz Sosyal Destek

Namus Algısı ve Kültürel Etkileri

Toplumun Şiddeti Algılama Biçimi

Kadının Toplumdaki Dezavantajlı Konumu

Cinsiyetçilik

Medya

Göç

1.9. Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi Kapsamında Yapılan Çalışmalar

Kadına yönelik şiddet, yalnızca bireyleri değil, aynı zamanda aile yapısını ve toplumun genel yapısını derinlemesine etkileyen, küresel bir insan hakları ihlali olarak kabul edilen bir olgudur. Türkiye’de, bu kritik sorunla mücadele amacıyla hukuksal düzenlemelerden teknolojik çözümlere kadar pek çok farklı adım atılmıştır.

1.9.1. Kadın Destek Uygulaması (KADES)

Kadına yönelik şiddet mağdurlarının acil olarak güvenlik güçlerine başvurabilmelerini sağlayan Kadın Destek Uygulaması (KADES), Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından 2018 yılından itibaren faaliyete geçirilmiştir. Mobil bir platform olan KADES, özellikle acil durumlarda kadınların hızlı bir şekilde yardım alabilmesine olanak tanımaktadır. Uygulama aracılığıyla yapılan bildirimlerle, çok sayıda kadının yaşamı kurtarılmış ve şiddetin önlenmesine yönelik önemli bir adım atılmıştır. 2023 yılı itibarıyla KADES’e gelen ihbarların sayısının 1 milyonu geçtiği ve uygulamanın kullanıcı sayısının giderek arttığı raporlanmıştır (Emniyet Genel Müdürlüğü, 2023).

1.9.2. TÜİK ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Ortak Araştırmaları

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2024 yılı itibarıyla kadına yönelik şiddet konusunda kapsamlı bir saha araştırması başlatmıştır. Bu araştırmanın temel amacı, şiddetin Türkiye genelindeki sosyoekonomik yayılımını ve sebeplerini analiz etmektir. Daha önce 2008 ve 2014 yıllarında yapılan araştırmalarda elde edilen veriler ile karşılaştırmalı bir inceleme yapılması planlanmaktadır. Araştırma, şiddet mağdurlarının gereksinimlerinin saptanması ve mevcut politika önerilerinin bilimsel bir altyapıya oturtulmasına odaklanacaktır (Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2024). Ek olarak, araştırmanın kapsamında yapay zekâ destekli analizlerin kullanılması ve şiddet riski taşıyan bölgeler için haritaların oluşturulması beklenmektedir (TÜBİTAK, 2024).

1.9.3. Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi (ŞÖNİM)

Kadına yönelik şiddetle mücadelenin önemli bir bileşeni olan Şiddet Öncesi ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM), bu alanda merkezi bir rol üstlenmektedir. Türkiye'nin 81 ilinde faaliyet gösteren bu merkezler, şiddet mağduru olan bireylere hukuki, psikolojik ve toplumsal desteğin yanı sıra şiddetle ilgili gerekli tedbirlerin alınıp uygulanmasında da önemli bir görev üstlenmektedir. Aynı zamanda, şiddetin önlenmesi adına toplumsal bilinci artırmaya yönelik projeler gerçekleştirmekte ve bireysel düzeyde mağdurlara da destek olmaktadır. ŞÖNİM hizmetlerinden yararlanan kadın sayısının her yıl arttığı gözlemlenmekte olup, bu artış şiddetle mücadelede merkezlerin etkinliğini ortaya koymaktadır (Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2024).

1.9.4. TÜBİTAK Destek Programları

Kadına yönelik şiddetin önlenmesinde bilimsel çalışmalar büyük bir rol oynamaktadır. TÜBİTAK'ın 1007 Programı kapsamında, şiddetle mücadelede bilimsel verilerden yararlanarak veri temelli politikalara dayalı projeler desteklenmektedir. 2024 yılında gerçekleştirilen bir projede, yapay zeka algoritmalarından faydalanarak kadına yönelik şiddetle mücadelede risk değerlendirmeleri yapılması planlanmaktadır. Bu projede, şiddet mağdurları ve hizmet sağlayıcılarıyla yapılacak nitel görüşmelerle toplanan veriler, psikososyal destek modellerinin oluşturulmasında kullanılacaktır (TÜBİTAK, 2024).

1.9.5. Medya ve Farkındalık Artırıcı Çalışmalar

Kadına yönelik şiddetle mücadelede medya, farkındalık yaratma açısından önemli bir görev üstlenmektedir. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, "Kültür, Sanat ve Medyanın Dönüştürücü Gücüyle Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi" temalı projeler gerçekleştirmiş, bu projelerle medyada kadın temsili güçlendirilmiş ve şiddetle mücadeleye yönelik olumlu bir dilin benimsenmesi için çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Medyanın dönüştürücü etkisi, toplumsal algıyı değiştirerek şiddetin kabul edilemez olduğunu vurgulamakta etkili bir araç olarak kullanılmaktadır (Göktaş, 2024).

1.10. Şiddet Olgusunu Açıklayan Kuramsal Yaklaşımlar

Kadına yönelik şiddet gibi karmaşık ve çok boyutlu bir toplumsal sorunun doğru anlaşılabilmesi, şiddet kavramını farklı kuramsal çerçevelerden değerlendirmeyi zorunlu kılar. Bu bağlamda, psikolojik, sosyolojik ve bilişsel yaklaşımları içeren çeşitli kuramlar şiddetin nedenlerini ve dinamiklerini açıklamaya çalışmaktadır. Aşağıda, bu kuramlardan öne çıkanlar özetlenmiş ve kadına yönelik şiddet bağlamında değerlendirilmiştir.

1.10.1. İçgüdü Kuramları

Şiddeti doğuştan gelen bir dürtüyle açıklayan kuramların başında Freud'un psikanalitik yaklaşımı gelmektedir. Freud'a göre bireyin içinde barındırdığı saldırganlık dürtüsü, zaman zaman davranışsal olarak dışa vurulmaktadır. Bu dürtü, insan doğasının ayrılmaz bir parçası olarak kabul edilmektedir (Corey, 2008, s. 68–69). Freud, özellikle "ölüm içgüdü" kavramıyla, bireyin hem kendine hem çevresine yönelik saldırganlık taşıyabileceğini savunmuştur. Etoloji disiplininin Lorenz ise saldırganlığın, türün devamını sağlamak amacıyla ortaya çıkan içgüdüsel bir tepki olduğunu ileri sürerek, şiddetin evrimsel temellere dayandığını belirtmiştir (Lorenz, 2008, s. 67).

1.10.2. Engellenme - Saldırganlık Kuramı

Bu kuram, bireyin hedeflerine ulaşmasının engellendiği durumlarda saldırgan davranışlar geliştirdiğini savunmaktadır. Engellenme, bireyin haz alma beklentisiyle yaklaştığı bir hedefin önlenmesiyle ortaya çıkmaktadır. Her engellenme doğrudan saldırganlığa yol açmasa da, özellikle beklenmedik veya keyfi engellenmeler saldırgan tepkileri tetikleyebilir (Freedman et al., 1989, s. 198). Kuramın geliştiricilerinden Neal Miller,

saldırganlığın sadece engellenmeden değil, bu duruma verilen çeşitli tepkilerden biri olarak da ortaya çıkabileceğini öne sürmüştür. Bu kuram, saldırganlığın hem bireysel iç güdülerle hem de çevresel engellemelerle ilişkilendirilebileceğini göstererek içsel ve dışsal etkenleri bir araya getiren bir açıklama sunmaktadır.

1.10.3. Sosyal Öğrenme Kuramı

Albert Bandura'nın öncülüğünü yaptığı bu kuram, saldırganlık davranışlarının doğuştan gelmediğini, çevresel faktörler aracılığıyla öğrenildiğini savunmaktadır. Birey, özellikle çocukluk döneminde gözlem, taklit, ödül ve ceza mekanizmaları yoluyla saldırgan davranışları edinir. Aile içi şiddet, medya içerikleri ve sosyal çevre bu öğrenme sürecinde belirleyici rol oynamaktadır (Freedman, Sears ve Carlsmith, 1989, s. 198). Bandura'ya göre, saldırgan davranışlar model alınan kişi ödüllendirildiğinde daha kolay benimsenmektedir. Ayrıca bu kuram, bireylerin sorun çözme sürecinde saldırgan tepkiler yerine daha sağlıklı davranış biçimlerini de öğrenebileceğini vurgular. Saldırganlığın öğrenilmiş bir davranış olduğu varsayımı, şiddetin toplumsal düzeyde önlenebilirliğini gündeme getirir.

1.10.4. Bilişsel Kuramlar

Bilişsel kuramlar, bireyin saldırganlık eğilimini algılama, değerlendirme ve zihinsel şemalarla ilişkilendirir. Duyarsızlaşma yaklaşımı, bireylerin şiddet içeriklerine tekrar tekrar maruz kaldıklarında bu içeriklere karşı duyarlılıklarını yitirdiğini öne sürmektedir. Şema kuramı ise, bireyin zihninde oluşan şiddetle ilgili kalıpların, belirli durumlarda saldırgan tepkilerin ortaya çıkmasına neden olabileceğini ifade etmektedir. Medyada sürekli olarak sunulan şiddet içerikleri, özellikle çocukların zihinsel yapısında saldırganlık eğilimlerini pekiştirebilir. Bilişsel kuramlar, saldırgan davranışların salt tepki değil, karmaşık zihinsel süreçlerin sonucu olduğunu vurgulamaktadır (Oatey, 2013).

1.10.5. Boşalma Kuramı

Bu kuramın temelleri Aristoteles'in "duyguların boşaltılması" düşüncesine dayanmaktadır. Kuram, bireyde biriken saldırganlık dürtüsünün kontrollü bir şekilde dışa vurularak azaltılabileceğini öne sürer. Dürtülerin boşaltılması, daha büyük ve tehlikeli patlamaların önüne geçebilmektedir. Dolayısıyla küçük çaplı saldırgan davranışlar,

ileride oluşabilecek daha büyük şiddet eylemlerinin önleyicisi olarak görülmektedir. Bu yaklaşıma göre, şiddet bir tür “rahatlama” işlevi görür (Myers, 2015, s. 385).

1.10.6. Duygusal Kuramlar

Duygusal kuramlar, bireyin duygusal durumlarıyla saldırgan davranışlar arasında doğrudan bir bağ kurar. Sosyal karşılaştırma yaklaşımı, bireyin başkalarının durumlarıyla kendi durumunu kıyaslaması sonucunda şiddeti meşru görebileceğini savunmaktadır. Heyecan transferi kuramı ise bireyin yaşadığı uyarılma durumlarının başka durumlara taşınabileceğini, bu durumların saldırganlığa dönüşebileceğini öne sürmektedir. Bu çerçevede, medyada sunulan şiddet içerikleri izleyicinin duygusal düzeyini etkileyerek saldırgan eğilimleri tetikleyebilir. Kuramlar, duyguların bireyin mevcut bilişsel durumuna bağlı olarak şiddet davranışını ortaya çıkarabileceğini göstermektedir (Bryant & Zillman, 1996, s. 199).

1.11. Medyada Kadınların Temsil Ediliş Şekli

Günümüz toplumunda, kitle iletişim araçları, sosyal yaşam üzerinde derin etkiler yaratmaktadır. Medyanın kitleler üzerindeki dönüştürücü ve şekillendirici gücü, her geçen gün artan bir şekilde dikkat çekmektedir. Bu güç, özellikle cinsiyetle ilgili kalıp yargıların devam ettirilmesi ve toplum bireylerinin bu çerçevede yönlendirilmesi açısından önemli bir rol oynamaktadır. Kitle iletişim araçları, ataerkil ideolojilerle uyumlu bir şekilde, bireylere kadınlık ve erkeklik algıları sunarak bu kalıpları güçlendirmekte ve yeniden üretmektedir. Medyanın sunduğu bu rol modelleri, bireylerin hayatlarını şekillendirirken özellikle çocuklar için çok daha etkili olabilmektedir, çünkü medya izleyicilerine belirli davranış kalıplarını dayatır. Bu kalıplardan kaçmak ise, özellikle çocuklar gibi daha savunmasız bireyler için son derece zordur.

Dünyada ve ülkemizde medyanın kadın temsiliyi yaygınlaştırdığı bir gerçektir. Kadınlar, toplumsal değişim süreçlerinde bir ölçüde gelişim göstermiş ve bu değişim, özellikle kadınların popüler kültürle etkileşimleri ve medya aracılığıyla toplumsal ve kültürel kimliklerini şekillendiren ideolojiler tarafından belirlenmiştir. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte medya, toplumsal cinsiyet kalıp yargılarının iletilmesinde en güçlü araç haline gelmiştir. Medya organlarının sürekli olarak kadınlara dair aktardığı temel mesajlardan biri, kadınların toplumsal rolleri ve bu rollerin nasıl şekillendiği ile ilgilidir.

Medyanın kadın imajı üzerindeki araştırmalar, kadınların genellikle erkeklere kıyasla daha sosyal olarak bağımlı, sorunlar karşısında güçsüz, uzlaşmaya yatkın ve kolayca ikna edilebilen bireyler olarak betimlendiğini ortaya koymaktadır. Bu sunum, toplumda erkek ve kadın arasında belirgin toplumsal cinsiyet kalıplarını pekiştirmekte, toplumsal algıyı şekillendirmektedir. Ayrıca, günümüzde artan tüketimle birlikte kadınların medyada özellikle erkeklerin ilgisini çekebilmek amacıyla daha fazla kullanılmaya başlandığı ve bunun yaygınlaştığı görülmektedir (Büyükbaykal, 2007).

Medyadaki kadın kimliği, sadece sosyal ve kültürel bir mesele değil, aynı zamanda politik bir olgudur. Medya, toplumsal cinsiyet ve kimlik konularındaki dinamikleri şekillendirir ve her iki tarafı birbirine sürekli besleyerek toplumsal anlamda kadınların sosyal yerini belirler. Eğlence, kültür şekillendirme ve toplumun siyasi duruşu üzerinde büyük bir etkisi olan medya, kültürel üretim ve yayılmanın başlıca kaynağıdır (Fidan, 2000). Medya, aynı zamanda kendi dünyalarındaki baskılarla mücadele eden kadınlar için bir nefes alma fırsatı sunmakta, hayatlarını anlamlandırmalarına yardımcı olmakta ve onaylanma sağlamakta önemli bir rol oynamaktadır (Çelenk, 2010).

Medyanın kadınların toplumsal rollerini nasıl şekillendirdiği ve yeniden ürettiği konusunda önemli bir etkisi vardır. Kadınlar, medya aracılığıyla çoğunlukla tek bir bedene indirgenerek, malzeme olarak kullanılmakta ve metalaştırılmaktadır. Bu bağlamda, kadınlar daha çok etkin olmayan bireyler yerine, karar verici, tüketici veya edilgen rollerle betimlenmektedir. Medyada kadınların, bağımsız ve güçlü bireyler olmaktan çok başka birinin, örneğin bir erkeğin kadını, annesi ya da çocuğu olarak var oldukları görülebilir. Bu temsiller, kadınların kimliklerini ve rollerini daraltır. Ev hanımı, özverili anne ya da sadece bir erkeğin kadını gibi geleneksel roller üzerinden tanımlanan kadınlar, bu tanımlar dışındaki özelliklere sahip olduklarında mağdur veya cinsel davetkar gibi olumsuz bir biçimde gösterilebilirler. İş kadınları bile, ev hanımlığı ve annelik gibi rollerini yerine getirdikleri takdirde “başarılı” olarak kabul edilebilir.

Medyada kadınların temsilde bir kimliksizlik söz konusudur ve bu kimliksizlik, kadınları farklı roller altında tanımlamakla birlikte onlara özgün bir kimlik yaratılmasına da engel olur (Saktanber, 2010). Ataerkil bakış açısıyla, kadınlar sürekli olarak istenen modele ve toplumsal normlara uydurulmaya çalışılır ve bu durumu kalıcı kılmak için medya aracı olarak kullanılmaya devam eder. Medyada, kadınların ihmal edilmesi, küçümsenmesi, olumsuzlanması ve mağduriyetlerinin vurgulanması gibi temalar sıkça

görülmektedir. Bu bakış açıları, kadınlara yönelik şiddetle de bağlantılıdır ve toplumsal cinsiyet temelli eşitsizliğini derinleştirmektedir. Kitle iletişim araçlarının toplumsal gerçekliği inşa etme ve yeniden üretme işlevi, medyanın kullandığı dil ve içeriklerle, dikkat çekecek ve ilgilenilen konuları ön plana çıkarmasında kendini gösterir. Bu bağlamda medya, toplumun ilgisini ve önceliklerini belirleyerek, özel meseleleri bir biçimde sunma gücüne sahiptir. Medyada kadınların nasıl temsil edildiğini ele alan çeşitli araştırmalar, medyada kadınları altı farklı şekilde sunan içerikler ürettiğini ortaya koymaktadır:

1. **Doğal/Eşit Varlık:** Kadınların, erkeklerle aynı düzeyde eşit ve doğal bir biçimde temsil edildiği durumlar. Burada kadınlar, sadece cinsiyetlerinden dolayı değil, eşitlik temeliyle toplumsal hayatta yer alması gereken figürler olarak gösterilir.
2. **Eş, Anne, Fedakâr Kadın:** Kadınların geleneksel ev içindeki rollerine odaklanan ve annelik, eşlik gibi fedakârlık temasını ön plana çıkaran içerikler. Kadın bu temsil şekliyle, toplumda genellikle pasif bir pozisyonda yer alır.
3. **Üçüncü Sayfa/Magazin Nesnesi:** Kadınların, gazetelerin üçüncü sayfa haberlerinde ya da magazin basını gibi alanlarda yer aldığı durumdur. Genellikle şiddet ya da mağduriyet haberlerinde ya da ünlülerin kişisel hayatlarını içeren içeriklerde kadının yer alması bu grupta değerlendirilir. Kadın, buradaki ilgiyi, dışarıdan gelen bakışlarla elde eder.
4. **Cinsel Nesne/Haz Nesnesi:** Kadının bedeni ve cinselliği, içerik ile doğrudan bağlantısı olmayan durumlarda ön plana çıkartılır. Bu tür içeriklerde kadın, adeta sadece bir tüketim aracı olarak metalaştırılır.
5. **Örgüt/Eylem Öznesi:** Kadınların toplumsal, siyasal ya da kültürel hareketlere katıldıkları veya bir örgüte dahil oldukları durumları ifade eder. Burada kadın, aktif bir şekilde toplumsal ya da siyasi faaliyetlere katılan güçlü bir figür olarak gösterilir.
6. **Araçsal Varlık:** İçerikle doğrudan ilişkisi olmayan durumlarda kadınların, genellikle "görsel öge" olarak kullanıldığı içeriklerdir. Burada kadın sadece olayları süslemek veya ilgi çekici hale getirmek için araç olarak kullanılmaktadır.

Medya, kadın ve erkek toplumsal cinsiyetlerinin genellikle klişeleştirilmiş imgelerle temsil edildiği bir alan olmuştur. Cinsiyete dayalı ayrımcılık; hem erkek hem de kadına yönelik geliştirilmiş toplumsal kalıpları içerse de, esas olarak kadını toplumda daha düşük bir konumda gösterir ve bu durumu sürekli olarak medyada yeniden üretir. Bu, yalnızca

bireysel bir tavırdan ibaret olmayıp; bütün kurumsal yapılar ve ideolojik temeller, kadının ikincil konumda kalması için medya aracılığıyla sürekli olarak kullanılır (Toker, 2010; Timisi, 1997).

1.11.1. Kadına Yönelik Şiddet Haberlerinin Medyada İşlenişi

Medyada kadına yönelik şiddet, toplumun önemli bir yarası olmasının ötesinde, haberlerin sunum biçimiyle toplumsal algıyı şekillendiren güçlü bir etkiye sahiptir. Haberlerin dili, görselleri, başlık seçimleri ve şiddetin aktarılış biçimi hem mağdurun hem de failin toplumsal algısını doğrudan etkileyebilir. Kadına yönelik şiddetin medya yansımaları, bilinçlendirme çabalarının bir aracı olabileceği gibi, şiddeti normalleştiren veya duyarsızlaştıran bir etkene de dönüşebilmektedir.

Sansasyonel Haberler: Kadına şiddet olaylarının detaylarının "vahşet" vurgusuyla abartılı ve sansasyonel şekilde verilmesi, şiddeti normalleştirme riskini doğurabilmektedir.

Failin Aklanması: Bazı haberlerde, şiddeti uygulayan kişilerin davranışlarının, mağdurun tutumu ya da "tahrik" unsurları üzerinden meşrulaştırılması görülebilmektedir.

Mağdur Odaklı Haberler: Mağdurun kimliği ve özel yaşamı üzerine odaklanması, şiddet mağdurlarını birer birey olarak değil, birer vaka olarak göstermeye neden olabilmektedir.

1.12. Kadına Yönelik Şiddeti Konu Alan Araştırmalar

Kadına yönelik şiddet haberlerinin söylemsel düzeyde ele alınması, medyanın toplumsal cinsiyet eşitsizliğini nasıl yeniden ürettiğini ve meşrulaştırdığını anlamak açısından önemli bir araştırma alanı oluşturmaktadır. Bu bağlamda, yazılı basın kadına yönelik şiddet haberlerini nasıl sunduğunu ele alan çeşitli bilimsel çalışmalar bulunmaktadır.

Bu alandaki önemli akademik çalışmalar arasında Remzi Turgay Cömert'in (2019) "Kadına Yönelik Şiddet Haberlerinde Karşılaştırmalı Bir İnceleme: Hürriyet, Sözcü ve Yeni Şafak Gazeteleri" başlıklı çalışması yer almaktadır. Çalışma, farklı gazetelerin kadına yönelik şiddet haberlerini nasıl çerçevelediğini eleştirel söylem analizi yöntemiyle incelemektedir. Çalışmada, 1 Nisan 2018 ile 30 Eylül 2018 tarihlerinde bu üç gazetede yayımlanan toplam 398 kadına yönelik şiddet haberi analiz edilmiştir. Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre, gazetelerin farklı ideolojik yaklaşımları, kadına yönelik şiddet

haberlerinin sunumunda belirgin farklılıklara yol açmaktadır. Hürriyet ve Sözcü gazetelerinin tiraj odaklı popülist bir söylem kullandığı, Yeni Şafak gazetesinin ise farklı bir yaklaşım benimsediği belirtilmiştir.

Gökhan Özkan ve Sırrı Cem'in (2023) "Hürriyet Gazetesindeki Kadına Yönelik Şiddet Haberlerinin Eleştirel Söylem Çözümlemesi ile Analizi" başlıklı çalışmasında Hürriyet gazetesinin çevrimiçi haber metinleri, Van Dijk'ın eleştirel söylem çözümlemesi yöntemiyle incelenmiştir. Nitel araştırma kapsamında, Halliday'in Dizgeci İşlevsel Dilbilgisi Kuramı çerçevesinde metinsel üst işlev metodolojisi kullanılmıştır. Veriler, 'http://anitsayac.com E.T. 15/04/2022' adresinden elde edilmiş olup, analizde 4 Nisan 2022 ile 28 Nisan 2022 tarihleri arasındaki haberler incelenmiştir. Elde edilen bulgular, bazı haber metinlerinde söylemsel, bilişsel ve toplumsal açıdan gizli anlamların bulunduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca, cinsiyetçi rollerin haber diline yansıdığı ve şiddetin, kadınlar aleyhine bir biçimde ele alınıp gerekçelendirildiği belirlenmiştir.

Serhat Çoban'ın (2021) "Kadına Yönelik Şiddet Haberlerine Dair Bir Eleştirel Söylem Çözümlemesi" başlıklı çalışması, farklı ideolojik konumlanmalara sahip gazetelerin kadına yönelik şiddet haberlerini nasıl sunduğunu incelemektedir. Çalışmada, Yeni Şafak, Habertürk ve Cumhuriyet gazetelerinin internet versiyonlarında, 27 Ekim 2021 ile 1 Kasım 2021 tarihleri arasında yayımlanan ve Şebnem Şirin adlı kadının erkek arkadaşı tarafından şiddete maruz kalmasıyla ilgili haberler analiz edilmiştir. Bulgular, haberlere girişlerde şiddet olaylarının detaylı anlatılmasının, ataerkil sistemin eleştirisini engellediğini ve bu tür haberlerin denge ve tarafsızlık bakımından eksik olduğunu ortaya koymaktadır.

Fatma Avcı'nın (2018) "Toplumsal Cinsiyet ve Medya İlişkisi: Yazılı Basında Kadına Şiddet ve Kadın Cinayetleri Haberleri Üzerine Bir Analiz" başlıklı çalışmasında, yazılı basındaki kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetleri haberlerinin ataerkil sistemin etkisi altında şekillendiği ve bu haberlerin toplumsal cinsiyet eşitsizliğini yansıttığı vurgulanmaktadır. Çalışmada kadın cinayetlerine dair haberlerin, şiddeti adeta doğal bir sonuç olarak yansıttığı ve toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin pekişmesine katkı sağladığı ortaya konmuştur. Medyanın kadına yönelik şiddet haberlerini dramatize etmesi, toplumsal algıyı şekillendirerek, şiddeti meşrulaştıran ve kadının 'kurban' rolünü pekiştiren bir dil kullanmaktadır.

Ebru Nergiz ve Nalan Akın'ın (2021) "Kadına Yönelik Şiddet Haberlerinin Eleştirel Söylem Analizi: Mutlu Kaya Örneği" başlıklı çalışmada Mutlu Kaya'nın yaşadığı şiddet olayının haber dilindeki söylem biçimlerinin eleştirel söylem analizi yapılmıştır. Çalışmada, basının cinsiyetçi söylem ve ataerkil kodları açığa çıkardığı; şiddeti yeniden ürettiği ve toplumsal cinsiyetçi yaklaşımın medya yoluyla aktarıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Mustafa Öztunç'un 2017 yılında İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Gazetecilik Anabilim Dalı'nda tamamladığı "Kadına Yönelik Şiddetin Yerel Basında Temsili (Sakarya İli Örneği)" başlıklı doktora tezi, Sakarya ilindeki yerel gazetelerin kadına yönelik şiddet haberlerini nasıl sunduğunu incelemektedir. Çalışmada, 2015 ve 2016 yıllarında Sakarya'da yayımlanan yedi günlük gazetede yer alan kadına yönelik şiddet haberleri içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda, 2015 ve 2016 yıllarında toplam 375 kadına yönelik şiddet haberinin yayımlandığı, bunlardan 106'sının doğrudan şiddet olaylarına, 269'unun ise konuyla ilgili açıklama, köşe yazısı ve uzman görüşlerine yer verdiği belirlenmiştir. Resmi verilere göre, 2015 yılında 1.470, 2016 yılında ise 1.876 şiddet olayı yaşanmasına rağmen, yerel basın bu olayların sadece 106'sını haberleştirmiştir. Haberlere genellikle polis bültenlerinden ulaşıldığı ve detaylı bilgi verilmediği, şiddet olaylarının çoğu zaman tek sütun ve yüzeysel bir şekilde sunulduğu gözlemlenmiştir. Ayrıca, haberlerde şiddetin önlenmesine yönelik eleştirel veya eğitici içeriklerin eksik olduğu, daha çok bilgilendirici bir yaklaşımın benimsendiği tespit edilmiştir.

Sezin San Sungunay'ın (2018) "Kadına Yönelik Şiddet Haberlerinin Söylem Analizi" başlıklı çalışmada Türkiye'deki dört internet haber sitesinde, yaşam tarzı nedeniyle şiddete uğrayan bir kadına dair haberlerin eleştirel söylem analizi yapılmıştır. Bulgularda; haberlerde kimlik, cinsiyet, sözcük seçimi ve anlatım tarzı açısından yeterli hassasiyetin gösterilmediği; şiddetin failinin ifadelerinin detaylı kullanılmasıyla haberlerin tek taraflı sunulduğu; klişe ifadelerin şiddetin ciddiyetini düşürdüğü ve baskı gruplarının görüşlerinin yeterince yer almadığı tespit edilmiştir.

Yıldız Değer Şahbaz'ın (2020) "Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddet Haberlerinin Basın Dili Bağlamında İncelenmesi: Hürriyet, Sabah ve Sözcü Gazeteleri Üzerine Bir Analiz" başlıklı çalışmada Hürriyet, Sabah ve Sözcü gazetelerinde, kadına yönelik yapılan şiddet haberleri basın dili bağlamında incelenmiştir. Çalışmada 36 günlük gazete

incelemesinde toplam 109 haber bulunmuş; şiddeti uygulayan kişinin genellikle erkek olduğu ve en yaygın şiddet türünün fiziksel şiddet olduğu belirlenmiştir.

Özer Silsüpür ve Yusuf Karadere'nin (2022) "Kadına Yönelik Şiddet Haberlerinin Yazılı Basında Sunumu: Gazete İçerikleri Üzerinden Karşılaştırmalı İnceleme" başlıklı çalışmasında Hürriyet, Sabah, Sözcü, Milliyet ve Türkiye gazetelerinde, kadına yönelik şiddet haberlerinin sunumunun karşılaştırmalı analizi yapılmıştır. Çalışmadan elde edilen bulgulara Türkiye gazetesinin kadına yönelik şiddet haberlerini en az işlediği; Sözcü gazetesinin tüm haberlerinde fotoğraf kullandığı belirlenmiş; kadınların en çok 11-17 ile 23-39 yaş aralığında şiddete maruz kaldığı ve en yaygın olarak fiziksel şiddet gördüğü tespit edilmiştir.

Sema Çağlayan'ın (2024) "Kadına Yönelik Şiddet Olaylarında Gösterişçi Duyarlılık: Eleştirel Perspektiften Sosyal Medya Üzerine Bir Analiz" başlıklı çalışmasında sosyal medyada "kadına yönelik şiddete hayır" söylemiyle yapılan paylaşımlarda gösterişçi duyarlılığın nasıl sergilendiği incelenmektedir. Çalışmada gösterişçi duyarlılığın yüzeysel, tekrar içeren ve samimi olmayan şekillerde sosyal medyada sergilendiği belirlenmiştir.

Bu çalışmalardan farklı olarak bu araştırma, mevcut literatürdeki benzer çalışmalardan birkaç önemli açıdan farklılaşmaktadır. Öncelikle araştırma, Van Dijk'ın eleştirel söylem analizi yöntemiyle yapılan derinlemesine bir dil çözümlemesi sunarken, diğer çalışmalarda genellikle daha yüzeysel ya da farklı metodolojik yaklaşımlar kullanılmıştır. Araştırmada Hürriyet ve Sözcü gazetelerindeki kadına yönelik şiddet haberleri üzerinden yapılan inceleme, bu gazetelerin ideolojik ve dilsel farklarını daha detaylı bir şekilde ortaya koymakta, toplumsal cinsiyet rolleri, şiddet olaylarının çerçevelenmesi ve dilsel ifadelerin şiddeti meşrulaştırma üzerindeki etkisi gibi unsurlar vurgulanmaktadır. Bu yönüyle, haberlerin şiddeti nasıl sunduğuna ve medyanın toplumsal yapıyı nasıl şekillendirdiğine dair yapılan çözümleme, diğer çalışmalarda genellikle daha az dikkat edilen bir boyut olan şiddet ve toplumsal eşitsizliğin dil yoluyla pekiştirilmesine odaklanmaktadır. Sonuç olarak, araştırma, kadına yönelik şiddet haberlerinin toplumsal yapılarla nasıl iç içe geçtiğini ve bu haberlerin ideolojik olarak nasıl yönlendirildiğini göstererek, literatürdeki diğer araştırmalara kıyasla daha derin bir analiz sunmaktadır.

2. BÖLÜM: YÖNTEM

2.1. Çalışmanın Modeli

Bu çalışma, betimsel tarama modeli kapsamında yapılmıştır. Betimsel tarama modeli, bir konuya, olaya ya da olguya ilişkin mevcut durumu betimlemek, sınıflandırmak ve açıklamak amacıyla kullanılan bir araştırma desendir. Çalışmada betimsel tarama modeli, haberlerin dilsel, söylemsel ve algısal bağlamda ele alınarak mevcut durumu değerlendirmek ve toplumsal normlar üzerindeki etkileri analiz etmek için en uygun yöntem olarak tercih edilmiştir.

2.1.1. Çalışmanın Önemi

Kadına yönelik şiddet, toplumsal bir sorun olmanın ötesinde, medyanın gündem belirleme ve kamuoyu oluşturma üzerindeki etkisini açıkça ortaya koyan bir olgudur. Medyanın şiddet olaylarını ele alma biçimi, yalnızca olayların aktarılmasından ibaret değildir; aynı zamanda toplumsal algıları şekillendirme, davranışları yönlendirme ve tartışma ortamı oluşturma gibi geniş bir etki alanına sahiptir. Bu bağlamda, medyada yer alan şiddet haberlerinin söylem analizi, hem dil kullanımındaki bilinçli veya bilinçsiz manipülasyonları tespit etme hem de bu manipülasyonların toplumsal algıyı nasıl şekillendirdiğini değerlendirme açısından ve medyanın dil ve söylem aracılığıyla şiddeti görünür kılma, normalleştirme veya örtme eğilimlerinin değerlendirilmesi kritik öneme sahiptir.

Bu çalışma, kadına yönelik şiddet haberlerinin medya tarafından nasıl çerçevelendiğini ve bu çerçevelenin toplumsal cinsiyet eşitsizliğine etkisini inceleyerek önemli bir katkı sağlamaktadır. Diğer benzer çalışmalardan farkı, Türkiye’deki iki farklı ideolojiye sahip gazetenin, Hürriyet ve Sözcü’nün aynı olayları nasıl sunduğunu karşılaştırarak, bu sunumların kamuoyunda nasıl bir algı yönetimi stratejisi oluşturduğunu ortaya koyuyor olmasıdır. Bu çalışmanın gerekliliği, medyanın şiddet olaylarını haberleştirme biçiminin toplumsal cinsiyet eşitsizliğine etkilerini ve bu alandaki boşlukları doldurmayı amaçlamasıdır. Güncellik açısından, 2024 yılı verileriyle yapılması, mevcut medya pratiği ve söylemlerinin güncel bir analizini sunmaktadır. İşlevsellik bakımından, toplumsal cinsiyet eşitliği ve medya okuryazarlığı konularında önemli bilgiler sunarak, hem akademik hem de toplumsal alanda daha geniş bir tartışma başlatmayı

hedeflemektedir. Orijinallik açısından ise, çalışma Türkiye’deki medya söylemi üzerinde yapılan sınırlı sayıda araştırmaya katkı sağlamakta ve özellikle Hürriyet ve Sözcü gazetelerinin karşılaştırmalı analizine odaklanarak, yerel medya dinamiklerinin ve ideolojik farklılıkların şiddet haberlerine nasıl yansıdığını derinlemesine incelemektedir. Çalışmanın, Türkiye’deki medya ve toplumsal cinsiyet ilişkilerini özgün bir perspektiften ele alması, benzer çalışmalarda sıklıkla göz ardı edilen kültürel ve yerel bağlamları göz önünde bulundurması açısından özgün bir araştırma alanı sunmaktadır. Ayrıca bu çalışma, medya ile ilgili karar alıcılar, gazeteciler ve kamuoyu için değerli bir kaynak olacaktır.

Türkiye’deki ulusal yazılı ve görsel basının kadına yönelik şiddet konusundaki yaklaşımı, farklı açılardan ele alınarak bilimsel çalışmalara katkı sağlamıştır. Ancak, Teun Adrian Van Dijk’in eleştirel söylem analizi yöntemine dayanarak, kadına yönelik şiddet haberlerinin Hürriyet ve Sözcü gazetelerinde incelenmesi yeterince detaylandırılmamıştır. Bu durum, çalışmanın önemini ve özgünlüğünü arttıran diğer hususlardandır.

2.1.2. Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, Van Dijk'in Eleştirel Söylem Analizi yöntemini kullanarak Hürriyet ve Sözcü gazetelerinde yer alan kadına yönelik şiddet haberlerinin nasıl ele alındığını incelemektir. Çalışma kapsamında, söz konusu gazetelerin haber dilini, kullandıkları söylemleri, öne çıkardıkları ya da geri planda bıraktıkları unsurları analiz etmek hedeflenmektedir.

Çalışmada kadına yönelik şiddet gibi hassas bir konunun medya tarafından nasıl çerçevelendiği, haberlerin toplumsal algıyı nasıl şekillendirdiği ve hangi mesajları verdiği üzerinde durulmaktadır. Böylece, medya organlarının toplumsal sorunlara yönelik yaklaşımlarını eleştirel bir perspektiften değerlendirmek ve medya söylemlerinin bireyler üzerindeki etkilerini anlamak amaçlanmaktadır.

Bu çalışmayla birlikte, medya içeriklerinde yer alan gizli ya da açık ideolojik yapıların, kadına yönelik şiddet gibi hayati bir konuda algıyı nasıl yönlendirdiği ve güç ilişkilerinin söylemlerle nasıl yeniden üretildiği ortaya konulmaya çalışılacaktır. Bu doğrultuda, medyanın sorumlu habercilik anlayışı bağlamında farkındalık oluşturmaya ve daha bilinçli bir dil kullanmasının gerekliliği vurgulanacaktır.

2.1.3. Çalışmanın Problem Cümlesi

Medyanın kadına yönelik şiddet haberlerini ele alırken kullandığı dil ve söylemler, toplumsal algıyı şekillendirme gücüne sahipken, bu haberlerde kullanılan çerçeveleme ve vurgu stratejilerinin ideolojik yapıların yeniden üretilmesine mi, yoksa farkındalık yaratarak toplumsal çözüm arayışına mı hizmet ettiği belirsizdir. Bu bağlamda çalışmanın problem cümlesi, “Medya kadına yönelik şiddet haberlerini verirken kullandıkları söylemler ile nasıl bir rol oynuyor?” dur.

2.1.3.1. Alt Problemler

3.1.1.Hürriyet ve Sözcü gazetelerinde kadına yönelik şiddet haberlerinde kullanılan söylem özellikleri nelerdir?

3.1.2.Hürriyet ve Sözcü gazetelerinin kadına yönelik şiddet haberlerinde odaklandığı temalar arasında ne gibi farklılıklar ve benzerlikler bulunmaktadır?

3.1.3.Kadına yönelik şiddet haberlerinde önyargılı, aşağılayıcı ötekileştirici veya ayrımcılık içeren ifadeler kullanılmakta mıdır? Kadınlar, medyada sıklıkla hangi rollerde temsil edilmektedir?

3.1.4.Hürriyet ve Sözcü gazetelerindeki söylemler, şiddetin normalleşmesi riskini ne ölçüde taşımaktadır?

3.1.5.Kadına yönelik şiddet haberleri, okuyucuların şiddet algısını nasıl şekillendirmektedir?

3.1.6.Haber içeriklerinde kullanılan dil ve görseller, okuyucuların mağdurlar ve failler hakkında nasıl bir algı geliştirmesine neden olmaktadır?

3.1.7.Hürriyet ve Sözcü gazetelerinde kadına yönelik şiddet haberleri, bireylerde farkındalık yaratma açısından ne kadar etkili olmuştur?

3.1.8.Sözcü ve Hürriyet gazetelerinin söylemleri, okuyucuların medyaya yönelik güvenini ve algısını nasıl etkilemektedir?

3.1.9.Kadına yönelik şiddet haberlerinde şiddetin sebepleri ve çözüm önerileri ne ölçüde ele alınmaktadır?

3.1.10. Van Dijk’ın Eleştirel Söylem Analizi bağlamında Hürriyet ve Sözcü gazetelerinde kadına yönelik şiddet haberlerinin ideolojik boyutu ve medyanın güç ilişkilerini yansıtırma şekli nedir?

2.1.4. Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada, kadına yönelik şiddet haberlerini incelemek için Hürriyet ve Sözcü gazetesinin 2024 yılına ait 1. sayfa haberleri analiz edilmiştir. Veri toplama sürecinde, her iki gazetenin Ocak 2024 ile Aralık 2024 tarihleri arasında yayımlanan kadına yönelik şiddet haberleri sistematik olarak seçilmiş ve toplamda 109 haber başlığı incelenmiştir. Haberler, basılı ve dijital sürümleri üzerinden taranarak toplanmış, her bir haberin başlıkları, içerikleri ve kullanılan dilin eleştirel söylem analizi yöntemiyle analiz edilmesine olanak sağlanmıştır.

2.1.5. Evren ve Örneklem

Çalışmanın evrenini, Türkiye’de ulusal düzeyde yayımlanan Hürriyet ve Sözcü gazetelerinde yer alan kadına yönelik yapılan şiddet haberleri oluşturmaktadır. Özellikle Hürriyet ve Sözcü gazeteleri, araştırmanın analizine temel teşkil eden medya organları olarak seçilmiştir. Örneklemi ise 2024 yılı boyunca Hürriyet ve Sözcü gazetelerinde yayımlanan ve kadına yönelik şiddeti konu alan haberlerden oluşmaktadır. 2024 yılında Hürriyet ve Sözcü gazetelerinin 1. sayfalarında yer alan kadına yönelik şiddet haberleri taranmıştır. Haberlerin başlıkları, içerikleri ve söylemsel yönleri dikkate alınarak kadına yönelik şiddet olgusunu doğrudan ele alan haberler örnekleme dahil edilmiştir.

2.1.6. Sınırlılıklar

Yapılan çalışmada Hürriyet ve Sözcü Gazetelerinin 1. sayfalarında yer alan kadına yönelik şiddet haberlerinin Van Dijk’in eleştirel söylem analizi kapsamında ele alınması ve analiz edilen haberlerin 2024 yılını kapsaması çalışmanın sınırlılığını oluşturmaktadır.

2.1.7. Çalışmanın Deseni

Bu araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi tekniği uygulanmıştır. Bu yöntem şiddet haberlerinde geçen temaları, kalıpları, dil kullanımını, mesajları ve daha fazlasını analiz etmeye olanak tanımıştır.

2.1.8. Çalışmanın Kapsam ve Sınırlılıkları

Araştırmanın kapsamını 2024 yılında Hürriyet ve Sözcü gazetelerinin 1. sayfalarında yayımlanan kadına yönelik şiddet haberleri oluşturmaktadır. Çalışma, gazete haberlerinde

kullanılan dilin ve söylemin kadınlara yönelik toplumsal önyargıları ve normları nasıl şekillendirdiğini, yeniden ürettiğini veya dönüştürdüğünü anlamayı amaçlamaktadır.

Çalışmada şiddet kavramının tamamına değil sadece kadına yönelik şiddete yoğunlaşılması ve gazetelerde yer alan yorum köşeleri, köşe yazıları ya da başka tür içerikler analiz kapsamının dışında tutulup sadece gazetelerin 1. sayfalarındaki kadına yönelik şiddet haberleri üzerinden inceleme yapılması çalışmayı sınırlandırmıştır.

Çalışma yalnızca Hürriyet ve Sözcü gazetelerindeki haberlere odaklanmıştır. Diğer medya organlarında yer alan haberler analiz dışında bırakılmıştır, bu da genelleştirilebilirlik açısından bir sınırlama getirmektedir. Çalışma, Van Dijk'ın Eleştirel Söylem Analizi'ne dayalıdır ve yalnızca dilsel yapı üzerinde durulmuştur; görsel ya da işitsel unsurlar gibi diğer iletişim öğeleri analiz edilmemiştir.

2.1.9. Verilerin Toplanması

Hürriyet ve Sözcü gazeteleri, çalışmanın kapsamı doğrultusunda seçilen medya organlarıdır. Bu gazeteler, Türkiye'de geniş bir okuyucu kitlesine sahip olmaları ve farklı siyasi görüşleri temsil etmeleri nedeniyle tercih edilmiştir.

Her iki gazetenin yazılı basılı versiyonları ile çevrimiçi arşiv olan gazeteoku.com sitesinden "kadına yönelik şiddet," "kadın cinayeti," "şiddet mağduru kadınlar" gibi anahtar kelimeler kullanılarak taramalar yapılmıştır.

Haberlerin araştırma konusu ile doğrudan ilişkili olması, analiz için belirlenen tarih aralığında yayımlanmış olması ve Van Dijk'ın eleştirel söylem analizi yöntemine uygun bir şekilde dilsel ve tematik unsurlar barındırması temel seçim kriterleri olmuştur. Seçilen haberler, içerik analizi ve söylem çözümlemesine uygun olarak, başlıklar, haber metni ve görsel unsurlar gibi kategorilerde sınıflandırılarak dijital bir veri tabanında arşivlenmiştir. Arşivlenen unsurlar daha sonra tarihleriyle birlikte tablolastırılmıştır. Analiz sürecinde dikkat edilen unsurlar şu şekildedir:

Haberlerin konusu (örneğin, cinayet, fiziksel şiddet, psikolojik şiddet)

Kullanılan dil ve söylem

Olayların sunum biçimi

Haberlerin yayımlandığı sayfa düzeni ve görseller

2.1.10. Verilerin Analizi

Bu araştırmada, Hürriyet ve Sözcü gazetelerinde 2024 yılı boyunca yayımlanan kadına yönelik şiddet haberleri, içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Van Dijk'ın Eleştirel Söylem Analizi modeli çerçevesinde, haberlerin dilsel yapıları, söylem ögeleri ve verilen mesajların toplumsal bağlamdaki etkileri analiz edilmiştir.

Haber metinleri, kadına yönelik şiddet haberlerindeki dil kullanımı, mağdur ve failin temsili, şiddet eyleminin nedenleri ve sonuçları gibi unsurlar açısından kategorilere ayrılmıştır. Hürriyet ve Sözcü gazetelerinin dijital arşivlerinden gazetelerin 2024 yılına ait 1. sayfalarındaki kadına yönelik şiddet haberleri taranmış ve konuya uygun haberler seçilmiştir. Seçilen haberler metin ve görsel bazlı olarak derlenmiştir. Toplanan haberler, belirlenen tema ve kategorilere göre kodlanmıştır. Bu kategoriler arasında dil kullanımı, söylem stratejileri, fail ve mağdur temsil biçimleri, şiddetin sebebi, toplumun olaya bakışı ve çözüm önerileri yer almıştır.

Teun Van Dijk'ın Eleştirel Söylem Analizi Modeli, belirli bir şablona göre çözümleme yapmaya uygun olmasıyla öne çıkmaktadır. Ayrıca, haberin yapısını ve ideolojik sunumunu ortaya koyması açısından önemlidir. Bu nedenle, çalışma konusu için ideal bir analiz tekniği olarak görülmektedir. Hürriyet ve Sözcü gazetelerindeki söylemlerin benzerlikleri ve farklılıkları karşılaştırılmıştır. Aynı olayların iki farklı gazete tarafından nasıl sunulduğu ve bu sunumların okuyucuda yaratabileceği algı yönetimi stratejileri analiz edilmiştir. Elde edilen veriler, şiddetin medya temsillerinin toplumsal önyargıları nasıl pekiştirdiği ya da dönüştürdüğüne dair çıkarımlarla ilişkilendirilmiş ve çalışmanın bulguları arasında ilişki kurulmuştur. Analiz sonucunda, gazetelerin söylem stratejilerinin kadına yönelik şiddetle mücadelede oynadığı rol detaylandırılmıştır.

2.1.11. Verilerin Çözümü ve Yorumlanması

Araştırmada toplanan veriler, Van Dijk'ın Eleştirel Söylem Analizi yaklaşımı ve içerik analizi yöntemi çerçevesinde incelenmiştir. Verilerin çözümlemesinde, kadına yönelik şiddet haberlerinde kullanılan dil, ifade biçimi, metin yapısı, görseller ve haberin bağlamı detaylı bir şekilde analiz edilmiştir. Haberlerin kadın mağdurlar ve fail profillerini nasıl tanımladığı, stereotipik ifadelerle yer verip vermediği analiz edilmiştir. Şiddet olaylarının "normalleştirilip normalleştirilmediği" veya "duyarsızlaştırıcı bir söylemin kullanılıp kullanılmadığı" değerlendirilmiştir.

Hürriyet ve Sözcü gazetelerinin haberlerinde kullanılan söylemler karşılaştırılmıştır. Bu kapsamda: Aynı olayların farklı gazetelerde nasıl sunulduğu, haberlerin hangi detaylara yer verdiği veya hangi yönlerin ihmal edildiği, Hürriyet ve Sözcü Gazetesinin haberde sergilediği tutumlar ve sahip olduğu anlatım tipi gibi hususlar karşılaştırılmıştır. Kadına yönelik şiddetle ilgili haberlerin ana temaları ve kategorileri belirlenmiştir. Elde edilen bulgular, medyanın kadına yönelik şiddetle mücadelede oynadığı rol açısından eleştirel bir perspektifle değerlendirilmiş, haberlerin toplumsal farkındalığa olan katkıları ve eksiklikleri vurgulanmıştır. Bu süreçte hem nicel hem nitel veriler birlikte yorumlanarak araştırmanın genel sonuçlarına ulaşılmıştır.

Kadın cinayetlerine dair haber metinlerindeki medya temsillerinin gazete haberleri çerçevesinde incelenmesi ve kapsamlı bir değerlendirme yapılması amacıyla, bu araştırmada nitel araştırma yöntemi benimsenmiştir.

Bu çalışma, Van Dijk'ın Eleştirel Söylem Analizi (ESA) yöntemi kullanılarak, Hürriyet ve Sözcü gazetelerinin 2024 yılına ait 1. sayfalarında yer alan kadına yönelik şiddet haberlerini incelemektedir. Eleştirel söylem analizi, medya metnlerinin örtük ve açık anlamlarını ortaya çıkarmak, ideolojik yapıları analiz etmek ve söylem aracılığıyla oluşturulan toplumsal algıyı değerlendirmek için kullanılan nitel bir analiz yöntemidir.

Eleştirel haber çalışmaları, haber metinleri üzerinde yapılmakta olup, haber söyleminde üretilen ideolojik unsurlara dikkat çekmektedir. Bu çalışmada farklı yaklaşımlar değerlendirilerek, Van Dijk'ın eleştirel söylem analizi modeli tercih edilmiştir. Hürriyet ve Sözcü gazetelerinin haber metinleri söylemsel materyal olarak ele alınmıştır. Model, makro yapı kapsamında tematik ve şematik analiz olmak üzere iki başlıkta incelenmiştir. Tematik analizde başlık, haber girişi, fotoğraflar ve bunların birbiriyle ilişkisi ele alınırken; şematik analizde ana olayın sunumu, artalan, bağlam ve kaynak bilgisi değerlendirilmiştir. Bulgular, tematik ve şematik yapı çerçevesinde analiz edilerek yorumlanmıştır.

2.2. Teun A. Van Dijk'ın Eleştirel Söylem Çözümlemesi Modeli

Teun A. Van Dijk tarafından geliştirilen eleştirel söylem çözümlemesi yaklaşımı, haber metinlerinde bulunan ideolojik unsurların belirli dilsel yapılar içinde örtülü bir şekilde yerleştirildiğini öne sürmektedir. Ayrıca, metnin içerisine gizlenmiş olan bu ideolojik unsurların eleştirel söylem çözümlemesi yöntemiyle gün yüzüne çıkarılabileceğini ifade

etmektedir. Haber metninin dilinin eleştirel bir analizine dayanan bu model, haberin söylemindeki ideolojik yapıların deşifre edilmesiyle taraflılıkların nasıl yeniden üretildiğini de gözler önüne serebilmektedir (Özer, 2008, s. 400). Eleştirel söylem analizi; güç, otorite, hegemonya, toplumsal sınıf ayrımları, cinsiyet, ırk, ideoloji, ayrımcılık, çıkar ilişkileri, kazanç, sosyal yapıların yeniden inşası ve dönüşümü gibi konuları ele alan ve bu unsurları araştırma odağına yerleştiren bir yöntem olarak öne çıkmaktadır (Van Dijk, 2003, s. 355).

Van Dijk'ın söylem çözümlemesi, makro ve mikro yapılar temelinde şekillenmektedir (Van Dijk, 1988, s. 1-2). Makro yapı analizi, tematik ve şematik olmak üzere iki farklı yoldan yapılır. Tematik analiz, başlıklar, haber girişleri ve fotoğrafları içerirken, şematik analiz ise olayın sunumu, sonuçları, bağlam bilgisi, haber kaynakları ve tarafların yorumlarını kapsar. Makro yapı analizi, söylemin ne hakkında olduğunu ve haberin yazarının hangi amaçla haberi yazdığını anlamaya yönelik bir amaç taşır.

Mikro yapı, sentaktik çözümleme, kelime seçimi ve haber retorik gibi unsurları içermektedir. Mikro yapısal analiz, metnin bölümsel anlamlarının analiz edilmesini hedefler ve kullanılan kelimelerin anlamları, örtük veya dolaylı anlam biçimleriyle incelenir. Bu şekilde, haberi yazan kişinin ideolojisi doğrultusunda yapılan seçimin işlevi ve bu seçimin, alımlayıcının tutumunu etkileyen bir bilgi barındırdığı gösterilir. Hem makro hem de mikro yapılar, alımlayıcının en çok aklında kalan ve yeniden üretilen anlamlardır (Van Dijk, 2009, s. 75).

2.2.1. Makro Yapıya Yönelik Tematik Analiz

Başlıklar

Gazete haberlerinin en dikkat çekici bölümlerinden biri başlıklardır. Okurlar, çoğunlukla haberin içeriğine geçmeden önce başlığa göz atar ve ilgilerini çekerse okumaya devam ederler. Başlıklar, olayın temel mesajını duyurarak haberin içeriği hakkında ipuçları sunar. Eğer haber başlıklarında eksiltmeler yapılırsa, olayın anlaşılması güçleşebilir ve bu da okuyucuların haberi tam olarak kavramasını zorlaştırabilir. Bu nedenle, başlıkların haberin ana temasını yansıtması büyük önem taşır (Doğan, 2009, s. 301). Van Dijk'e göre, başlık ve giriş bölümleri, haber metninin temel önermelerini oluşturur. "Başlıklarda kullanılan durum betimlemeleri, genellikle ana olayla ilgili yargılar veya haberin aktörlerinin sözlü tepkilerinin alıntılanması şeklinde ortaya çıkar" (Doğan, 2009, s. 302).

Haber Girişleri

Haber girişleri, haberin içeriğini, ana temasını ve önemli noktalarını içeren özet niteliğindeki bölümdür. Okur, yalnızca haber girişini okuyarak haberin temel mesajını anlayabilir. Eğer giriş kısmında ana temaya dair yeterli bilgi verilmişse, okuyucular çoğunlukla detaylara fazla odaklanmaz. Van Dijk'e göre, tematik yapılar; başlıklar, haber girişleri ve spotlardan oluşan makro yapılar olup, haberin özetini sunma işlevi taşımaktadır. Haber girişleri, tematik analizde habere dair çerçeveyi çizerken, hangi unsurların önemli olduğunu belirlemede haber söyleminin kritik bir bölümünü oluşturur" (Van Dijk, akt. Kaya, 1999, s. 352).

Fotoğraflar

Haberlerde kullanılan fotoğraflar, olayın gerçekliğini kanıtlayan unsurlardan biri olarak değerlendirilmektedir. Haberin önemli unsurlarından biri olan fotoğraflar, konuyu destekleyerek haberin görselliğini güçlendirir. İşkar'a (2014, s. 110) göre, fotoğraf hem haberin gerçekliğini pekiştirerek güvenilirlik ve inandırıcılık sağlamakta hem de olaylara tanıklık etme işlevi görmektedir. Berger (2002, s. 10; akt. İşkar, 2014, s. 110) ise görüntülerin bazen metni açıklayıcı bir rol üstlendiğini, bazen de eklenen sözlerle okuyucunun görseli nasıl yorumlaması gerektiğine yön verdiğini belirtmektedir.

2.2.2. Makro Yapıya Yönelik Şematik Analiz

Ana Olay ve Sunuş Biçimleri

Haberlerde ana olay çoğunlukla başlık ve giriş kısmında ele alınan olayla ilişkilidir. Bu bölümlerde, sunuş biçiminde ideolojik bakış açıları da yer alabilir. Haber başlığı ve girişindeki sunuş tarzı, haberde ulaşılmak istenen sonuca dair ipuçları vermektedir.

Artalan ve Bağlam Bilgisi

Gazetelerde yayımlanan haberlerde, olayların sosyal, politik ve tarihsel bağlamda ele alınması büyük önem taşımaktadır. Olayın çeşitli yönlerinin bilinmesi, haberin daha iyi anlaşılmasını sağlarken, neden-sonuç ilişkisini kurarak içerikte gizli olan ideolojinin analiz edilmesine de imkân tanımaktadır.

Haber Kaynakları

Haberlerin kaynağı genellikle haberi hazırlayan muhabir ya da editördür. Bunun dışında, haberlere eklenen diğer kaynaklar arasında haber ajansları, hükümet yetkilileri, siyasi

parti temsilcileri, sivil toplum kuruluşlarının yetkilileri ve olayın görgü tanıkları yer almaktadır.

Van Dijk'a göre eleştirel söylem analizinde şu ilkeler izlenmelidir:

- Söylem analizinde metinler ve konuşmalar detaylı şekilde incelenir. Bu süreçte bilgiler değiştirilmeden, doğal ve gerçeğe en yakın biçimde ele alınır.
- Söylem, bağlamından bağımsız olarak ele alınamaz. Bunun için yer, zaman, sosyal rol, bilgi ve normlar gibi bağlam unsurları dikkatlice incelenmelidir.
- Söylemi oluşturan kişilerin sosyal yapı içindeki pozisyonları da analiz edilmelidir.
- Söylem analizi, söylemin çeşitli düzeylerini, katmanlarını ve bu katmanlar arasındaki ilişkileri detaylı bir şekilde ele almalıdır. Ayrıca, söylemi meydana getiren unsurlar (sesler, kelimeler, sözdizimsel yapılar vb.) ile söylemin farklı yönleri (etkileşim türleri, dil eylemleri vb.) de değerlendirilmelidir.
- Söylem analistleri, iki ana soruyu yanıtlamaya çalışır: "Bunun anlamı nedir?" ve "Neden bunu söylemiştir?"

3. BÖLÜM: BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, haber metinlerindeki başlıklar, içerikler ve görseller makro yapıyı esas alan tematik analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir. Ana olayların sunum şekli, artalan ve bağlam bilgisi ile haber kaynakları ise makro yapıya yönelik şematik analiz çerçevesinde incelenmiş ve yorumlanmıştır. Çalışmada ele alınan kadın cinayetleriyle ilgili haberlerin başlıkları, yayın tarihleri ve analizlere ilişkin yorumlar Tablo 2’de sunulmuştur.

Tematik analiz yapılırken kadına yönelik şiddet haberlerinde öne çıkan temalar belirlenmiş, hangi öğelerin vurgulandığı incelenmiştir. Dil ve söylem analizinde haberlerde kullanılan dilin kadına yönelik şiddeti meşrulaştırma veya eleştirme üzerine etkisi değerlendirilmiştir. Karşılaştırmalı analizde ise, Hürriyet ve Sözcü gazetelerinin farklı söylem stratejileri geliştirip geliştirmedeği incelenerek iki gazetenin yaklaşımları arasındaki farklar ortaya konmuştur. Bu analiz sonucunda, haberlerin kadına yönelik şiddet konusunda okuyucuların algısını nasıl yönlendirdiği ve medyanın toplumsal algı oluşturma sürecindeki rolü ortaya konmuştur.

3.1. Hürriyet Gazetesi Makro Yapıya Yönelik Tematik Analiz

3.1.1. Hürriyet Gazetesi Başlıklarıyla İlgili Bulgular

Hürriyet Gazetesindeki başlıklara yakından bakıldığında bazı başlıklarda eksiltme yöntemi kullanılmıştır. Olayın kim, nerede ve nasıl gerçekleştiği gibi temel unsurlar tam olarak verilmemiştir. Örneğin; 3 Ocak 2024 tarihli “Mahkemeden resmi nikah manifestosu” başlığında mahkemenin hangi konuda karar verdiği veya nasıl bir manifesto yayımlandığı açıklanmamıştır. 5 Ocak 2024 tarihli “Başsavcıya idam dedirten cinayet” başlığında, idam talebinin hangi bağlamda ve hangi olay özelinde gündeme geldiği belirsizdir.

2 Şubat 2024 tarihli “Cezaevi yerine hastaneye”, 16 Şubat tarihli “Bornoz Kuşağı Davası’nda beraat”, 8 Nisan 2024 tarihli “Dilaray düştü mü? Atıldı mı?”, 29 Ağustos 2024 tarihli “Ağabey gözaltında” ve 6 Eylül 2024 tarihli “Narin’den hâlâ iz yok” başlıklarında enformasyon eksiltimi sıkça kullanılarak haberin temel unsurları olan yer, zaman, özne ve olayın nedeni açıkça belirtilmediği görülmektedir. Bu tür başlıklar, okuyucunun haber metnini okumasını teşvik ederken, içerikte belli yönlendirmelere kapı aralayabilmektedir. Bazı başlıklarda kavramlar genelleştirilerek dramatik veya çarpıcı bir etki yaratılmıştır.

16 Ocak 2024 tarihli “Asitçi canıye indirimsiz 20 yıl” başlığında fail için “asitçi canı” ifadesi kullanılarak olaya dair belirli bir çerçeve çizilmiş, failin toplumsal algıdaki konumu pekiştirilmiştir. 19 Ocak 2024 tarihli “Suikast silahıyla vurdu” başlığında, saldırının bireysel bir cinayet mi yoksa planlı bir suikast mi olduğu belirsizdir, ancak “suikast silahı” ifadesiyle olayın vehameti artırılmıştır. 6 Kasım 2024 tarihli "Bütün kadınlar için en ağır cezayı verin" başlığında hangi olay bağlamında bu çağrının yapıldığı belirsizdir. 4 Ağustos 2024 tarihli "Zorbaların sicili bozuk" başlığında hangi olaydan bahsedildiği ve kimlerin "zorba" olarak tanımlandığı belirtilmemiştir. 16 Ağustos 2024 tarihli "Suç makinesi neredeyse yırtacaktı" başlığında suç makinesinin kim olduğu ve hangi suçlardan bahsedildiği açıkça verilmemiştir. Bu tür başlıklarda belirli kişi veya olaylara değil, geniş bir çerçeveye vurgu yapılarak okuyucunun zihninde genelleyici bir algı oluşturulmaktadır. 4 Ocak 2024 tarihli “Hanginizi vurayım dedi, vurdu”, 10 Ocak 2024 tarihli “Bir aylık evlilik cinayetle bitti” ve 30 Ocak 2024 tarihli “Gitsin diye tetiği çekmiş” başlıklarda, kadınların maruz kaldığı şiddet olayları bireysel vakalar üzerinden sunulmakta, ancak bunların toplumsal bir sorun olduğu bağlamı zayıf kalmaktadır. Cinayetler, sansasyonel bir dille bireysel trajediler olarak çerçevelenmiştir.

Bazı başlıklarda okuyucunun dikkatini çekmek için dramatik unsurlar ve çarpıcı ifadeler öne çıkarılmıştır. 7 Ocak 2024 tarihli “Aynaya bakmak istiyorum” başlığı, kimyasal saldırıya uğrayan bir kadının yaşadığı trajediyi doğrudan okuyucuya hissettirmeye yönelik duygusal bir anlatım içermektedir. 17 Ocak 2024 tarihli “Yasemin’in 20 yıl çığılığı” başlığında, mağdurun tepkisi üzerinden haber dramatize edilmiş ve duygu yoğunluğu artırılmıştır. 9 Mart 2024 tarihli “Kadınlar Gününde katledildi” başlığında Kadınlar Günü ile cinayet arasındaki bağ vurgulanarak olayın trajik yönü öne çıkarılmıştır. 6 Ekim 2024 tarihli "Caninin son günü" başlığında fail doğrudan "canı" olarak tanımlanarak suçluluğu vurgulanmıştır. 14 Ekim 2024 tarihli "Bu adamı kim durduracak" başlığında toplumsal bir tehlike olduğu algısı oluşturulmaktadır. 7 Mayıs 2024 tarihli "Öğretmene koca kurşunu" başlığında "Koca kurşunu" ifadesiyle ev içi şiddete vurgu yapılmıştır. 8 Ekim 2024 tarihli "Sıla Bebek melek oldu" başlığında "Melek oldu" ifadesiyle duygusal bir çerçeve oluşturulmuştur. Bazı başlıklar okuyucunun belirli bir algıya yönlendirilmesi amacıyla bilinçli olarak çerçevelenmiştir. 13 Temmuz 2024 tarihli "Müebbet var ama serbest" başlığında Adalet sistemine yönelik eleştirel bir vurgu yapılmaktadır. 8 Haziran 2024 tarihli "Koruyamadın tazminatı" başlığında Hukuki bir

süreç ele alınırken eleştirel bir çerçeve oluşturulmuştur. 15 Mart 2024 tarihli "Cinayet değil yaralama cezası" başlığında Mahkeme kararına yönelik eleştirel bir ton kullanılmıştır. 17 Nisan 2024 tarihli "Şoförüne şantaj davası açtı" başlığında ünlü veya önemli bir kişinin suç iddiasına maruz kaldığı ima edilerek dikkat çekici hale getirilmiştir.

3.1.2. Hürriyet Gazetesi Haber Girişleriyle İlgili Bulgular

Haberlerin ilk cümleleri, olayın en önemli unsurlarını ve dikkat çekici yönlerini öne çıkararak okuyucunun ilgisini çekmektedir. Hürriyet Gazetesinde kadına yönelik şiddet ile ilgili haberlerde genellikle dikkat çekici ve yoğun bilgi sunma stratejisi benimsendiği görülmektedir. 3 Ocak 2024 tarihli "Birlikte yaşadığı Elif Mihriban Arduç'un işlettiği restoranın aşçısıyla birlikte olduğunu öne süren Hasan Asilkan, talihsiz kadını 14 kurşun sıkarak öldürdü." haber girişinde Çok fazla bilgi sunulmuştur. Olayın failleri, mağduru, öldürülme şekli ve suçun nedeni açıkça belirtilmiştir. Bu da haberin hızlıca özetini sunan bir yapıyı ortaya koymaktadır. 4 Ocak 2024 tarihli "Yılbaşı gecesini Ercan Demir'in bir otomobilin içinde 17 yaşındaki Meleknur Özgener'i vurmasıyla ilgili korkunç detaylar ortaya çıktı." haber girişinde olayın önemli unsurları okuyucuya verilerek dikkat çekici bir açıklama sağlanmıştır. "Korkunç detaylar" ifadesi, merak uyandırıcı bir öge olarak kullanılmıştır. 5 Ocak, 6 Ocak, 7 Ocak, 9 Ocak, 16 Ocak, 17 Ocak, 19 Ocak, 22 Ocak, 23 Ocak, 25 Ocak ve 30 Ocak 2024 tarihli haber girişlerinde olayın özeti verilmiştir ancak arka plan hakkında bilgi yoktur, bu da okuyucuyu içeriği okumaya yönlendirmektedir. Bu haber girişlerinde hızlı bilgi aktarımı yapılarak, merak uyandırıcı unsurlarla okuyucu habere yönlendirilmektedir. 2 Şubat tarihli "Milli voleybolcu Hande Baladın'ın yüzüne asit atmakla tehdit eden Mustafa Neşeli'ye cezai gerekçesi olmadığı gerekçesiyle ceza verilmedi. Toplam 8 yıl 9 ay hapis cezası istemiyle yargılanan Neşeli hakkında hastaneden verilen rapor dikkate alındı. Mahkeme, toplum açısından tehlikesi ortadan kalkana kadar Neşeli'nin tedavi altına alınmasına hükmetti" haber girişinde İlk cümlede, suçun mahiyeti (tehdit) ve hukuki sonuç (ceza verilmemesi) birlikte verilmiştir. Böylece okuyucu, olayın temel yönlerini hemen kavrayabilmektedir. "Mahkeme, toplum açısından tehlikesi ortadan kalkana kadar Neşeli'nin tedavi altına alınmasına hükmetti." ifadesi, kararın cezasızlık anlamına gelmediğini, farklı bir yaptırımın uygulandığını göstermektedir. Haber girişinde asıl dikkat çeken nokta, tehdide rağmen ceza

verilmemesi. Bu durum, okuyucunun “Neden ceza verilmedi?” sorusunu sormasına neden olmaktadır.

13 Şubat 2024 tarihli haberde "Sosyal medyayı salladı" ifadesi, haberin etkisini vurgulayarak duygusal tepki çekmeye yönelik yapılmıştır. 16 Şubat 2024 tarihli Yüksek Mimar Polen Atay, iş insanı eşi Can Atay'ın kendisini bornoz kuşağıyla boğmaya çalıştığını öne sürdü. Bu iddia üzerine Can Atay hakkında 20 yıl hapis istemiyle dava açıldı. Can Atay ise delil olarak boynundaki morlukları gösteren eşinin intihara teşebbüs ettiğini söyledi. Mahkeme "Can Atay'ın cinayete teşebbüs suçu işlediği sabit değildir" diyerek beraat kararı verdi” haber girişinde Polen Atay’ın iddiaları vurgulanırken, failin savunması da detaylı şekilde yer almaktadır. Mahkemenin beraat kararına geniş yer verilerek, failin suçsuzluğu öne çıkarılmıştır. 24 Şubat 2024 tarihli “İstanbul Bölge Mahkemesi H.K.G'nin 6 yaşında evlendirilmesiyle ilgili davada sanıklara verilen cezaları yetersiz bularak bozdu. Yusuf Ziya Gümüşel'in müridi Kadir İstekli çocuğa tecavüzden suçlu bulundu.” haber girişinde mahkemenin cezaları yetersiz bulduğu belirtilmektedir, bu da adaletin eksikliği eleştirisini içermektedir. Ancak, "çocuğa tecavüzden suçlu bulundu" ifadesi güçlü ve kesinlik içermektedir. 25 Şubat tarihli haber girişinde "Katilin kemikleri bulundu" ifadesinde failin ismi özellikle gizlenmiş, suçun faili yerine cinayetin sonucu ön plana çıkarılmıştır. 27 Şubat 2024 tarihli "Mahkemenin tedbir kararına rağmen" ifadesi, hukuk sisteminin kadını korumadığını ima etmektedir. 28 Şubat tarihli, “Adana, Bursa, İstanbul, Adıyaman, Denizli, İzmir, Sakarya ve Erzurum'da 24 saatte 8 kadın öldürüldü, 1'i ağır yaralandı. Saldırıları kadınların eski eşleri, boşanmak istedikleri kocaları ve erkek yakınları tarafından yapıldı.” haber girişinde kadın cinayetlerinin bir arada verilmesi, toplumsal bir sorun olduğuna dikkat çekilmekte ve sistemin yetersizliğini vurgulanmaktadır. 9 Mart 2024 tarihli haber girişinde "8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde" ifadesi, olayın trajedisini artırarak toplumda daha fazla duyarlılık yaratmayı amaçlamaktadır. 13 Mart 2024 tarihli “Savcılık 2009'da Münevver Karabulut'u vahşice öldüren Cem Garipoğlu'nun cezaevindeki intiharıyla ilgili şüpheler üzerine inceleme başlattı.” haber girişinde Cem Garipoğlu’nun ölümüyle ilgili "şüpheler" ifadesi, komplo teorilerini ve tartışmaları beslemektedir. 15 Mart 2024 tarihli haber girişinde "Cinayet suçlamasıyla yargılandı ama yaralama suçundan ceza aldı" ifadesi, adalet sistemine yönelik şüphe uyandırmaktadır. 29 Mart 2024 tarihli haber girişinde beş kadının öldürülmesini tek tek anlatmak, okurun empati kurmasını sağlamak için güçlü bir yöntem

olarak belirlenmiştir. 8 Nisan 2024 tarihli haber girişinde "Düşerek hayatını kaybetti" ifadesi, ölümün faili olup olmadığı konusunda belirsizlik yaratmaktadır. 12 Nisan 2024 tarihli haber girişinde "Çilesi hala bitmedi" ifadesi, sistemin kadınları yeterince koruyamadığını vurgulamaktadır. 17 Nisan 2024 tarihli haber girişinde şoförün, kadın patronuna şantaj yapması, gücün nasıl suistimal edildiğini göstermektedir. 20 Nisan 2024 tarihli haber girişinde hem mağdur hem failin iddialarına yer verilerek tarafsızlık algısı yaratılmak istenmektedir. 25 Nisan 2024 tarihli haber girişinde taş attığı için öldürdü" ifadesi, failin gerekçesinin vahşiliğini gözler önüne sermektedir. 13 Mayıs 2024 tarihli "Ankara'da 7 yaşındaki kız çocuğuna cinsel istismarda bulunan babası ve ağabeyi mahkemede beraat etti. Ancak baba vicdan azabına iki yıl dayandı. Mahkemeye başvurup suçunu itiraf etti." haber girişinde failin itirafı dramatize edilerek sunulmuş, "vicdan azabı" vurgusu haberin etkisini artırmaktadır. 14 Mayıs 2024 tarihli "İstanbul Sultanbeyli'de 14 yıl önce 13 yaşındayken 2 yıl boyunca 15 kişinin tecavüzüne uğrayan kızın yaşadığı kabus, yeniden yargılamayla gün ışığına çıktı." haber girişinde "14 yıl önce" ibaresi, geçmişte adaletin sağlanmadığını göstererek sistem eleştirisi yapılmaktadır. 18 Mayıs 2024 tarihli "Sosyal medya platformu X'te 'Rey' kullanıcı adlı kadının gündeme getirdiği doktor tacizi yıllardır birçok kadının mağdur olduğu skandalı ortaya çıkardı. Sağlık Bakanlığı olayı incelemeye aldı." haber girişinde "X'te gündeme getirdi" ifadesi, haberin kaynağı olarak geleneksel medya yerine sosyal medyanın etkisini vurgulamaktadır. 28 Mayıs 2024 tarihli, "Konya Selçuk Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Hakan Salim Çağlayan, kadın akademisyen Ö.H.'yi tehdit ettiği, şantajda ve cinsel tacizde bulunduğu iddiasıyla yargılandığı davada mahkum oldu. Mahkeme, Çağlayan'a 3 yıl 2 ay hapis cezası verdi. Profesör meslektan atıldı." haber girişinde failin ismi ve akademik unvanı tam olarak belirtilmiş, kurumsal kimliği öne çıkarılmıştır. Kadın akademisyen Ö.H.'nin kimliği gizlenmiş, mağdurun kişisel özellikleri yerine failin statüsüne odaklanılmıştır. "Tehdit, şantaj ve cinsel taciz" gibi doğrudan suç unsurlarına vurgu yapılmış, failin mahkum olduğu açıkça belirtilmiştir. 31 Mayıs 2024 tarihli haber girişinde "Takıntılı aşık" ifadesi, failin psikolojik durumu üzerinden tanımlanmış, bu da eylemin romantik bir saplantıdan kaynaklandığı imasını yaratmaktadır. Serap Doğan'ın yardım talebi özellikle vurgulanmış, ancak devletin koruyucu mekanizmalarının yeterliliği sorgulanmamıştır. Kadın cinayetinin önlenabilir olup olmadığı tartışılmamış, yalnızca talep ve sonuç ilişkisi anlatılmıştır. 2 Nisan 2024 tarihli "Eski eşi Seçil Sırmacı'yı

uyuşturucu ticareti yapmakla suçlayan iş insanı Hakan Karabiber iftira atmaktan 2.5 yıla mahkum edildi.” haber girişinde failin tam adı ve mesleki statüsü verilmiştir. Eski eşin ismi açıkça belirtilmiş, ancak mağduriyetinin etkileri yerine failin aldığı ceza öne çıkarılmıştır.

5 Haziran 2024 tarihli “Hatay Kırıkhan'da Enver Dönmez kıskançlık bahanesiyle otomobilin direksiyonundaki eşi Sinem Dönmez'i 27 yerinden bıçakladı.” haber girişinde "kıskançlık bahanesiyle" ifadesi, cinayetin sebebini küçümseyen bir dil içermektedir. 8 Haziran 2024 tarihli haber girişinde failin ismi verilmiş ancak detayları eksik bırakılmıştır. Kadın cinayeti devletin sorumluluğu açısından ele alınmış, mağdurun kişisel yönüne değinilmemiştir. Devletin sorumluluğuna odaklanan ender haberlerden biridir. Tazminat davası, bireysel bir trajediden çok, kurumsal ihmal çerçevesinde sunulmuştur. 10 Haziran 2024 tarihli haber girişinde, olayı hukuki bir bağlamda sunarak savcılığın kararına vurgu yapılmaktadır. "Delilleri tek tek sayan savcılık" ifadesi, savcının kararının sağlam temellere dayandığını ima etmektedir. "Cinayeti Yılmaz Sazak işledi" ifadesi, kesin bir yargı bildirerek haberin tarafsızlığını zedeleyebilmektedir. 12 Haziran 2024 tarihli haber girişi, maktulün cesedinin bulunma şeklini detaylandırarak olayın vahşetini vurgulamaktadır. "Eller kolları bağlı ve haliya sarılıydı" ifadesi, cinayetin korkunçluğunu okuyucuya hissettirmeye yönelik bir strateji izlemektedir. 14 Haziran 2024 tarihli haber girişinde, "Cezaevinden bir yıl önce tahliye edildi" ve "yeniden tehditlere başlayınca" ifadeleri, adalet sisteminin yetersizliğine vurgu yapılmaktadır. Mağdur kadının "Korkudan evden çıkamıyorum" ifadesi, okuyucunun empati kurmasına yönelik duygusal çağrı içermektedir. 26 Haziran 2024 tarihli, “Güzellik Merkezi sahibi Hande S. aralarında bir gönül bağı bulunmayan arkadaşı Muhammet K'nin kendisine tecavüz etmeye kalkışıp şiddet uyguladığını belirterek, savcılığa şikayette bulundu” haber girişinde fail ve mağdur arasındaki ilişkiyi belirtilerek failin suçu vurgulanmaktadır. 13 Temmuz 2024 tarihli haber girişinde "Başına çekiç vurularak öldürülmüştü" ifadesi, olayın vahşiliğini vurgulamaktadır. "Müebbet veriliyor ama tutuklanmıyor" ifadesi, adalet sistemine eleştiri getiren bir söylem taşımaktadır. 29 Temmuz 2024 tarihli haber girişinde "Tüylar ürperten ayrıntılar" ifadesinde sansasyonel bir dil kullanılmaktadır. "Ölümünden kaçamadı" ifadesinde, kadının köşeye sıkışmış bir kurban olduğunu vurgulanmıştır. 4 Ağustos 2024 tarihli haber girişinde "Sicili bozuk çıktı" ifadesi, mekanın daha önce de suçlara karıştığını ima etmekte ve olayı bireysel bir saldırıdan öte

sistematik bir sorun olarak göstermektedir. 8 Ağustos 2024 tarihli haber girişinde cesedin "derin dondurucuda" bulunması, vahşeti vurgulamış ve okuyucu üzerinde çarpıcı bir etki yaratmaya yönelik bir dil kullanılmıştır. 22 Ağustos 2024 tarihli haber girişinde "Film izler gibi caniyi izlerken bazıları güldü" ifadesi, toplumun duyarsızlığına eleştiri yapmakta ve okuyucuda öfke uyandırmayı amaçlamaktadır. 26,27,28,29, 30 Ağustos 2024 ve 4,6,9 Eylül 2024 tarihlerindeki haberler Narin'in kaybolma olayı ile ilgili haber girişlerini kapsamaktadır. Haber girişlerinde olaya gizem unsuru ekleyerek okuyucunun merakını artırmak amaçlanmıştır. "Narin cinayete mi kurban gitti?" gibi sorularda, spekülatif bir dil kullanılmıştır. 6 Ekim 2024 tarihli "Hürriyet, İstanbul'da iki genç kız katleden cani Semih Çelik'in yaşadığı mahalleye gidip dehşetin izini sürdü. Mahallede kimseye selam bile vermeyen caninin, cinayetlerden önce fırına uğrayıp "Üstüm nasıl olmuş, iyi mi?" diye sorduğu ortaya çıktı." haber girişinde "Dehşetin izini sürdü" ifadesi, olayın şok etkisini vurgulamaktadır. "Kimseye selam bile vermeyen cani" ifadesi, faili toplumdan dışlayarak onun tehlikeli biri olduğunu ima etmektedir. 8 Ekim 2024 tarihli haber girişinde "Anne dahil 5 kişi tutuklandı" ifadesinde, olayın bireysel bir vakadan ziyade daha geniş bir çevreyi kapsayan bir suç olduğuna dikkat çekilmektedir. 19 Ekim 2024 tarihli, "Manisa Akhisar'da hamile Sude Naz Atak'ı sokak ortasında öldüresiye döven Yılmaz Akman, sadece 58 gün cezaevinde yatıp serbest kaldı." haber girişinde "Sadece 58 gün cezaevinde yatıp serbest kaldı" ifadesi, yargı sistemi eleştirmekte ve okuyucunun adalet duygusunu sarsmayı amaçlamaktadır. 6 Kasım 2024 tarihli, "İstanbul Beyoğlu'nda evine giden İ.A.'nın yolunu kesip tecavüze kalkışan sapıklara, savcı ibretlik ceza istedi. Genç kadına saldıran Semir Tarhan'ın 36 yıla kadar, arkadaşı Ömer Konu'nun da 21 yıla kadar hapsini talep etti." haber girişinde "Savcı ibretlik ceza istedi" ifadesi, adalet sisteminin sert bir yanıt verdiğini ima ederek kamu vicdanını rahatlatmayı amaçlamaktadır. 30 Kasım 2024 tarihli haber girişinde "Hayatını cehenneme çevirdi" ifadesi, failin sürekli bir tehdit unsuru olduğuna vurgu yaparak okuyucuda öfke uyandırmayı amaçlamıştır. 6,22,27 Kasım 2024 tarihlerindeki haber girişlerinde istismar ve cinayet davaları, hukuki boyutlarıyla ele alınırken "ağırlaştırılmış müebbet" gibi ifadeler, kamuoyunun tepkisini yatıştırmak için adaletin sağlandığı mesajını vermeye yönelik kullanılmıştır. Hürriyet Gazetesinde çoğu haber girişinde failin adı açıkça verilirken, bazılarında failin isminin gizlenmesi dikkat çekmektedir. Haber girişlerinde devletin ve güvenlik sisteminin olaylardaki rolü nadiren ele alınmıştır. Bazı haberler

girişlerinde faillerin eylemleri psikolojik nedenlere bağlanarak bireysel vakalar gibi sunulmuş, toplumsal cinsiyet eşitsizliği gibi sistemsel boyutlar göz ardı edilmiştir.

3.1.3. Hürriyet Gazetesi Fotoğraflarıyla İlgili Bulgular

Gazete haberlerinde fotoğrafların kullanımı, haberin gerçekliğini pekiştirmek, metni desteklemek ve haberin görsel açıdan daha çekici hâle gelmesini sağlamak amacıyla yapılmaktadır. Hürriyet gazetesinde incelenen haberlerin genelde, bağlama sadık kalınarak ve normalleştirici unsurlar kullanılarak şekillendirildiği söylenebilir. Bu yapının bir parçası olarak, haberlerde fotoğraflar önemli bir rol oynamaktadır. İncelenen Hürriyet gazetesindeki haberlerde, fotoğraf kullanımıyla bağlantılı olarak, haberlerin çoğunda görsellere yer verilmiştir. 85 haberin tamamında fotoğraf kullanımı gerçekleştirilmiştir.

4 Ocak 2024 tarihli haberde, mağdur Meleknur Özgener'in fotoğrafının kullanılması, haberin ana temasını, yani kadına yönelik şiddeti ve mağduriyetini görsel olarak güçlendiren bir unsurdur. Ercan Demir'in fotoğrafının eklenmesi ise, suçlunun kim olduğunu belirginleştirerek suçun failine dair doğrudan bir mesaj iletmektedir. Meleknur Özgener'in fotoğrafı, saldırıya uğramış bir kadını temsil etmektedir, bu da kadına yönelik şiddet temasıyla doğrudan ilişkilidir. Ercan Demir'in fotoğrafının ise, onu vuran kişi olarak eklenmesi, şiddeti gerçekleştirenin kimliğini ve suçu görsel olarak vurgulamaktadır. Hürriyet gazetesinde incelenen kadına yönelik şiddet haberlerinin büyük çoğunluğunda, mağdur, fail ya da şiddeti uygulayan kişilerin fotoğraflarına yer verilmiştir. Ancak, bazı haberlerde fotoğraflar bulanıklaştırılarak (blur) anonimleştirilmiş, bazı haberlerde ise mağdurların ya da faillerin yüzleri açık bir şekilde gösterilmiştir. Bu durum, gazeteciliğin etik sorumlulukları ve haberin görsel dilini oluşturma süreciyle doğrudan ilişkilidir. Kadına yönelik şiddetle ilgili haberlerde mağdurların kimliklerini ifşa etmek hem etik hem de yasal açıdan sorunlu olabilir. Bu nedenle bazı fotoğraflar bulanıklaştırılmıştır. Fotoğrafların bulanıklaştırılması, mağdurun mahremiyetini koruma amacı güder. Bazı haberlere, faili gösteren fotoğrafların yerleştirilmesi, suçlunun toplumsal anlamda teşhir edilmesi ve failin toplumsal sorumluluklarının vurgulanması amacı taşır. Faillerin fotoğraflarının verilmesi, şiddet eyleminin sorumluluğunun üstlenilmesi ve toplumsal bilincin artırılması için kullanılır. Ancak, şiddet faillerinin kişisel haklarının korunması açısından, doğrudan teşhir yerine

bazen failin fotoğrafı bulanıklaştırılarak ya da görsel manipölasyonlarla tanınabilirliğı engellenebilir.

13 Mayıs 2024, 14 Mayıs 2024, 18 Mayıs 2024 ve 27 Kasım 2024 tarihli haberlerde konuya ilişkin kişilerin fotoğrafları yerine temsili fotoğrafların kullanılması tercih edilmiştir. Tarihli haberlerde temsili kız çocuğı fotoğraflarına yer verilmiştir. Gerçek mağdurların kimliklerinin gizlenmesi gerektiğı etik bir sorumluluktur. Bu nedenle bu haberlerde, kız çocukları ve kadınların temsili fotoğrafları, şiddet mağdurlarının mahremiyetini korumak amacıyla kullanılmıştır.

3.2. Hürriyet Gazetesi Makro Yapıya Yönelik Şematik Analiz

3.2.1. Ana Olay ve Sunuş Biçimleri

Hürriyet gazetesinde incelenen kadına yönelik şiddet haberlerinde, ana olay şiddetin gerçekleştiğı olaylar ve mağdurların bu süreçteki yaşadıkları travmalara odaklanmaktadır. Olayların başlıca unsurları ve bunların nasıl kurgulandığı üzerinde durulmuştur. Hürriyet gazetesi ana olayı haber girişlerinde vermiştir. Olayın başlangıcından itibaren şiddetin türü, failin kimliğı ve mağdurun yaşadığı zorluklar detaylandırılmıştır. Hürriyet gazetesindeki kadına yönelik şiddet haberleri sıklıkla duygusal bir dil ile sunulmakta, olayın dramatik yönleri ve mağdurun yaşadığı travmalar öne çıkarılmaktadır. Bununla birlikte, görsellerin seçimi de sunuş biçimi üzerinde etkili olup, haberlerin çoğunluğunda mağdurun veya failin fotoğrafları kullanılırken, sadece 4 haberde temsili görseller tercih edilmiştir.

3.2.2. Artalan ve Bağlam Bilgisi

Hürriyet Gazetesi'nin konuya dair bazı haberlerde artalan ve bağlam bilgisine yer verilmemiştir. Olayların niçin gerçekleştiğine dair okuyucuya herhangi bir bilgi sunulmamıştır. İnceleme yapılan haberlerde, okurun kendi perspektifini oluşturmaya olanak tanıyacak bir bağlamda haberin sunulmadığı görölmüştür. Tablo 1'de 10 Ocak 2024 ve 26 Ağustos 2024 tarihli haberlerde artalan ve bağlam bilgisine yer verilmemiştir. Örnek olarak tablo 1'de 10 Ocak 2024 tarihli haberde Şirin Bozkurt'un kocasını bıçakladığı bilgisi artalan ve bağlamla ilişkili değildir. Olayın neden yaşandığına dair okuyucuya bilgi verilmemiştir. 26 Ağustos 2024 tarihli haberde bölgede kan lekelerinin bulunduğu bilgisi artalan ve bağlamla ilişkilendirilmemiştir. Bu haberlerde, olayların

nedenleri ve toplumsal bağlamı okuyucuya aktarılmadan, doğrudan olayın özü aktarılmıştır. Dolayısıyla, okuyucunun olayı daha geniş bir perspektiften değerlendirmesi ve kendi bakış açısını geliştirmesi için bir fırsat tanınmamıştır. İncelenen haberlerin büyük bir kısmında olayların artalanı ve bağlamı ile ilgili bilgilere yer verilmiştir. Bu haberlerde, olayların nedenleri ve toplumsal bağlamı hakkında detaylar sunularak, okuyucunun durumu daha geniş bir çerçevede değerlendirmesi sağlanmıştır. Ancak, iki haber dışında, diğer tüm haberlerde bağlam bilgisi okuyucuya aktarılmakta ve olayların daha kapsamlı bir şekilde anlaşılmasına olanak tanımaktadır.

3.2.3. Haber Kaynakları

Hürriyet gazetesindeki kadına yönelik şiddet haberlerinin kaynakları, genellikle olayların yaşandığı yerel ve ulusal düzeydeki resmi ve güvenilir kaynaklardan alınmaktadır. Bu kaynaklar arasında polis açıklamaları, adli makamların raporları, mağdurların ailelerinin ifadeleri ve uzman görüşleri önemli bir yer tutmaktadır. Ayrıca, gazetede yer alan bazı haberlerde, olayla ilgili şahısların tanıklıkları ve mağdur yakınlarının beyanları da haberin kaynağı olarak kullanılmaktadır. Öte yandan, bazı haberlerde kadına yönelik şiddet olayları, bireysel hikâyeler ve kişisel deneyimler üzerinden aktarılmakta, bu da şiddetin bireysel boyutunu ön plana çıkarmaktadır. Hürriyet gazetesindeki bazı haberlerde, yerel gazetecilerin ve haber ajanslarının da etkisiyle, olayların doğruluğu ve kaynak güvenilirliği konusunda dikkatli bir yaklaşım sergilendiği söylenebilir. Ancak, bazı haberlerde kaynakların net bir şekilde belirtilmediği ve dolayısıyla haberin kaynak doğruluğu ile ilgili belirsizliklerin bulunduğu da gözlemlenmiştir.

10 Haziran 2024 tarihli “Ankara Bölge Adliye Mahkemesi Başsavcılığı, Zerin Kılınç'ın pencereden düşerek ölümüyle ilgili davanın sanığı Yılmaz Sazak'a verilen beraat kararına itiraz etti. Delilleri tek tek sayan savcılık, "Cinayeti Yılmaz Sazak işledi" dedi haber girişinde savcılık referans olarak gösterilmiştir.

TARİH	TARİH	TARİH	FOTOĞRAF
3.Oca.24	Mahkemeden resmi nikah manifestosu	Birlikte yaşadığı Elif Mihriban Arduç'un işlettiği restoranın aşçısıyla birlikte olduğunu öne süren Hasan Asilkan, talihsiz kadını 14 kurşun sıkarak öldürdü.	Elif Mihriban Arduç ve onu öldüren Hasan Asilkan ile fotoğrafı kullanılmıştır.
4.Oca.24	Hanginizi vurayım dedi, vurdu	Yılbaşı gecesi Ercan Demir'in bir otomobilin içinde 17 yaşındaki Meleknur Özgener'i vurmasıyla ilgili korkunç detaylar ortaya çıktı.	Saldırıya uğrayan Meleknur Özgener'in fotoğrafı kullanılmış. Fotoğrafın sol üstünde ise onu vuran Ercan Demir'in fotoğrafı bulunuyor.
5.Oca.24	Başsavcıya "idam" dedirten cinayet	Osmaniye'de Salim Koyuncu'nun 7 aylık hamile eşini öldürmesinin yankıları sürerken Şahin'den idam çıkışı geldi: 'Bazı suçlarda idam cezası olmalı.'	Salim Koyuncu ve öldürdüğü eşinin fotoğrafı kullanılmış.
6.Oca.24	Almanya'da öldürüldü	Almanya'nın Ulm kentinde yaşayan Çağla Çakır, Manuel isimli erkek arkadaşı tarafından boğularak öldürüldü.	Çağla Çakır'ın fotoğrafı kullanılmış.
7.Oca.24	Aynaya bakmak istiyorum	Mehmet Yıldız, evlenme teklifini kabul etmedi diye kendi hazırladığı bir kova kimyasalı, yatağında uyuyan Yasemin Uzunçelebi'nin üzerine döktü. Genç kadının kafatası, gözü, kulakları, ağzı yüzündeki bütün organları yandı, eridi. Vücudunun yüzde 95'i zarar gördü.	Yasemin Uzunçelebi'nin kimyasal saldırıya maruz kalmadan önceki hali ve vücudu zarar gördükten sonraki hali fotoğraflanmıştır.

9.Oca.24	Son karara dayak engeli	Üzerine kimyasal dökerek Yasemin Uzunçelebi'yi yakan Mehmet Yıldız'ın cezası dün belli olacaktı. Ancak Yıldız cezaevinde diğer mahkumlardan dayak yediği için hakim karşısına çıkmadı.	Yasemin Uzunçelebinin önceki ve sonraki halinin fotoğrafı üstte, hemen altında ise Mehmet Yıldız'ın fotoğrafı küçük bir şekilde kullanılmıştır.
9.Oca.24	Başörtüsüz İranlı'ya 74 kırbaç	İran'da başörtüsü takmayı reddeden Roya Heşmati, 74 kırbaç cezasına çarptırıldı ve cezası uygulandı. Heşmati'ye 12 milyon riyal para cezası verildi.	Kırbaçlanan kadının fotoğrafı kullanılmıştır.
10.Oca.24	Bir aylık evlilik cinayetle bitti	Şirin Bozkurt kocasını bıçakladı.	Karı kocanın düğününden bir kare kullanılmış.
16.Oca.24	Asitçi caniye indirimsiz 20 yıl	İstanbul'da evine gizlice girdiği Yasemin Uzunçelebi'nin üzerine kimyasal sıvı dökerek ağır yaralayan Mehmet Yıldız'ın yargılandığı davada karar çıktı. Mahkeme, Yıldız'ı 20 yıl hapse mahkum etti.	Önceki haberlerde olduğu gibi bu haber de de Yasemin Uzunçelebi'nin önceki ve sonraki hali ve Mehmet Yıldız'ın küçük bir fotoğrafı kullanılmıştır.
17.Oca.24	Yasemin'in 20 yıl çılgılığı	2021'de Yasemin Uzunçelebi'nin yüzüne kimyasal madde döken Mehmet Yıldız, indirim uygulanmadan 20 yıl hapse çarptırıldı. Haberi Yasemin'e söyleyen ablası Nazlı: 'Çılgılık çılgılığa bağardı. Yasemin çok sevindi. Abla adalet yerini buldu.' dedi.	Yasemin Uzunçelebi'nin saldırıdan önceki ve sonraki hali kullanılmıştır.
19.Oca.24	Suikast silahıyla vurdu	İstanbul'da Eniz Kurtuluş, tartıştığı sevgilisi Nazlı Elmas'ı suikast silahıyla vurdu.	Haber küçük verilerek, Eniz Kurtuluş ve Nazlı Elmas'ın fotoğrafları kullanılmıştır. Ayrıca saldırıda kullanılan silahın görseli de verilmiştir.

22.Oca.24	Kadın geldi saçımı yoldu	Yasemin Sadıkoğlu, Etiler'deki eğlence mekanında bir kadının saldırısına uğradı.	Yasemin Sadıkoğlu'nun mekanda eğlenirkenki fotoğrafı ve saldırıya uğradıktan sonraki fotoğrafı kullanılmış.
23.Oca.24	Saçlarımı yoldu, işletmeci kaçırdı	Hastaneden darp raporu alan Sadıkoğlu'na saldıran Neval K. ve Dilan K. serbest bırakıldı. Sadıkoğlu olayla ilgili, 'Tuvalete giden arkadaşımın yerini tutuyordum. Birden bir kadın saçıma saldırıp kopardı. İşletmeciler kadını mekandan kaçırdı.' dedi.	Kamera görüntüleri ve saldırıya uğrayan Sadıkoğlu'nun fotoğrafı kullanılmıştır.
25.Oca.24	Öğretim üyesi katliam yaptı	Bir süredir kanser tedavisi gören öğretim görevlisi Doç. Dr. Yusuf Yılmaz, kızı Linda ve kayınvalidesi Dilek Uzelli'yi tabancayla öldürdü. Boşanma aşamasında olduğu Doç. Dr. Derya Uzeli Yılmaz'ı ise ağır yaraladı.	Yusuf Yılmaz, Linda, Derya Uzeli Yılmaz ve Dilek Uzelli'nin fotoğrafları kullanılmıştır.
30.Oca.24	Gitsin diye tetiği çekmiş	Kadın cinayetlerine Ankara'da bir yenisi daha eklendi ve Ayşegül Çınar öldürüldü. Ankara'da evine gelen eski kız arkadaşı Ayşegül Çınar'ı av tüfeği ile öldüren Mehmet Alparslan gizlendiği evde yakalandı.	Yüksek katlı bir binanın ve Ayşegül Çınar'ın fotoğrafı kullanılmıştır.
23.Oca.24	Doğum yapan eşini öldürdü	Mardin'de Cuma günü doğum yapan Vatfa Ecevit, Pazar günü hastaneden taburcu oldu. Aynı akşam saatlerinde eşi Siyar Ecevit ile aralarında çıkan tartışma sırasında bıçaklanarak öldürüldü.	Vatfa Ecevit'in kendi yöresine ait kıyafetiyle çekilmiş bir fotoğrafı kullanılmıştır.

TARİH	BAŞLIK	HABER GİRİŞİ	FOTOĞRAF
2.Şub.24	Cezaevi yerine hastaneye	Milli voleybolcu Hande Baladın'ın yüzüne asit atmakla tehdit eden Mustafa Neşeli'ye cezai gerekçesi olmadığı gerekçesiyle ceza verilmedi. Toplam 8 yıl 9 ay hapis cezası istemiyle yargılanan Neşeli hakkında hastaneden verilen rapor dikkate alındı. Mahkeme, toplum açısından tehlikesi ortadan kalkana kadar Neşeli'nin tedavi altına alınmasına hükmetti.	Hande Baladın'ın ve Mustafa Neşeli'nin fotoğrafı kullanılmıştır.
13.Şub.24	Perihan'ı duydular	Ankara'da yaşayan Perihan Ö.'nün 1 yıldır kendisini taciz ve tehdit eden komşusu Muhammed K.'den kurtulmak için yardım çağrısı yaptığı video sosyal medyayı salladı. Emniyet Perihan Ö.'yü koruma altına aldı. Muhammed K.'ye elektronik kelepçeyle ev hapsi verildi.	Perihan Ö.'nün yüzünün sansürlendiği fotoğraf kullanılmıştır.
16.Şub.24	Bornoz Kuşağı Davası'nda beraat	Yüksek Mimar Polen Atay,iş insanı eşi Can Atay'ın kendisini bornoz kuşağıyla boğmaya çalıştığını öne sürdü. Bu iddia üzerine Can Atay hakkında 20 yıl hapis istemiyle dava açıldı. Can Atay ise delil olarak boynundaki morlukları gösteren eşinin intihara teşebbüs ettiğini söyledi. Mahkeme "Can Atay'ın cinayete teşebbüs suçu işlediği sabit değildir" diyerek beraat kararı verdi.	Polen Atay'ın büyük boyutta fotoğrafı kullanılmış, fotoğrafın üstünde ise Can Atay'ın daha küçük boyutta fotoğrafı verilmiş.
24.Şub.24	Mahkeme: "30 yıl ceza az"	İstanbul Bölge Mahkemesi H.K.G'nin 6 yaşında evlendirilmesiyle ilgili davada sanıklara verilen cezaları yetersiz bularak bozdu. Yusuf Ziya Gümüşel'in müridi Kadir İstekli çocuğa tecavüzden suçlu bulundu.	6 yaşındaki çocuğun yüzü sansürlenmiş ve gelinlikli fotoğrafı verilmiş. Ayrıca yanında Yusuf Ziya Gümüşel'in de fotoğrafı kullanılmış.
25.Şub.24	Özge'nin katilinin kemikleri bulundu	Deniz Özarıslan, 28 Temmuz 2022'de eşi Özge Özarıslan'ı öldürmüş, kayıplara karışmıştı. Cinayetten 545 gün sonra katilinin kemikleri bulundu.	Deniz Özarıslan ve Özge Özarıslan'ın fotoğrafı kullanılmış.

27.Şub.24	Sevilay'ı tedbir de koruyamadı	İstanbul'da mahkemenin tedbir kararına rağmen bir kadın cinayeti daha işlendi. Sevilay Karlı eski eşi Ümit Karlı tarafından katledildi.	Sevilay Karlı'ya ait küçük bir fotoğraf kullanılmış.
28.Şub.24	24 saatte 8 kadın öldürüldü	Adana, Bursa, İstanbul, Adıyaman, Denizli, İzmir, Sakarya ve Erzurum'da 24 saatte 8 kadın öldürüldü, 1'i ağır yaralandı. Saldırıları kadınların eski eşleri, boşanmak istedikleri kocaları ve erkek yakınları tarafından yapıldı.	Öldürülen kadınlara ait fotoğraflara yer verilmiştir.
7.Mar.24	Tecavüzcü enişteye 28 yıl	Biyoenerji uzmanı Gökhan A. Evlerine misafirlğe gelen 17 yaşındaki baldızı H.K.'ya 3 kez tecavüz etti. Genç kız ifadesinde, "Yaşanılanları ablam da biliyordu" dedi. Yargılanan Gökhan A. 28 yıl, mağdurun ablası Z.A. 8 yıl 4 ay hapis cezasına çaptırıldı.	Gökhan A.'nın büyük boyutta bir fotoğrafı kullanılmıştır.
8.Mar.24	Kadın şiddetle protesto	Kanal D'nin reyting rekorları kıran dizisi İnci Taneleri'nde kadına yönelik şiddet protesto edildi.	Dizinin kadın baş karakterinin yüzü yaralı çekilmiş fotoğrafı kullanılmıştır.
9.Mar.24	Kadınlar Gününde katledildi	8 Mart Dünya Kadınlar Gününde bir kadın daha katledildi. Gaziantep'te acil tıp uzmanı ve başhekim yardımcılığı yapan Feray Balkan Adana'da annesinin evinin önünde eski eşi astsubay Seçkin Ergün'ün "silahlı saldırısına uğradı. Balkan olay yerine hayatını kaybetti.	Katledilen Feray Balkan'ın fotoğrafı büyük boyutta kullanılmıştır.
13.Mar.24	Cem Garipoğlu'nun otopsi videosu izlenecek	Savcılık 2009'da Münevver Karabulut'u vahşice öldüren Cem Garipoğlu'nun cezaevindeki intiharıyla ilgili şüpheler üzerine inceleme başlattı.	Münevver Karabulut ve Cem Garipoğlu'nun fotoğrafları kullanılmıştır.

15.Mar.24	Cinayet değil yaralama cezası	ABD'de görev yaptığı dönemde eşi Nalan Kurtdere'yi yatağa bağlayıp ağzına çorap tıkayarak öldürdüğü iddia edilen Binbaşı Hüseyin Kurtdere'nin Türkiye'deki yargılanması tamamlandı. Cinayet suçlamasıyla ağırlaştırılmış müebbet talebiyle yargılanan Kurtder, "yaralama" suçundan 17 yıl 6 ay hapis cezası aldı.	Nalan Kurtdere ve Hüseyin Kurtdere'nin birlikte çekildiği fotoğraf kullanılmıştır.
29.Mar.24	Beş kadın beş dram	Esra, Emine, Dilem, Neşe ve Serap isimli kadınların öldürülme hikayeleri uzunca anlatılmış. 5 kadın da eşleri tarafından öldürüldü.	Kadınların ve kocalarının fotoğrafları kullanılmıştır.
8.Nis.24	Dilaray düştü mü? Atıldı mı?	Dilaray Karmaz oturduğu rezidansın 30'uncu katında düşerek hayatını kaybetti. Dilaray'ın aynı evde yaşadığı kız kardeşi Lale Begüm Karmaz ile arkadaşı Zeynep İlkay Oyan gözaltına alındı.	Dilaray'ın fotoğrafı kullanılmıştır.
12.Nis.24	Kurtarın beni bu adamdan	İstanbul'da boşanmak istediği eşi Ragıp Canan tarafından 4 yıl önce 5 kurşunla vurulan Nurtaç Canan'ın çilesi hala bitmedi.Ragıp Canan yine tehdit ve tacize başladı.	Nurtaç Canan'ın üzgün ifadeli büyük boyutlu biir fotoğrafı kullanılmış. Ragıp Canan'ın ise küçük bir fotoğrafı haberin altında kullanılmıştır.
17.Nis.24	Şöförüne şantaj davası açtı	ABD'deki Hudson Enstitüsünün eski Avrasya Politikaları Başkanı Zeyno Baran Bryza, özel hayatına ilişkin görüntüleri gizlice çekerek şantaj yaptığı iddiasıyla şöförü Mevlüt Y. hakkında şikayetçi oldu. Bryza, şöförünün görüntülerin silinmesi karşılığında 300 bin dolar istediğini ve konutuna izinsiz girdiğini öne sürüyor.	Bryza'nın gülümseyerek çektiği bir fotoğrafı kullanılmıştır.

TARİH	BAŞLIK	HABER GİRİŞİ	FOTOĞRAF
20.Nis.24	Eski sevgiliden şok iddialar	Fulya B. Ünlü doktor Prof.Dr. İ.K.'nin suyunu ilaç katıp kendisiyle rızası dışında cinsel ilişkiye girdiğini iddia etti. Ve suç duyurusunda bulundu. Doktor ise, eski sevgilisi olduğunu söylediği Fulya B.'nin kendisini saplantı haline getirdiğini ve tehdit ettiğini belirterek bir ay uzaklaştırma kararı aldırdı.	Fulya B.'nin ve İ.K.'nin ayrı ayrı kullanılan fotoğraflarında yüzleri blurlanmıştır.
25.Nis.24	Sultan'ı 14 yaşındaki kuzeni öldürdü	Kahramanmaraş'ta 4 yaşındaki Sultan Akgül, amcasının oğlu 14 yaşındaki A.A. tarafından boğazı kesilerek öldürüldü. A.A. Kuzeni Sultan'ın kendisine taş attığı için öldürdüğünü öne sürdü. A.A. tutuklandı.	Sultan'ın, elinde gitarıyla kameraya gülümsediği bir fotoğrafı kullanılmıştır.
7.May.24	Öğretmene koca kurşunu	Samsun'da büfeci Adem Çay, boşanma aşamasında olduğu İngilizce Öğretmeni Saadet Çay'ı ayrı yaşadığı evinde göğsünden tabancayla vurarak öldürdü. Katilin yaralama, tehdit yağma gibi suçlardan 19 kaydı olduğu ortaya çıktı.	Adem Çay ve Saadet Çay'ın ayrı çekilmiş fotoğrafları kullanılmış, Saadet Çay'ın fotoğrafı daha büyük kullanılmıştır.
13.May.24	İki yıl sonra şok itiraf	Ankara'da 7 yaşındaki kız çocuğuna cinsel istismarda bulunan babası ve ağabeyi mahkemede beraat etti. Ancak baba vicdan azabına iki yıl dayandı. Mahkemeye başvurup suçunu itiraf etti.	Manşette verilen haberde çaresiz bir kız çocuğunun fotoğrafı temsili olarak verilmiştir.
14.May.24	13 yaşındaki kıza 15 istismar	İstanbul Sultanbeyli'de 14 yıl önce 13 yaşındayken 2 yıl boyunca 15 kişinin tecavüzüne uğrayan kızın yaşadığı kabus, yeniden yargılamayla gün ışığına çıktı.	Haber de yüzü görünmeyen temsili bir kız çocuğunun fotoğrafı kullanılmıştır.

18.May.24	Doktor X depremi	Sosyal medya platformu X'te "Rey" kullanıcı adlı kadının gündeme getirdiği doktor tacizi yıllardır birçok kadının mağdur olduğu skandalı ortaya çıkardı. Sağlık Bakanlığı olayı incelemeye aldı.	Temsili kadın fotoğrafı kullanılmıştır.
28.May.24	Profesöre tacizden hapis	Konya Selçuk Üniversitesi öğretim üyesi Prof.Dr. Hakan Salim Çağlayan, kadın akademisyen Ö.H.'yi tehdit ettiği, şantajda ve cinsel tacizde bulunduğu iddiasıyla yargılandığı davada mahkum oldu. Mahkeme, Çağlayan'a 3 yıl 2 ay hapis cezası verdi. Profesör meslekten atıldı.	Ö.H.'nin yüzünün blurlandığı bir fotoğrafı ve Hakan Salim Çağlayan'ın yüzünün net olduğu fotoğrafı kullanılmıştır.
31.May.24	Polisin ihmali Serap'ı öldürdü.	Ankara'da takıntılı aşık tarafından öldürülen Serap Doğan'ın, KADES'ten yardım istediği ortaya çıktı.	Katledilen Serap Doğan'ın fotoğrafı kullanılmıştır.
1.Haz.24	14 numarada dehşet anları	HÜRRİYET, Ankara'da Vergi Başmüfettişi Serap Doğan'ın eski sevgilisi Selahattin Özdemir tarafından katledildiği Güneş apartmanı 14 numaralı dairede yaşanan dehşet saatlerinin detaylarına ulaştı.	Manşette verilen haberde Serap Doğan'ın fotoğrafı kullanılmıştır.
2.Haz.24	Eski eşe iftiraya 2.5 yıl hapis	Eski eşi Seçil Sırmacı'yı uyuşturucu ticareti yapmakla suçlayan iş insanı Hakan Karabiber iftira atmaktan 2.5 yıla mahkum edildi.	Seçil Sırmacı'nın fotoğrafı büyük, Hakan Karabiber'in fotoğrafı küçük kullanılmıştır.
5.Haz.24	Direksiyonda 27 bıçak darbesi	Hatay Kırıkhan'da Enver Dönmez kıskançlık bahanesiyle otomobilin direksiyonundaki eşi Sinem Dönmez'i 27 yerinden bıçakladı.	Sinem Dönmez'in hastane yatağında yatarkenki fotoğrafı kullanılmıştır.

8.Haz.24	Koruyamadın tazminatı	İzmir'de yaşayan Hülya Şellavcı 21 Ekim 2022'de boşanma aşamasında olduğu eşi Kaffar Yeğin tarafından katledildi. Şellavcı'nın ailesi ihmal nedeniyle İçişleri Bakanlığına tazminat davası açtı. Mahkeme aileye 2 milyon 500 bin lira ödenmesine hükmetti.	Hülya Şellavcı ve Kaffar Yeğin'in fotoğrafı kullanılmıştır.
8.Haz.24	Takıntılı tacizci durmak bilmiyor	Atilla Z. Güzellik uzmanı Alina A.'yı ısrarla taciz ediyordu. Tacizci hakkında uzaklaştırma kararı verildi. Ancak Atilla Z. Bu karara rağmen telefonla aramayı sürdürdü. Son olarak da Alina'nın işyerini basıp, darp girişiminde bulundu. Alin zorlama hapsi talebinde bulundu.	Alina'nın fotoğrafı kullanılmıştır.
10.Haz.24	Savcı bile isyan etti	Ankara Bölge Adliye Mahkemesi Başsavcılığı,Zerin Kılınç'ın pencereden düşerek ölümüyle ilgili davanın sanığı Yılmaz Sazak'a verilen beraat kararına itiraz etti. Dellileri tek tek sayan savcılık, "Cinayeti Yılmaz Sazak işledi" dedi.	Zerin Kılınç, Yılmaz Sazak ve olay yerinden bir fotoğraf kullanılmıştır.
12.Haz.24	Suya battı mı diye bakmışlar	Sedef Güler'in 7 Haziran'da balıkçılar tarafından bulunan cesedi elleri kolları bağlı ve haliya sarılıydı.	Sedef Güler ve şüpheli Yavuz Güngör'ün fotoğrafı kullanılmıştır.
14.Haz.24	Ragıp firarda o evde hapis	İstanbul'da eşi Nurtaç Canan'ı 5 kurşunla vuran Ragıp Canan cezaevinden bir yıl önce tahliye edildi. Yeniden tehditlere başlayınca ayağına elektronik kelepçe takıldı. Kelepçeyi kıran Ragıp Canan kayıplara karıştı. Nurtaç Canan, "Korkudan evden çıkamıyorum. Suçlu olan o, hapis hayatı yaşayan benim" dedi.	Nurtaç ve Ragıp Canan'ın fotoğrafları kullanılmıştır.

TARİH	BAŞLIK	HABER GİRİŞİ	FOTOĞRAF
17.Haz.24	Mahkemeden Belen kriteri	Muhammet Balcı, sevgilisi Avukat Belen Nesil Coşğun'u tabancayla öldürüp "intihar etti"dedi. Mahkeme ise genç kızın cinayetten önce 3 kez KADES'ten yardım istediğini vurgulayıp intihar etmesinin mümkün olmadığını söyledi.	Muhammet Balcı ve Belen Nesil Coşğun'un fotoğrafı kullanılmıştır. Ayrıca KADES uygulamasının logosu fotoğrafların bir köşesinde kullanılmıştır.
26.Haz.24	Otelde dehşet gecesi	Güzellik Merkezi sahibi Hande S. aralarında bir gönül bağı bulunmayan arkadaşı Muhammet K'nin kendisine tecavüz etmeye kalkışıp şiddet uyguladığını belirterek, savcılığa şikayette bulundu.	Hande S.'nin yüzünün blurlandığı bir fotoğrafı kullanılmıştır.
5.Tem.24	Ahlaksız teklife dava	Antalya'da Faten E.'ye cinsel ilişki karşılığında işyerinin yıkım kararını kaldırmayı teklif eden eski Aksu Belediyesi Yapı Denetim Müdürü Nevzat Avcı hakkında iddianame hazırlandı.	Faten E.'nin yüzünün blurlandığı fotoğraf ve Nevzat Avcı'nın yüzünün net olduğu fotoğraf kullanılmıştır.
13.Tem.24	Müebbet var ama serbest	Hande Çinkitaş 2001 yılında henüz 12 yaşındayken İstanbul Kadıköy'deki evinde başına çekiç vurularak öldürülmüştü. Hande'nin öz annesi Handan Yılmaz bu karara isyan ederken, "Neye uğradığımı şaşırdım. Müebbet veriliyor ama tutuklanmıyor"dedi.	Hande Öz'ün annesinin elinde Hande'nin fotoğrafının olduğu bir görsel kullanılmıştır.
29.Tem.24	Ne yaptıysa kurtulamadı	Boşanmak istediği eşi Tarık Kanyılmaz tarafından katledilen Bahar Kanyılmaz'la ilgili davada tüyler ürperten ayrıntılar gündeme geldi. Babaevine dönen Bahar defalarca tehdit edildi, birkaç kez sığınma evine başvurdu,uzaklaştırma kararı aldı ama ölümden kaçamadı.	Bahar ve Tarık Kanyılmaz'ın fotoğrafı kullanılmıştır.

4.Ağu.24	Zorbaların sicili bozuk	Üniversite öğrencisi üç kadının darp edildiği Beyoğlu'ndaki Divane adlı mekanın sicili bozuk çıktı. Daha önce mekan sahibinin çalışan DJ'i silahla yaraladığı belirlendi.	Olay anıyla ilgili görüntüler kullanılmıştır.
8.Ağu.24	Tuğba'nın cesedi buzlukta çıktı	İzmir'de ihbar üzerine harekete geçen polis, Karşıyaka'daki balıkçı barınağında bağlı teknenin derin dondurucusunda 26 yaşındaki Hilmiye Tuğba Esgin'in cesedini buldu.	Hilmiye Tuğba Esgin'in fotoğrafı ve teknenin fotoğrafı kullanılmıştır.
9.Ağu.24	Teknenin sahibi sevgilisi çıktı	Teknenin derin dondurucusunda cesedi bulunan Hilmiye Tuğba Esgin'in boğularak öldürüldüğü düşünülüyor. Esgin'in başının arkasında ve boynunda da yara izi olduğu belirlendi. Teknenin sahibi Şenol A. Esgin ile sevgili olduklarını kabul edip, "Çok seviyordum nasıl kıyayım ona?"dedi.	Esginin büyük bir fotoğrafı ve teknenin fotoğrafı kullanılmıştır.
16.Ağu.24	Suç makinesi neredeyse yırtacaktı	31 suç kaydı bulunan otelci Furkan Dağlı, aşırı hız yapınca Dilara Kırarslı'ya çarparak ağır yaralandı. Kaçan Dağlı yakalandı ama ifadesi alındıktan sonra bırakıldı. Dağlı tepkiler üzerine dün yeniden gözaltına alındı.	Dilara'nın bir fotoğrafı ve Furkan'ın yarı çıplak bir fotoğrafı kullanılmıştır.
17.Ağu.24	Suç makinesi tutuklandı	Haber girişi yok.	Furkan Dağlı'nın yarı çıplak fotoğrafı kullanılmıştır.
18.Ağu.24	Sezen'de cinayet şüphesi	Giresun'da kayıp olarak aranan 27 yaşındaki Sezen Sarısaray'ın cesedi dere yatağında bulundu.Cinayet şüphesiyle gözaltına alınan 1'i çocuk 4 kişi tutuklandı.	Sezen'e ait bir fotoğraf kullanılmıştır.

22.Ağu.24	Bir cani ve seyircileri	Manisa'da Yılmaz Akman birlikte yaşadığı Sudenaz A'yı hamile olduğunu bilmesine rağmen Yumruk, tekme ve demir çubukla öldüresiye dövdü.Çevredekiler film izler gibi caniyi izlerken bazıları güldü.Yaşlı bir adam müdahale edince bu kez seyirciler saldırganı lince kalkıştı.	Manşette verilen haberin fotoğrafında olay anının gerçekleştiği sokak ve etraftaki insanlar kullanılmıştır.
26.Ağu.24	Narin aranıyor	Bölgede kan lekeleri bulundu.	Haberde kayıp Narin'in fotoğrafı kullanılmıştır.
27.Ağu.24	Kan izleri Narin'in değilmiş	Diyarbakır'da kaybolan 8 yaşındaki Narin Güran'ı arama çalışmaları 6 gündür sürüyor. Narin'in evi yakınlarındaki kayalıklarda görülen kan izleri ona ait çıkmadı.	Haberde Narin'in boydan bir fotoğrafı kullanılmıştır.
28.Ağu.24	Son 80 metrede nereye kayboldu?	Tüm Türkiye'nin gözü kulağı tıpkı ailesi gibi Narin'den gelecek iyi haberde.Narin'in son görüldüğü yerle evinin arası sadece 80 metre. Ancak Narin'le ilgili hiçbir ize rastlanmadı.	Haberde Narin'in annesinin gözü yaşlı bir biçimde Narin'e ait fotoğrafı elinde tuttuğu bir görsel ve Narin'i arama çalışmalarını gösteren bir görsel kullanılmıştır.
29.Ağu.24	Ağabey gözaltında	21 Ağustos'ta kaybolan Narin'le ilgili ağabeyi E.G. Gözaltına alındı. 18 yaşındaki ağabeyin kollarında diş izleri olduğu belirlendi.	Haberde Narin'e ait fotoğraf kullanılmıştır.

TARİH	BAŞLIK	HABER GİRİŞİ	FOTOĞRAF
30.Ağu.24	Abideki ısırganın sahibi bulunamadı	Kaybolan Narin'in gözüaltındaki abisinin kolundaki ısırıkla ilgili Adli Tıp İncelemesi bitti. "İzler Narin'e mi ait? Sorusuna yanıt çıkmadı.	Haber'de Narin'in kaybolduğu bölgenin kuş bakışı görüntüsü ve Narin'e ait fotoğraf kullanılmıştır.
4.Eyl.24	Akıllardaki Narin sorusu	Narin'in amcası Salim Güran'ın kasten öldürme suçlamasıyla tutuklanması herkesin aklına o korkunç soruyu getirdi: "Narin cinayete mi kurban gitti?"	Manşetten verilen haberde Narin ve amcasına ait fotoğraflar kullanılmıştır. Ayrıca amcanın tutuklandığı yer de arka planda gösterilmiştir.
6.Eyl.24	Narin'den hala iz yok	Narin'i bulmak için Tavşantepe mahallesi çevresinde arama çalışmaları sürüyor. Ancak ekipler henüz bir iz rastlamadı	Haberde Narin'in bir çayırda çekildiği fotoğraf kullanılmıştır.
9.Eyl.24	Kim kıydı kim sustu?	Türkiye'nin gözü,kulağı,kalbi Diyarbakır'daydı. Ancak 19'uncu günde Narin'in cansız bedeni bulundu. Köy giriş ve çıkışa kapatıldı. Aile üyelerinin bulunduğu 23 kişi gözüaltında. Şimdi sıra cinayeti işleyenler ile bilip susanları ortaya çıkarmakta.	Manşette verilen haberde Narin'in bulunduğu dere ve arama çalışmaları verilmiştir. Ayrıca Narin'e ait büyük bir fotoğraf kullanılmıştır.
13.Eyl.24	İğrenç olaya 5 tutuklama	Cinsel istismara uğradığı iddia edilen 2 yaşındaki S.Y.ile ilgili soruşturmada tutuklananların sayısı 5'e çıktı. Anne Bakiye Yeniçeri, çocuğu ihmalden tutuklandı. Minik bebek hayati tehlikeyi atlattı.	Anneye ait fotoğrafta yüzü blurlanmıştır.

18.Eyl.24	Tecavüzcü başhekim	Lüleburgaz'da özel bir hastanenin başhekimi Abdullah Çiftçi, 2020 yılında aynı hastanede çalışan yabancı uyruklu doktor E.V.'ye tecavüz ettiği suçlamasıyla cezaevine gönderildi. Çiftçi'nin odasında ilaçla uyuttuğu E.V.'ye sedye üzerinde cinsel saldırıda bulunduğu kesinleşti. Çiftçi 15 yıl hapse mahkum edildi.	Haberde başhekime ait önlüklü bir fotoğraf kullanılmıştır.
6.Eki.24	Caninin son günü	Hürriyet,İstanbul'da iki genç kızı katleden cani Semih Çelik'in yaşadığı mahalleye gidip dehşetin izini sürdürdü. Mahallede kimseye selam bile vermeyen caninin, cinayetlerden önce fırına uğrayıp "Üstüm nasıl olmuş, iyi mi?" diye sorduğu ortaya çıktı.	Manşette verilen haberde Ayşenur Halil, İkbâl Uzuner ve Semih Çelik'in küçük boyutta fotoğrafları verilmiştir. Ayrıca Ayşenur'un katledildiği ev ve İkbâl'in atıldığı surun fotoğrafları kullanılmıştır.
8.Eki.24	Sıla Bebek melek oldu	Malkara'da şiddet ve cinsel istismara uğrayan 2 yaşındaki Sıla Yeniçeri, 1 aydır süren hayat mücadelesini kaybetti. Sıla'yı 2 Ağustos'ta Devlet Hastanesi'ne götüren annesi Bakiye Yeniçeri, kızının komşunun evinde düştüğünü söylemişti. Ancak doktorlar darp izlerini görünce korkunç gerçek ortaya çıktı. Anne dahil 5 kişi tutuklandı.	Haberde Sıla bebeğe ait bir fotoğraf kullanılmıştır.
11.Eki.24	Cezaevinden hiç çıkmasın	Adana'da bir çocuğa cinsel istismar, yaralama ve hırsızlıktan 24 suç kaydı bulunan Oktay Sislioğlu, 15 yaşındaki lise kız öğrencinin yolunu kesip taciz etti.	Haberde Oktay Sislioğlu'nun polisler tarafından başından bastırılarak yürütüldüğü bir fotoğraf kullanılmıştır.
14.Eki.24	Bu adamı kim durduracak	Son dönemde kamuoyunda sıkça tartışılan ceza infaz sistemindeki aksaklıklara Ankara'dan bir örnek geldi. Eski sevgilisini öldüresiye dövdü, iki ay yattı, hala tehdit ediyor ama yinede serbest.	Haberde darp edilen kadının yüzü blurlanarak verilmiştir.

16.Eki.24	Rojin'den 16 gün sonra acı haber	Van'da kaybolan üniversite öğrencisi Rojin Kabaiş'in cansız bedeni 18'inci günde Van Gölü sahilinde bulundu.	Haberde Rojin'e ait bir fotoğraf kullanılmıştır.Ayrıca Rojin'in arama çalışmalarının çekildiği bir fotoğrafta haberin arka planında verilmiştir.
19.Eki.24	Sadece 58 gün yattı	Manisa Akhisar'da hamile Sude Naz Atak'ı sokak ortasında öldüresiye döven Yılmaz Akman, sadece 58 gün cezaevinde yatıp serbest kaldı.	Haberde Sude Naz Atak ve Yılmaz Akman'ın sarılarak çekildiği bir fotoğrafı kullanılmıştır.
3.Kas.24	Şirin'i ölüme böyle götürdü	İstanbul Feriköy'de kayıp 6 yaşındaki Şirin Elmas Hanilçi'nin cesedi mezarlıkta bulundu. Cinayeti itiraf eden kağıt toplayıcısı Mustafa Örün tutuklandı.	Haberde Şirin'in yer aldığı bir kamera görüntüsü kullanılmıştır
6.Kas.24	Bütün kadınlar için en ağır cezayı verin	İstanbul Beyoğlu'nda evine giden İ.A.'nın yolunu kesip tecavüze kalkışan sapıklara, savcı ibretlik ceza istedi. Genç kadına saldıran Semir Tarhan'ın 36 yıla kadar, arkadaşı Ömer Konu'nun da 21 yıla kadar hapsini talep etti.	Haberde olayın yaşandığı kamera görüntüsü büyük boyutta fotoğraflanmıştır.
22.Kas.24	Öldürülen doktora müebbet istendi	Özel Birinci Hastanesinde hemşire Selen Bilgin'in ölümüyle ilgili davada şüpheli doktor Fatih Akın'ın müebbet hapsi istendi.	Haberde Selen Bilgin'in kameraya gülümsediği bir fotoğrafı ve Fatih Akın'ın küçük bir fotoğrafı kullanılmıştır.

TARİH	BAŞLIK	HABER GİRİŞİ	FOTOĞRAF
29.Kas.24	Fotoğrafla tehdit iddiası	İstanbul'da mimar ve tasarımcı Irmak E. Eski erkek arkadaşı Alican T.'yi savcılığa şikayet etti. Alican T.'nin kendisini sürekli izlediğini, kanlı fotoğraf gönderip "Senin için on kere cezaevinde yatarım" mesajı yazdığını öne sürdü. Alican T. suçlamaları reddetti.	Alican T. ve Irmak E.'nin yüzlerinin blurlandığı fotoğrafları kullanılmıştır.
30.Kas.24	Madina'nın cehennemi	Muhammet Onur Mutkan 1 yıl önce kendisinden ayrılan sevgilisi Madina D.'nin hayatını cehenneme çevirdi. Nutkan önce Madina'yı evinde darp etti ama serbest kaldı. Ardından, uzaklaştırma kararına rağmen kadını bir takside bayılana kadar dövdü ve yine bırakıldı. Son olarak Madina'nın kapısının önüne gelip taşla saldırdı.	Haberde Madina'nın fotoğrafı büyük boyutta, Onur'un fotoğrafı ise haberin üstünde küçük boyutta kullanılmıştır.
3.Ara.24	17 erkek öğrenciye istismar davası	Ankara'daki bir ortaokulda 14 yaşındaki kız öğrenci A.B.'yi zorla okulun tuvaletine götürüp taciz ve istismar eden okulun 17 erkek öğrencisine dava açıldı.	Haberde ellerini yüzüyle kapatan bir kız öğrencinin temsili fotoğrafı kullanılmıştır.
17.Ara.24	Şebnem'in ölümünü fizikçiler çözecek	Hemşire Şebnem Köker 7 Haziran 2021'de erkek arkadaşı Timuçin Bayhan ile İstanbul Kadıköy'de kaldığı otelin 3. katından düşerek hayatını kaybetti.	Haberde Şebnem'in ve Timuçin'in ayrı çekilmiş fotoğrafları kullanılmıştır.
29.Ara.24	Aileye müebbet Nevzat'a 4 yıl	Türkiye'nin gözü kulağı dün Narin Güran cinayetinin son duruşmasındaydı. Mahkeme, anne Yüksel, ağabey Enes ve amca Salim Güran'a ağırlaştırılmış müebbet, Nevzat Bahtiyar'a ise 4 yıl 6 ay hapis cezası verdi.	Manşette verilen haberde Narin'in büyük bir fotoğrafı kullanılmıştır. Ayrıca aile üyelerinin fotoğrafları küçük bir

Tablo 2: Hürriyet Gazetesi'nin 1 Ocak - 31 Aralık 2024 Tarihleri Arasında Kadına Yönelik Şiddetle İlgili Yayımladığı Haberlerin Başlıkları, Giriş Cümleleri ve Fotoğrafları

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

3.3. Sözcü Gazetesi Makro Yapıya Yönelik Tematik Analiz

3.3.1. Sözcü Gazetesinin Başlıklarıyla İlgili Bulgular

Kadına yönelik şiddet içeren 24 adet haber başlığı incelendiğinde, başlıklarda bilgilerde eksiltme yapıldığı ve belirli bir ideolojik çerçeve doğrultusunda kurgulama yapıldığı görülmektedir. Başlıklarda yer, zaman gibi detayların eksik olduğu, olayların çarpıcı yönlerine vurgu yapılarak dikkat çekici bir dil kullanıldığı anlaşılmaktadır. Araştırmada incelenen kadın cinayetlerine dair haberlerin başlıkları, yayımlandıkları tarihler ve değerlendirmeler Tablo 3'te sunulmuştur.

5 Ocak 2024 tarihli "Diyanete göre kadın, eşi izin verirse çalışır" haber başlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı'nı kadın hakları konusunda geri kalmış gösterecek şekilde kurgulanmıştır. "Eşi izin verirse" ifadesi, kadınların çalışma hakkının sınırlandığı algısını oluşturmaktadır. 9 Ocak 2024 tarihli "İran'da başı açık fotoğraf paylaşan genç kadın 74 kez kırbaçlandı." başlığı İran'daki baskıcı rejime yönelik güçlü bir eleştiri içermektedir. 20 Nisan 2024 tarihli "Kadının dediği oldu!" başlığı oldukça kısa ve net olmakla birlikte, tam bağlamı vermediğinden manipülatif bir anlatım oluşturabilmektedir. Kadının başarısını vurgulayan bir anlatı oluşturulmuş ancak konunun içeriği belirsiz bırakılmıştır. 28 Nisan 2024 tarihli "Madem kapanıyoruz çarşaf giyin" başlığı, ironi içererek muhafazakâr kesime yönelik bir eleştiri barındırmaktadır. 15 Haziran 2024 tarihli "Şiddet, iftira, hakaret ve tehditlere maruz kaldım." başlığı ile 10 Temmuz 2024 tarihli "Rasim bana bir şey yapmasın diye elimde bıçakla bekliyordum." başlığı kişisel bir mağduriyet hikâyesine dayanmakta olup dramatik bir anlatım içermektedir. Başlığı okuyan kişi, olayın detaylarını öğrenmek için habere yönlendirilmektedir. 29 Ağustos 2024 tarihli "Narin soruşturması: 1 kişi gözaltında" başlığı kısa ve bilgilendiricidir. "Soruşturma" kelimesi ile olayın ciddiyeti vurgulanmaktadır. 3 Eylül 2024 tarihli "Kayıp Narin'in amcası tutuklandı" başlığı olayın failine odaklanarak toplumda infial uyandırabilecek bir içerik taşımaktadır. 9 Eylül 2024 tarihli "19 gün sonra cansız bedenine ulaşıldı" başlığında süre vurgusu yapılarak olayın trajik yönü güçlendirilmiştir. 12 Eylül 2024 tarihli "Narin cinayeti bunları unutturmasın" başlığı olayı yalnızca bireysel bir vaka olarak ele almak yerine, toplumsal bağlamıyla birlikte değerlendirmeye yönelik bir anlatım içermektedir. 18 Eylül 2024 tarihli "Narin'in boğularak öldürüldüğü

kesinleşti." başlığı, olayın kesinleşen bir boyutuna vurgu yaparak kamuoyunda tepki yaratmayı hedeflemektedir. 22 Eylül 2024 tarihli "Narin'i amcası öldürmüş" başlığı, kesinlik içermektedir. 5 Ekim 2024 tarihli "Suç işleyene ceza yok, eleştirene var" başlığı, adalet sistemine yönelik doğrudan bir eleştiri içermektedir. 9 Ekim 2024 tarihli "Devleti unuttun çocuklarınızı koruyun" başlığı devlete yönelik güven eksikliğini vurgulamaktadır. 10 Ekim 2024 tarihli "Kadınlar öldü, yasak geldi" başlığı, 26 Kasım 2024 tarihli "Şiddetle Mücadele Gününde kadın korkusu" başlığı ve 27 Aralık 2024 tarihli "Japonya'dan önce Diyarbakır'a gidin" başlığı kadın cinayetlerine yönelik tepkisel bir söylem içermektedir. Sözcü gazetesine ait başlıklara bakıldığında e mağduriyet, adaletsizlik ve toplumsal eşitsizlik temalarına yoğunlaşarak çarpıcı ifadelerle sunulduğu görülmektedir. Sözcü'nün haber başlıklarında eleştirel söylem oluşturduğu, hükümet ve muhafazakâr kesime yönelik olumsuz bir algı üretmeye çalıştığı gözlemlenmektedir.

3.3.2. Sözcü Gazetesinin Haber Girişleriyle İlgili Bulgular

Sözcü gazetesinde kadına yönelik şiddetle ilgili haberlerde, okuyucunun ilgisini çekmek ve haberi özetlemek amacıyla kullanılan haber girişlerinin tüm haberlerde yer aldığı tespit edilmiştir. Ayrıca, gazetenin haber başlıkları ile haber girişleri arasında genel olarak bir uyum olduğu, yalnızca bir haberde bu uyumun sağlanamadığı belirlenmiştir. 12 Eylül 2024 tarihli "Narin cinayeti bunları unutturmasın" başlığı ile "Halkı 25 liraya satılan kıymasız boş lahmacuna mahkum ettiler" haber girişi arasında uyumsuzluk görülmektedir.

5 Ocak 2024 tarihli haber girişinde Diyanet'in önerisi, kadınların toplumsal yerini sorgulayan, cinsiyetçi bir yaklaşım içermektedir. 9 Ocak 2024 tarihli haber girişinde İran'da başı açık fotoğraf paylaşan bir kadının cezalandırılması, şeriatın uygulandığı toplumlarda kadın hakları ve özgürlüklerin nasıl baskı altına alındığını göstermektedir. 14 Haziran 2024 tarihli haber girişinde Laik Türkiye Cumhuriyeti'nde, mezuniyet törenlerinde kızların kıyafetlerine müdahale edilmesi, devletin laiklik ilkesine ve eğitimdeki özgürlükçü yaklaşıma aykırı bir durumu ortaya koymaktadır. 15 Haziran 2024 tarihli haber girişinde Nagehan Alçın'ın eski eşi Rasim Ozan Kütahyalı'dan şiddet gördüğünü anlatması, kadına yönelik aile içi şiddet ve ekonomik şiddet meselelerine ışık tutmaktadır. 29 Ağustos, 3 Eylül, 9 Eylül, 15 Eylül, 18 Eylül ve 22 Eylül 2024 tarihli haber girişleri, Narin Güran'ın kaybolması ve cinayeti, toplumda adaletin nasıl işlediği ve

çocuk haklarının ihlali üzerine önemli bir soruyu gündeme getirmektedir. 27 Eylül 2024 tarihli haber girişinde Münevver Karabulut'un öldürülmesi ve Cem Garipoğlu'nun öldürülme şekli, kadına yönelik şiddetin ve adaletin nasıl işlemediği mesajını vermektedir. 5 Ekim 2024 tarihli "İstanbul Beyoğlu'nda iki suç makinesi, yolda yürüyen bir kadına tecavüz girişiminde bulundu. İki saat sonra ikisi de serbest bırakıldı. Oysa iktidarı eleştiren Dilruba Kayserilioğlu 17 gün boyunca cezaevinde kalmıştı" haber girişinde Beyoğlu'nda kadına yönelik tecavüz girişimi ve faillerin serbest bırakılması, hukukun ve adaletin kadınlar lehine işlemediğini vurgulamaktadır. 23 Ekim 2024 ve 27 Aralık 2024 tarihli haber girişlerinde Narin Güran cinayetiyle ilgili soruşturmada adaletin sağlanamaması, toplumda güven kaybına yol açan bir durum olarak işlenmiştir.

3.3.3. Sözcü Gazetesinin Haber Fotoğraflarıyla İlgili Bulgular

Sözcü Gazetesi'nde haber içerikleriyle uyumlu bir şekilde fotoğraflara da yer verilmiştir. Toplam 24 haberin yalnızca 3'ünde görsel kullanılmamıştır. 29 Ağustos, 3 Eylül, 9 Eylül, 12 Eylül, 15 Eylül, 18 Eylül, 22 Eylül, 23 Ekim ve 27 Aralık 2024 tarihli haber fotoğraflarında Narin Güran cinayeti konusu işlenmiştir. Fotoğraflar ile içeriklerde uygunluk ve haber değerini pekiştirici unsurlar gözlenmiştir. Tarihlerin hepsinde Narin Güran'a ait fotoğrafa mutlaka yer verilmiştir.

9 Ocak 2024 tarihli haberde başı açık bir kadın fotoğrafı kullanılmıştır. Kullanılan fotoğraf kadının başörtüsü veya başı açık olma durumunun, toplumsal cinsiyet kimliği ve kadınların toplumda nasıl temsil edildikleriyle bağlantılı olduğunu ima etmektedir. 28 Nisan 2024 tarihli haberde çimlerde oturan bir grup kadın ve onlara doğru yürüyen takkeli 2 adamın fotoğrafı kullanılmıştır. 14 Haziran 2024 tarihli haberde mezuniyete alınmayan kız öğrencilerin ve duruma tepki gösteren veli ve öğrencilerin fotoğrafları büyük boyutta kullanılmıştır. 15 Ağustos 2024 tarihli haberde okul müdürünün kız ve erkek öğrencilerle olan fotoğrafı kullanılmıştır. Ancak kız öğrencilerin yüzleri emoji konularak kapatılmıştır. Bu haberlerde kullanılan fotoğraflar toplumsal, ideolojik ve kültürel katmanları olan bir anlatı oluşturduğu söylenebilir. Kullanılan fotoğraflar hem görsel unsurları hem de haber bağlamı içerisinde nasıl bir anlam taşıdığı üzerinden değerlendirilebilmektedir. 15 Haziran, 10 Temmuz, 12 Ağustos, 27 Eylül ve 9 Ekim 2024 tarihli haberlerde kullanılan fotoğraflar habere konu olan kişilere aittir. Haberlerde haber konusu kişilerin fotoğraflarının kullanılması okuyucunun habere olan ilgisini artırırken,

haberlin görsel doğruluğunu ve bağlamını güçlendirmeye yardımcı olmaktadır. Ayrıca, haberlin inandırıcılığını pekiştirerek okuyucunun konuya dair daha somut bir algı geliştirmesini sağlamaktadır.

3.4. Sözcü Gazetesi Makro Yapıya Yönelik Şematik Analiz

3.4.1. Ana Olay ve Sunuş Biçimleri

Sözcü gazetesinde yer alan kadına yönelik şiddet içeren haberlerde ana olay, kadına yönelik fiziksel ve psikolojik şiddet eylemleri, bu eylemlerin failleri ve mağdurlarıyla birlikte ön plana çıkmaktadır. Haberlere yansıyan olaylar, şiddetin türü (fiziksel, cinsel, psikolojik) ve boyutları, failin kimliği, şiddete uğrayan kadının durumu ve çoğu zaman faile yönelik cezai işlemlerle bağlantılı olarak şekillenmektedir. Sözcü gazetesinin kadına yönelik şiddet haberlerini ele alırken, genellikle eleştirel bir yaklaşım sergilediği ve hükümeti bu konuda sorumluluk taşımakla suçladığı görülmektedir. Gazete, kadına yönelik şiddet vakalarını, toplumsal cinsiyet eşitsizliğine ve yetersiz yasaların uygulanmasına bağlayarak hükümetin bu meseleye dair eksik ve yetersiz müdahalesini eleştirmiştir. Bu bağlamda, haberlerde yer alan muhalif söylem, şiddet olaylarının önlenmesi için hükümetin daha etkin bir politika geliştirmesi gerektiğine dair güçlü bir vurgu yapmaktadır.

3.4.2. Artalan ve Bağlam Bilgisi

Sözcü gazetesinde yer alan kadına yönelik şiddet haberleri, yalnızca şiddet eylemlerini değil, aynı zamanda bu eylemlerin toplumsal ve politik bağlamdaki yansımalarını da vurgulamaktadır. Kadına yönelik şiddet haberleri, sosyal ve politik düzlemdeki bir bağlamda ele alınmaktadır. Gazete, şiddetin yalnızca bireysel bir sorun olmadığını, toplumsal cinsiyet eşitsizliği, yetersiz hukuk uygulamaları ve siyasi kararların bu sorunun derinleşmesine katkı sağladığını belirten unsurlar kullanmaktadır. Kadına yönelik şiddet içeren 24 haberin büyük bir kısmında, kadına yönelik şiddet olaylarının sebepleri sosyal yapının bozulması, toplumsal normların zayıflaması ve hükümetin bu meseleye ilişkin yetersiz politikalarına bağlanmaktadır. Haberlere yansıyan genel bağlam, kadına yönelik şiddetin yalnızca bir toplumsal yara değil, aynı zamanda devletin politikalarına ve hukuki boşluklara karşı bir tepki olduğu şeklinde şekillenmektedir. 5 Ekim 2024 tarihli “İstanbul Beyoğlu'nda iki suç makinesi, yolda yürüyen bir kadına tecavüz girişiminde bulundu. İki

saat sonra ikisi de serbest bırakıldı. Oysa iktidarı eleştiren Dilruba Kayserilioğlu 17 gün boyunca cezaevinde kalmıştı.” haber girişinde sosyal ve politik artalana işaret edildiği görülmektedir. Haber girişinde özetle; hukukun ve adaletin politik bir çerçevede nasıl şekillendiği vurgulanmaktadır. Haberin içeriği, toplumsal cinsiyet temelli şiddet suçlarını işleyen faillerin kısa sürede serbest bırakılması ile iktidara karşı eleştiri yapan bir kadının uzun süre hapis tutulması arasındaki çelişkili durumu eleştirmektedir. Bu durum, devletin adalet mekanizmasının, toplumsal ve politik değerlere göre nasıl farklılaştığını ve belirli gruplara karşı ayrımcılık yapıldığını gösteren bir örnek olarak sunulmaktadır. Haberin alt metninde, toplumsal eşitsizlik ve hukuk önünde eşitlik ilkesinin ihlali eleştirel bir bakış açısıyla aktarılmaktadır.

3.4.3. Haber Kaynakları

Sözcü gazetesindeki kadına yönelik şiddet haberlerinin temel kaynakları, genellikle muhabirlerin yerel ve ulusal düzeydeki resmi kurumlardan, adli makamlar ve güvenlik güçlerinden aldıkları bilgilere dayanmaktadır. Şiddet olaylarının detayları, çoğunlukla güvenlik güçleri ve adli yetkililerin açıklamaları doğrultusunda sunulmakta, ayrıca mağdur yakınlarının ve olayın tanıklarının ifadeleri de haberlerde yer bulmaktadır. Sözcü gazetesi, aynı zamanda sivil toplum kuruluşları, kadın hakları savunucuları, bilim insanları ve siyasetçilerin açıklamalarına da yer vermektedir. Kadına yönelik şiddetle ilgili haberlerde, bu aktörlerin görüşleri, olayların toplumsal ve politik bağlamda nasıl algılandığını göstermek adına kritik bir yer tutmaktadır. 10 Temmuz 2024 tarihli, “Gazeteci Nagehan Alçı, geçen yıl boşandığı Rasim Ozan Kütahyalı’nın kendisine fiziksel, psikolojik ve ekonomik şiddet uyguladığını söyledi. “Rasim’in öfkesi dinmiyordu. Elimde bıçakla bana bir şey yapmasın diye beklediğimi, korkudan uyuyamadığımı biliyorum” dedi” haber girişinde Gazeteci Nagehan Alçı’nın söylemleri kaynak olarak gösterilmiştir.

TARİH	BAŞLIK	HABER GİRİŞİ	FOTOĞRAF
5.Oca.24	Diyanete göre kadın,eşi izin verirse çalışır	Diyanet'in internet sitesinde kadınları kızdıracak bir öneri yayınlandı.Diyanet bir soruya,"Nafaka sorumluluğu kocaya aittir. Kadının çalışması eşinin iznine tabidir" cevabını verdi.	Fotoğraf yok
9.Oca.24	İran'da başı açık fotoğraf paylaşan genç kadın 74 kez kırbaçlandı.	Şeriat kurallarının uygulandığı İran'da Roya Heşmati adlı genç kadın sokakta başı açık yürürken çekilmiş fotoğrafını sosyal medyada paylaştı. Yargılandı. 74 kırbaç cezası aldı. Cezası uygulandı.	Haberde başı açık bir kadın fotoğrafı kullanılmıştır.
20.Nis.24	Kadının dediği oldu!	Bolu Belediye Başkanı'nın eşi bungalov projesine karşıydı. Meral Özcan çevrecilerle belediyenin bungalov kararını protesto etti. Aralarında sürtüşme çıktı.	Haberde aralarında Meral Özcan'ında olduğu grubun pankartlı protesto görüntüsü ve Tanju Özcan'ın fotoğrafı kullanılmıştır.
28.Nis.24	Madem kapanıyoruz çarşaf giyin	Başı açık kadınlara dil uzatan zihniyet, başı kapalı kadınlara da rahat vermiyor.	Manşette verilen haberde çimlerde oturan bir grup kadın ve onlara doğru yürüyen takkeli 2 adamın fotoğrafı kullanılmıştır.
14.Haz.24	"Elbiseleri açık" gerekçesiyle kız öğrencileri törene sokmadılar	Devlet Lisesindeki mezuniyet töreninde kızların kıyafetine müdahale edildi. Laik Türkiye Cumhuriyeti'nde, şeriat provası yapılması tepki çekti.	Manşette verilen haberde mezuniyete alınmayan kız öğrencilerin ve duruma tepki gösteren veli ve öğrencilerin fotoğrafları büyük boyutta kullanılmıştır.

15.Haz.24	Şiddet, iftira, hakaret ve tehditlere maruz kaldım.	Rasim Ozan Kütahyalı ile 13 yıllık evliliğini geçen yıl bitiren Nagehan Alçı savcılığa suç duyurusu yaptı. Eski eşinden şiddet gördüğünü, parasının gasp edildiğini anlattı.	Alçı ve Kütahyalı'nın yan yana çekilmiş fotoğrafı kullanılmıştır.
10.Tem.24	Rasim bana bir şey yapmasın diye elimde bıçakla bekliyordum.	Gazeteci Nagehan Alçı, geçen yıl boşandığı Rasim Ozan Kütahyalı'nın kendisine fiziksel,psikolojik ve ekonomik şiddet uyguladığını söyledi. "Rasim'in öfkesi dinmiyordu. Elimde bıçakla bana bir şey yapmasın diye beklediğimi, korkudan uyuyamadığımı biliyorum" dedi.	Haberde Alçı ve Kütahyalı'nın küçük boyutta fotoğrafları kullanılmıştır.
12.Ağu.24	Gerici imam Konakçı yine nefret kustu	Ebrar Karakurt ile Melissa Vargas'ın özel yaşamına dil uzatan Konakçı'ya tepki yağdı.	Haberde sadece Konakçı'nın küçük boyutta bir fotoğrafı kullanılmıştır.
15.Ağu.24	Başını örtmeyen öğrenciye karışırım	İmam Hatip Ortaokulu Müdürü, kız öğrencilerin örtünmesi konusunda "zorla olmasa" diyen velilere çıkıştı. Eğitimciler müdür hakkında suç duyurusu yaptı.	Manşette verilen haberde okul müdürünün kız ve erkek öğrencilerle olan fotoğrafı kullanılmıştır.Ancak kız öğrencilerin yüzleri emoji konularak kapatılmıştır.
29.Ağu.24	Narin soruşturması: 1 kişi gözaltında	Diyarbakır'da 21 Ağustos'ta kaybolan 8 yaşındaki Narin Güran'ı arama çalışmaları sürüyor. Soruşturmada 1 kişi gözaltına alındı. Bu kişinin Narin'in ağabeyi E.G. olduğu öğrenildi.	Haberde Narin'in fotoğrafı kullanılmıştır.
3.Eyl.24	Kayıp Narin'in amcası tutuklandı	Diyarbakır'da 21 Ağustos'ta kaybolan ve bulunamayan 8 yaşındaki Narin Güran'ın amcası cinayet şüphesiyle hapse konuldu.	Haberde Narin'in fotoğrafı kullanılmıştır.

9.Eyl.24	19 gün sonra cansız bedenine ulaşıldı	Narin'in taş ve dallarla örtülmüş çuval içindeki cesedi, dün sabah 08.45'te jandarma tarafından bulundu.	Manşette verilen haberde Narin'i arama kurtarma çalışmalarının çekildiği görüntü ve Narin'e ait bir fotoğraf kullanılmıştır.
12.Eyl.24	Narin cinayeti bunları unutturmasın	Halkı 25 liraya satılan kıymasız boş lahmacuna mahkum ettiler	Manşette verilen haberde Narin'in fotoğrafı ve arka planda büyük boyutta kıymasız lahmacun fotoğrafı kullanılmıştır.
15.Eyl.24	21 Ağustos'tan beri sürekli gündemde	25 gün oldu ama Narin'in katili bulunamadı	Haberde Narin'in mezarı ve Narin'e ait fotoğraf kullanılmıştır.
18.Eyl.24	Narin'in boğularak öldürüldüğü kesinleşti.	İstanbul Adli Tıp Kurumu raporuna göre 8 yaşındaki Narin Güran boğazı sıkılarak katledildi. Ölüm sıvısı amca Salim Güran'ın eline bulaştı.	Haberde Narin'in fotoğrafı kullanılmıştır.
22.Eyl.24	Narin'i amcası öldürmüş	Narin'in cansız bedenini dere yatağında gizleyen Nevzat Bahtiyar her şeyi itiraf etti. Minik kızı, annesi Yüksel'le cinsel ilişkisini gördüğü için amcası Salim Güran'ın öldürdüğünü anlattı.	Haber'de Narin, Nevzat, Salim ve Yüksel'in küçük boyutta fotoğrafları kullanılmıştır.

TARİH	BAŞLIK	HABER GİRİŞİ	FOTOĞRAF
27.Eyl.24	Ölmedi, kaçırıldı denilen Garipoğlu'nun mezarı açılacak	İş insanı Hayyam Garipoğlu'nun yeğeni Cem Garipoğlu, 2009'da arkadaşı Münevver Karabulut'u villada öldürüp parçalara ayırmıştı. 2014'te cezaevinde intihar etti ama bu inandırıcı bulunmadı. Ailenin talebi üzerine mahkeme mezarın açılmasına hükmetti.	Haberde Garipoğlu ve Karabulut'un fotoğrafları kullanılmıştır.
5.Eki.24	Suç işleyene ceza yok, eleştirene var	İstanbul Beyoğlu'nda iki suç makinesi, yolda yürüyen bir kadına tecavüz girişiminde bulundu. İki saat sonra ikisi de serbest bırakıldı. Oysa iktidarı eleştiren Dilruba Kayserilioğlu 17 gün boyunca cezaevinde kalmıştı.	Fotoğraf yok
9.Eki.24	Devleti unutun çocuklarınızı koruyun	Bir mesaj yayınlanmadığı için Instagram'ı kapatan BTK, dijital ortamda kadını aşağılayanlara, cinayeti özendirenlere karşı üç maymunu oynuyor.	Haberde yakın zamanda erkek tarafından öldürülen 6 kadının fotoğrafı kullanılmıştır. Fotoğrafların altında kadınların isimleri ve nasıl öldürüldükleri not düşülmüştür.
10.Eki.24	Kadınlar öldü, yasak geldi	İki genç kızın öldürülmesinden sonra şiddeti teşvik eden sosyal medya platformu Discord engellendi.	Fotoğraf yok

23.Eki.24	Narin'in acısı tazelendi	İki ay geçti, Narin'i kimin neden öldürdüğü bulunamadı.	Haberde Narin'in fotoğrafı kullanılmıştır.
26.Kas.24	Şiddetle Mücadele Gününde kadın korkusu	25 Kasım'da utandıran tablo... Katledilen, dövülen, taciz edilen kadınlar seslerini duyurmak için 81 ilde sokaklara çıktı. Bu ses, yönetenleri tedirgin etti.	Haberde protesto yapan kadınların fotoğrafı kullanılmıştır.
27.Ara.24	Japonya'dan önce Diyarbakır'a gidin	Türkiye'yi sarsan Narin Güran cinayetinde "kim neden öldürdü?" sorusu 2. duruşmada da yanıt bulmadı. Savcı, "Tüm sanıklar suç ortağı" dedi.	Haberde Narin'e ait çizilmiş bir resim kullanılmıştır.
31.Ara.24	Kadının olduğu yerde pencere olmayacak	Kara taasup sınır tanımıyor.Afganistan'da kadınların kullandığı odalara pencere yapılması yasaklandı. Var olan pencereler de kapatılacak.	Haberde yüzleri tamamen kapatılmış temsili kadın ve asker fotoğrafı kullanılmıştır.

Tablo 3: Sözcü Gazetesi'nin 1 Ocak - 31 Aralık 2024 Tarihleri Arasında Kadına Yönelik Şiddetle İlgili Yayımladığı Haberlerin Başlıkları, Giriş Cümleleri ve Fotoğrafları

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

KRİTERLER	HÜRRİYET GAZETESİ	SÖZCÜ GAZETESİ
Haberlerde Kullanılan Dil	Daha nötr ve olay odaklı bir dil kullanmaktadır.	Daha duygusal ve tepkisel bir dil kullanmaktadır.
Olayların Sunuluş Biçimi	Olay aktarımı ön planda ve açıklayıcı ifadelere yer verilmektedir.	Politik/sosyal bağlam içinde sunum yapılmaktadır.
Failin Konumlandırılması	Fail nötr veya geri planda tutulmaktadır.	Fail açıkça eleştirilmektedir.
Mağdurun Konumlandırılması	Mağdur bazen edilgen olarak sunulmakta.	Mağdurla empati kuran yaklaşım sergilenmektedir.
Fotoğraf Kullanımı	Olayla doğrudan ilişkili, sade fotoğraflar kullanılmaktadır.	Daha çarpıcı, bazen dramatik fotoğraflar kullanılmaktadır.
Haber Başlıklarının Dili	Çoğunlukla bilgi verici, az dramatik başlıklar tercih edilmektedir.	Vurucu, dikkat çekici ve dramatik başlıklar tercih edilmektedir.
Bağlam Bilgisi (Toplumsal/Politik)	Genel bağlam çoğunlukla eksik kalmaktadır.	Toplumsal ve politik bağlam vurgusu yapılmaktadır.
Söylem Stratejileri	Nötr, açıklayıcı ve teknik dil stratejileri kullanılmaktadır.	Eleştirel, toplumsal mesaj içeren dil kullanılmaktadır.
Haber Kaynaklarının Çeşitliliği	Sınırlı kaynak, genelde resmi açıklamalar yapılmaktadır.	Daha çeşitli, bazen mağdur ifadeleri yer almaktadır.
Şiddetin Münferit/Toplumsal Olarak Sunuluşu	Münferit vaka olarak sunma eğiliminde.	Toplumsal sorun olarak sunulma eğiliminde.

Tablo 4: Hürriyet ve Sözcü Gazetelerinin Kadına Yönelik Şiddet Haberlerindeki Söylem Özelliklerinin Karşılaştırmalı Analizi

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

SONUÇ

Şiddet, dünyada küresel bir sorun olarak, toplumsal yapıları derinden etkileyen ve büyük ölçüde görünürlük kazanan bir olgu olmuştur. Özellikle kadına yönelik şiddet, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin en belirgin göstergelerinden biri olup, medya tarafından nasıl ele alındığı, bu sorunun algı ve çözüm yolları üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Ancak literatürde, şiddetin haberleştirilme biçimlerinin toplumsal cinsiyet normları ve ideolojik bakış açılarıyla nasıl şekillendiği üzerine daha fazla derinlemesine analiz yapılması gerektiği görülmüştür. Ayrıca, medya organlarının farklı ideolojik duruşları ve hedef kitleleri doğrultusunda şiddet haberlerini nasıl sundukları da yeterince incelenmemiştir. Bu bağlamda, Teun Van Dijk'in Eleştirel Söylem Analizi modelinin makro yapı çerçevesinde, Hürriyet ve Sözcü gazetelerinin 2024 yılı boyunca birinci sayfalarında yer alan kadına yönelik şiddet haberleri üzerinden yapılan bu çalışma, medya söylemi ile toplumsal cinsiyet eşitsizliği arasındaki ilişkiyi daha net bir şekilde ortaya koymayı amaçlamıştır. Bu araştırma, şiddet olaylarının haberleştirilme biçiminin, kamuoyundaki algıyı şekillendirdiğini ve medyanın, toplumsal cinsiyet eşitsizliğine nasıl katkıda bulunduğunu anlamaya yönelik önemli bir katkı sunmaktadır.

Araştırma bulguları, iki gazetenin kadına yönelik şiddet haberlerini ele alış biçiminde farklılıklar olduğunu göstermiştir. Hürriyet gazetesi, şiddet olaylarını çoğunlukla bireysel vakalar üzerinden aktarırken, Sözcü gazetesi daha çok toplumsal bağlamı vurgulayan bir dil kullanmaktadır. Ancak her iki gazetede de kadına yönelik şiddet haberlerinde kullanılan dilin, zaman zaman mağduru suçlayıcı, şiddeti olağanlaştırıcı veya sansasyonel hale getiren unsurlar içerdiği görülmüştür.

Haberlerde, failin kimliği ve eylemleri sıklıkla "aniden sinirlendi", "kıskançlık krizine girdi" gibi ifadelerle gerekçelendirilmekte, böylece şiddetin faili bireysel ve duygusal bir neden çerçevesinde sunulmaktadır. Öte yandan, mağdurların ise pasif, çaresiz ve kurban konumunda gösterildiği, isimlerinin sıkça anılmadığı veya yalnızca "genç kadın", "anne" gibi tanımlamalarla verildiği tespit edilmiştir. Bu dil kullanımı, kadına yönelik şiddeti münferit olaylar olarak çerçeveleyerek yapısal ve toplumsal nedenleri geri planda bırakmaktadır.

Çalışmanın bulguları, kadına yönelik şiddet haberlerinin çoğunlukla olay bazlı ele alındığını ve olayların arka planındaki toplumsal nedenlere yeterince değinilmediğini göstermektedir. "Kıskançlık Krizi Cinayetle Bitti!" (Hürriyet), "Genç Kadın Eski Eşi Tarafından Öldürüldü!" (Sözcü) ve "Ayrılmak İstedi, Hayatından Oldu!" (Hürriyet) haber başlıklarıyla failin eylemleri bireysel ve psikolojik faktörlerle açıklanırken, mağdur ise pasif bir kurban olarak resmedilmektedir. Bu başlıklar, şiddet olaylarını münferit vakalar olarak sunarken, faillerin eylemlerine neden olan toplumsal cinsiyet eşitsizliği, ataerkil yapı ve kadınların maruz kaldığı sistematik baskı gibi yapısal faktörleri göz ardı etmektedir. Özellikle "Kıskançlık Krizi Cinayetle Bitti!" gibi ifadeler, şiddeti bir duygu patlaması olarak sunarak failin sorumluluğunu hafifletmekte ve olayı bireysel bir öfke sorunu olarak çerçevelemektedir.

Haber girişlerinde de benzer bir dil dikkat çekmektedir. "İstanbul'da dün akşam saatlerinde yaşanan olayda, 34 yaşındaki A.B., eski eşi C.K.'yi sokak ortasında kurşun yağmuruna tuttu. Görgü tanıklarının ifadelerine göre, A.B. kıskançlık nedeniyle uzun süredir eski eşini rahatsız ediyordu. Olay sonrası saldırgan gözaltına alınırken, C.K. olay yerinde hayatını kaybetti." haber girişiyle failin geçmişteki taciz ve tehdit eylemlerine dikkat çekmekle birlikte, "kıskançlık nedeniyle" ifadesiyle şiddeti bireysel bir duygu durumu ile ilişkilendirmekte ve toplumun yapısal sorunlarını göz ardı etmektedir.

Bazı haber metinlerinde failler genellikle "sevgi uğruna öldüren", "kontrolünü kaybeden", "anlık öfkeye kapılan" kişiler olarak sunulmaktadır. Bunun aksine mağdurların isimleri bazen gizlenmekte veya "genç kadın", "anne", "öğretmen" gibi tanımlamalarla verilmektedir. "Genç Kadın Kıskançlık Kurbanı Oldu!" (Sözcü) ve "Öğretmen Kadın Eşi Tarafından Katledildi!" (Hürriyet) haber başlıkları mağdurun bireyselliğini silikleştirirken, şiddetin faile bağlı bir psikolojik durum olduğu algısını güçlendirmektedir. Ayrıca, failin ekonomik sıkıntılar, psikolojik sorunlar veya alkol gibi faktörler nedeniyle suçu işlediği vurgulanırken, mağdurun hikâyesine yeterince yer verilmemektedir.

Medyanın kullandığı söylem, kadına yönelik şiddetin normalleşmesine ve kanıksanmasına yol açabilmektedir. Haberlerin sunumunda kullanılan ifadeler, şiddetin yalnızca bireysel vakalar olarak ele alınmasına ve toplumsal nedenlerin arka planda kalmasına neden olmaktadır. Bazı haberlerde ise, mağdurun şiddete uğramasına "neden olabilecek" durumlar üstü kapalı şekilde ima edilmektedir: "Genç kadın, ailesinin tüm

uyarlarına rağmen eski eşiyle görüşmeye devam ediyordu. Olay günü, ikili arasında çıkan tartışmanın büyümesi üzerine şüpheli silahına sarıldı." Bu tür haber girişleri, şiddeti mağdurun tercihleriyle ilişkilendirme riski taşımakta ve şiddeti meşrulaştıran bir dil kullanmaktadır.

Çalışma, Hürriyet ve Sözcü gazetelerinin kadına yönelik şiddet haberlerini ele alış biçimlerinde belirgin farklar olduğunu ortaya koymuştur. Hürriyet gazetesi, şiddet olaylarını daha çok bireysel trajediler olarak çerçeveleyerek, failin psikolojik sorunları, öfke kontrolü eksikliği ya da kıskançlık gibi nedenlerle cinayet işlediğini vurgulamakta ve böylece olayın toplumsal boyutlarını arka planda bırakmaktadır. Sözcü gazetesi ise, şiddeti bireysel bir patoloji olarak değil, erkek egemen sistemin ve toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin bir sonucu olarak sunarak, kadına yönelik şiddetin sürekliliğini ve önlenemezliğini vurgulayan bir söylem kullanmaktadır. Hürriyet haberlerinde, failler çoğunlukla "kontrolünü kaybeden", "kıskançlık krizine giren" veya "bir anda öfkelenen" kişiler olarak resmedilirken, Sözcü haberlerinde daha doğrudan bir dil kullanılarak "kadın katili" veya "cinayet zanlısı" gibi ifadelerle failin eylemi açıkça suç olarak tanımlanmaktadır. Ayrıca, Hürriyet gazetesi haberlerinde mağdurların kimlikleri genellikle belirsiz bırakılarak "genç kadın", "anne" veya "öğretmen" gibi tanımlamalarla verilirken, Sözcü mağdurlara daha fazla özneleşme imkânı tanımakta ve onların yaşadığı süreci detaylandırmaktadır. Bağlam bilgisi açısından da Sözcü, şiddet olaylarının hukuki, toplumsal ve kültürel altyapısını ele alarak çözüm önerileri ve istatistiklerle desteklenmiş haberler üretirken, Hürriyet ise çoğunlukla olay anına odaklanıp, cinayeti yalnızca bir suç vakası olarak aktarmakta ve şiddetin nedenlerine veya önlenmesine dair kapsamlı bir çerçeve sunmamaktadır. 1 Ocak - 31 Aralık 2024 tarihleri arasında kadına yönelik şiddet haberlerinin sayısında belirgin bir farklılık olduğu görülmektedir. Hürriyet Gazetesi, bu dönemde birinci sayfasında 85 haber yayımlarken, Sözcü Gazetesi ise 24 habere yer vermiştir.

Literatürde yer alan benzer çalışmalara bakıldığında, çoğunlukla yüzeysel çözümlemeler ya da farklı metodolojik yaklaşımlar kullanıldığı görülmektedir. Bu çalışma ise, Hürriyet ve Sözcü gazetelerindeki kadına yönelik şiddet haberlerine odaklanarak, dilsel farklar, ideolojik yaklaşımlar ve şiddetin toplumsal cinsiyetle ilişkisini daha ayrıntılı bir şekilde ele almaktadır. Remzi Turgay Cömert'in (2019) "Kadına Yönelik Şiddet Haberlerinde Karşılaştırmalı Bir İnceleme" çalışması, Hürriyet, Sözcü ve Yeni Şafak gazetelerinin

kadına yönelik şiddet haberlerini eleştirel söylem analiziyle incelemiş ve gazetelerin ideolojik farklılıklarının şiddet haberlerinin sunumunda belirgin farklılıklara yol açtığını belirtmiştir. Ancak bu çalışma, dilsel çözümleme yerine daha çok içerik odaklı bir yaklaşım benimsemiştir. Buna karşın, bu tezde Van Dijk'ın eleştirel söylem çözümlemesi yöntemiyle yapılan derinlemesine dil çözümlemesi, gazetelerin dilsel yapılarına, kullanılan sözcük seçimlerine ve toplumsal cinsiyet rollerine dair daha kapsamlı bir analiz sunmaktadır. Gökhan Özkan ve Sırrı Cem'in (2023) "Hürriyet Gazetesindeki Kadına Yönelik Şiddet Haberlerinin Eleştirel Söylem Çözümlemesi" başlıklı çalışmasında, Hürriyet gazetesinin çevrimiçi haber metinleri ele alınmıştır. Bu çalışmada, haberlerin söylemsel, bilişsel ve toplumsal açılardan nasıl farklı anlamlar taşıdığına dikkat çekilmiştir. Ancak bu çalışma, sadece Hürriyet gazetesiyle sınırlı kalmayıp, Sözcü gazetesini de kapsayarak, bu iki gazetenin kadına yönelik şiddet haberlerini daha geniş bir perspektiften karşılaştırmalı olarak incelemektedir. Çalışmada Halliday Dizgeci İşlevsel Dilbilgisi Kuramı temel alınarak yapılan çözümleme, dilin toplumsal cinsiyetle nasıl şekillendiğini anlamada önemli bir katkı sağlarken, Van Dijk'ın ESA yöntemiyle bu ilişkilerin derinlemesine ele alınması, literatürdeki diğer çalışmalardan farklı bir bakış açısı sunmaktadır. Serhat Çoban'ın (2021) "Kadına Yönelik Şiddet Haberlerine Dair Bir Eleştirel Söylem Çözümlemesi" çalışmasında, gazetelerin şiddet olaylarını nasıl sunduğu ve bu sunumların ataerkil sistemin eleştirisini engelleyip engellemediği üzerinde durulmuştur. Bu çalışma da benzer bir yaklaşım benimsenmiş olmakla birlikte, farklı gazetelerin ideolojik farkları ve dilsel unsurları daha ayrıntılı bir biçimde incelenmiş ve şiddet olaylarının dil yoluyla nasıl çerçevelendiği daha derinlemesine analiz edilmiştir. Ayrıca, bu çalışma, haberlerin toplumsal cinsiyet eşitsizliğini nasıl pekiştirdiğine dair daha geniş bir tartışma sunarak, medya ve toplumsal yapılar arasındaki ilişkiyi daha kapsamlı bir şekilde ele almıştır. Fatma Avcı'nın (2018) "Toplumsal Cinsiyet ve Medya İlişkisi: Yazılı Basında Kadına Şiddet ve Kadın Cinayetleri Haberleri Üzerine Bir Analiz" başlıklı çalışmasında, şiddet haberlerinin toplumsal cinsiyet eşitsizliğini nasıl yansıttığı vurgulanmıştır. Benzer bir şekilde, bu çalışmada da şiddet olaylarının toplumsal cinsiyet eşitsizliğiyle olan bağlantısı üzerinde durulmuş, ancak dilsel çözümlemenin daha derinlemesine yapılması, çalışmanın özgün yönlerinden biri olmuştur. Medyanın kadına yönelik şiddet haberlerini dramatize ederek, kadının "kurban" rolünü pekiştiren dil kullanımı, bu araştırmanın temel bulgularından biridir. Sezin San Sungunay'ın (2018)

"Kadına Yönelik Şiddet Haberlerinin Söylem Analizi" çalışmasında, medyanın kadına yönelik şiddeti nasıl yeniden ürettiği ve şiddetin failinin anlatımının haberlerde nasıl öne çıktığına dikkat çekilmiştir. Bu çalışmada da benzer bir tespit yapılmakla birlikte, medyanın şiddet olaylarını nasıl belirli ideolojik perspektiflerden şekillendirdiğini daha ayrıntılı bir şekilde analiz etmektedir.

Bu çalışma yalnızca iki gazete ile sınırlandırıldığı için elde edilen bulgular, daha geniş bir medya yelpazesi incelendiğinde farklılaşabilir. Çalışmanın kapsamının genişletilmesi adına, farklı ideolojik bakış açılarına sahip gazeteler ve köşe yazarlarının konuyu nasıl ele aldıklarının da analiz edilmesi faydalı olacaktır. Bir başka öneri ise; sadece ulusal gazeteler değil, yerel basın ve dijital medya platformları da incelenerek kadına yönelik şiddetin haberleştirilme biçimi daha kapsamlı bir şekilde ele alınabilir. Ayrıca, okuyucu yorumları ve sosyal medyada yapılan paylaşımlar da analiz edilerek, medyanın söylemlerinin toplum üzerindeki etkileri daha derinlemesine incelenebilir. Ayrıca istatistiksel verilerle desteklenen nitel analizler, haber söylemlerinin toplum üzerindeki etkilerini anlamada önemli katkılar sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı. (2009). Kadına yönelik aile içi şiddetle mücadele ulusal eylem planı: 2009 yılı birleşik raporu.
- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı. (2024). Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddet Araştırması.
- Alison OATEY, "Television Vieving and Violent Behaviour"
[https://tr.scribd.com/document/192813140/Television-Viewing-and-Violent-Behaviour-23-10-2013 E.T.20/03/2017](https://tr.scribd.com/document/192813140/Television-Viewing-and-Violent-Behaviour-23-10-2013-E.T.20/03/2017).
- Altheide, D. L. (2002). *Creating fear: News and the construction of crisis*. Aldine de Gruyter.
- Altunay, A. G. ve Arat, Y., (2008), Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddet, İstanbul: Punto Baskı Çözümleri.
- Altınay, A. G. & Arat, Y. (2009), "Violence agains women in Turkey. Anationalwide Survey". Punto Yayınları, İstanbul.
- Akkaya-Şahin, G. (2010), "Aile İçi Şiddet Kavramı ve Aile İçi Şiddetin Uluslararası ve Ulusal Hukuki Belgelerdeki Düzenlemesi".Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Arıkan, Ç. (1996). Halkın boşanmaya ilişkin tutumları araştırması. Ankara: T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı, Bilim Serisi 96.
- Avcı, F. (2018). Toplumsal Cinsiyet ve Medya İlişkisi: Yazılı Basında Kadına Şiddet ve Kadın Cinayetleri Haberleri Üzerine Bir Analiz.
- Avrupa Temel Haklar Ajansı (FRA), Avrupa İstatistik Kurumu (Eurostat) ve Avrupa Cinsiyet Eşitliği Enstitüsü (EIGE). (2024). *Cinsiyete Dayalı Şiddet Araştırması*. Avrupa Birliği Yayınları.
- Ayman, Z., & Şenol, N. (2016). Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet: Nedenleri, Sonuçları,
- Bader Eryiğit, Aynur (2018). Kadına Yönelik Şiddet ve Ayrımcılık-Kutsal Kitaplar Açısından, İstanbul: Düşün Yayıncılık.
- BAREM Araştırma ve WIN Grubu, (2024). *Kadına Yönelik Şiddet Araştırması Sonuçları*. Erişim adresi: <https://www.barem.com.tr/kadina-yonelik-siddet-arastirmasi-2024> E.T. 07/04/2024
- Berns, N. (2004). *Framing the victim: Domestic violence, media, and social problems*. Routledge.
- Besni Ram, (Şubat 2020), Besni Rehberlik ve Araştırma Merkezi, Dipnot Dergisi sayı 1, sf. 2

- Bhasin, K. ve Khan, N. S., (2003), *Feminizm Üzerine Bazı Sorular*, (M. Yalçın Fuller, Çev.), İstanbul: Kadınlarla Dayanışma Vakfı Yayınları. (2003).
- Bozkurt Ekin (2010). *Kadına Yönelik Aile İçi Şiddeti Önlemede 4320 Sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun ve Değerlendirmesi*. Ankara: Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü
- Bozkurt, V. (2009). *Türkiye’de toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve kadına yönelik şiddet*. İstanbul: Alfa Yayınları.
- Butler Matilda, William Paisley (1980), *Women and the Mass Media, Sourcebook for Research and Action*, New York: Human Sciences Press.
- Buvinic, Marya. “Living in a More Violent World”, *Foreign Policy*, Spring 2000, <http://www.findarticles.com>, E.T. 11/06/2002
- Büyükbaykal, A. C. I. (2007). Medyada kadın olgusu. *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, (28), 19-30.
- Cömert, R. T. (2019). Kadına Yönelik Şiddet Haberlerinde Karşılaştırmalı Bir İnceleme: Hürriyet, Sözcü ve Yeni Şafak Gazeteleri.
- Cuklanz, L. M. (2000). *Rape on prime time: Television, masculinity, and sexual violence*. University of Pennsylvania Press.
- Çağlayan, S. (2024). Kadına Yönelik Şiddet Olaylarında Gösterişçi Duyarlılık: Eleştirel Perspektiften Sosyal Medya Üzerine Bir Analiz.
- Çelenk, S. (2010). "Kadınların Medyada Temsili ve Etik Sorunlar", *Televizyon Haberciliğinde Etik* (Ed. Bülent Çaplı ve Hakan Tuncel), AU ILEF: Ankara. 229-236.
- Çoban, S. (2021). Kadına Yönelik Şiddet Haberlerine Dair Bir Eleştirel Söylem Çözümlemesi.
- Çobaner, B. (2019). Türkiye’de kadına yönelik şiddet haberlerinin medyadaki sunumu. *Kadın Araştırmaları Dergisi*, 10(3), 45-67.
- Danacı Yüce, (2008)., “Siyasal Kimlikli Gazetelerde Kadın Kimlikleri”, H. Uğur Tanrıöver, (Derl.), *Sen Benim Kim Olduğumu Biliyor musun? Toplumsal Yaşamda Kimlik İzdüşümleri*, İstanbul: Hil Yayınları.
- Damka Zeliha, (2009). *Sığınmaevinde Kalan Şiddet Mağduru Kadınlar: Anksiyete Duyarlılığı, Travmaya Bağlı Suçluluk, Travma Sonrası Stres Bozukluğu ve Psikolojik Belirtiler*, Ankara: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- David. G. MYERS, *Sosyal Psikoloji*, 10. Basımdan çeviri, Çev: Serap Akfırat, Ankara, Nobel Yayınları, 2015, s.385.

- Dursun, Ç., (2010). Kadına Yönelik Şiddet Karşısında Haber Etiği, Fe Dergi 2, Sayı 19-32
- Doğan, C. (2009). Ermeni soykırım tasarısı: Yazılı basının söylemi üzerine bir deneme. Medyada Gerçekliğin İnşası. ed. (İ. Parlak, Ed.) Konya: Çizgi Kitapevi
- Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ). (2002). *World Report on Violence and Health*. Krug, E. G., Dahlberg, L. L., Mercy, J. A., Zwi, A. B., & Lozano, R. (Eds.). World Health Organization.
- Easteal, P., Holland, K., & Judd, K. (2015). *Enduring themes and silences in media portrayals of violence against women*. Women's Studies International Forum, 48, 103-113.
- Emniyet Genel Müdürlüğü. (2023). Kadın Destek Uygulaması (KADES).
- Fairclough, N. (1995). *Critical discourse analysis: The critical study of language*. Longman.
- Fidan, F. (2000). Kapitalizmin gelişme sürecinde kadının çok yönlü konumu. *Toplum ve Demokrasi*, 4(7), 45-58.
- Fromm, Erich (1998). Cinsellik ve Cinsel Sapmalar, İstanbul: Arıtan Yayınevi.
- García, J. L., & Godoy, R. (2018). *Media representation of gender violence: A study on discourse and framing*. International Journal of Communication, 12, 3924-3945.
- Gerald COREY, Psikolojik Danışma, Psikoterapi Kuram ve Uygulamaları, Çev:Tuncay Ergene, 7 Baskı, Ankara, Mentis Yayınları, 2008, s.68-69.
- Gill, R. (2007). *Gender and the media*. Polity Press.
- Gürkan, Ö. C., & Coşar, F. (2009). Ekonomik Şiddetin Kadın Yaşamındaki Etkileri Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi , 124-129.
- Gödelek, K. (2005). 'Güç İktidar Bağlamında Kadına Yönelik Şiddet.' Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 15, 97-107.
- Gökkulu, Hosta: (2013), Basında Kadına Yönelik Şiddet Haberlerinin Analizi: Hürriyet, Sabah Ve Posta Gazeteleri Örneği (2005-2008), International Journal of Social Science Volume 6 Issue 2, p. 1829-1850, February 2013
- Göktaş, D. (2024). Kültür, Sanat ve Medyanın Dönüştürücü Gücü.
- Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü (HÜNEE). (2009). *Türkiye'de kadına yönelik aile içi şiddet araştırması 2008*. T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü.

- Halıcı, C. (2007), “Gazete Haberlerinde Kadına Yönelik Şiddet: Posta ve Takvim Gazetelerinde Kadına Yönelik Şiddet Haberleri Üzerine Bir Araştırma”, Eskişehir: Doktora Tezi.
- Hall, S. (1982). *The rediscovery of ideology: Return of the repressed in media studies*. In Gurevitch, M., Bennett, T., Curran, J., & Woollacott, J. (Eds.), *Culture, society and the media* (pp. 56-90). Routledge.
- İşkar, E. (2014). İspanya ile ETA arasında yürütülen terör müzakerelerinin yazılı basında ele alınış biçiminin söylem analizi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: T.C. Kara Harp Okulu Savunma Bilimleri Enstitüsü Güvenlik Bilimleri Ana Bilim Dalı.
- Jandarma Genel Komutanlığı. (2018, Mayıs 11). Alınacak önlemler. Vatandaş Jandarma.
- Jennings BRAYNT, Dolf ZİLLMAN, *Violence and Sex in the Media, Mass Media Effects Across Cultures*, Ed. Felipe Korzeny vd., 1996, s. 199.
- Jewkes, Y. (2015). *Media and crime*. SAGE.
- Kadın Dayanışma Vakfı, (2005), *Aile İçinde Kadına Yönelik Şiddet El Kitabı*, Ankara: Kadın Dayanışma Vakfı Yayınları.
- Kadının İnsan Hakları Derneği. (2016). *Kadına Yönelik Şiddet ve Şiddet Türleri*. İstanbul: Kadının İnsan Hakları Derneği.
- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü. (t.y.). *TBMM Komisyon Raporu - Bölüm 1*.
- Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü (KSGM). (1995). *Kadına yönelik şiddet ve kadınların insan hakları*. T.C. Başbakanlık Yayınları.
- Karal, D. & Aydemir, E. (2012), “Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet”, Uluslararası Stratejik Araştırmalar Kurumu, Sosyal Araştırmalar Merkezi, USAK Rapor No: 12-01. Ankara: USAK Yayınları.
- Kavak, S. (2021). Algı yönetimi ve medya: Şiddet haberlerinde toplumsal cinsiyet. *İletişim Çalışmaları Dergisi*, 9(1), 23-40.
- Kitzinger, J. (2004). *Framing abuse: Media influence and public understanding of sexual violence against children*. Pluto Press.
- Kocacık, F. (2004). *Aile İçi İlişkilerde Kadına Yönelik Şiddet*. Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Yayınları, No:93.
- Konrad LORENZ, *İşte insan: saldırganlığın doğası üzerine*, İstanbul, Cumhuriyet Yayınları, 2008, s.67
- Köse A. (2010), *Sosyal Haklar Uluslararası Sempozyumu, Türk Basınında Kadın:2010 Türkiye’inde Sosyal Haklar Açısından Kadınların Temsili*, KATÜ

- Küntay, E., Çokar, M. (2007). Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı Alanında Ulusal ve Yerel Medya Yoluyla Savunuculuk Projesi. Bilgilendirme Dosyası 8: Seks Ticareti. Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği. İstanbul.
- Lazar, M. M. (2007). *Feminist critical discourse analysis: Articulating a feminist discourse praxis*. Critical Discourse Studies, 4(2), 141-164.
- L. Jonathan FREEDMAN, v.d., Sosyal Psikoloji, İstanbul, Ara Yayınları, 1989, s. 198
- Mavili, A. (2014) Aile İçi Şiddet, Kadının ve Çocuğun Korunması, Ankara: Elma Yayınları. Yıldırım, Ş. (2016). Toplumsal Cinsiyet Bağlamında Kadına Yönelik Şiddet. In Sosyal Politikanın Cinsiyet Halleri. 81-103. Ankara: Nika Yayınevi.
- McCombs, M., & Shaw, D. L. (1972). *The agenda-setting function of mass media*. Public Opinion Quarterly, 36(2), 176-187.
- Meclis Araştırma Komisyonu Raporu, 2006.
- Meyers, M. (1997). *News coverage of violence against women: Engendering blame*. SAGE.
- Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı, (1996), Evdeki Terör: Kadına Yönelik Şiddet, İstanbul: Mor Çatı Yayınları.
- Nergiz, E., & Akın, N. (2021). Kadına Yönelik Şiddet Haberlerinin Eleştirel Söylem Analizi: Mutlu Kaya Örneği.
- Owen, F. K., & Owen, D. (2008). Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet. Ankara: T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü.
- Özcan, Ş., & Kırca, N. (2017). Çözümlemeyen Sorun: Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet ve Hemşirenin Rolü. Balıkesir Sağlık Bil Derg , 87-97.
- Özkan, G., & Cem, S. (2023). Hürriyet Gazetesindeki Kadına Yönelik Şiddet Haberlerinin Eleştirel Söylem Çözümlemesi ile Analizi.
- TÜBİTAK. (2024). Kadına Yönelik Şiddet Araştırmaları ve 1007 Programı.
- Özbey, O. (2012). Kadına Yönelik Şiddet - Şiddetin Temelleri. Hukuk Gündemi , 37-39.
- Özer, Ö. (2008). İdeolojik Atmosferin Kapsama Alanı: Bozüyük Olaylarının Ortadoğu ve Ülkede Özgür Gündem Gazetelerinde Sunumu Örneğinde Haber Söyleminde Yapılan İdeolojik Üretime İlişkin Yeni Bir Çözümleme. Türkiye'de Sivil İtaatsizlik Toplumsal Hareketler ve Basın (Der: E. Dağtaş). Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Öztunç, M. (2017). Kadına Yönelik Şiddetin Yerel Basında Temsili (Sakarya İli Örneği). Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gazetecilik Anabilim Dalı.

- Page, A. Z. ve İnce, M. (2008). Aile içi şiddet konusunda bir derleme. *Türk Psikoloji Yazıları*, 11(22), 81-94.
- Polat, Esin (2017). *Yoksulluk ve Şiddet Çıkmazında Kadın*, Ankara: Kurgu Kültür Merkezi Yayınları.
- Polat, Oğuz (2012). *Şiddet*, İstanbul: Acıadem Üniversitesi Yayınları.
- Ram, M. (2020, Şubat). *Şiddet nedir? Öfke nedir?*. Millî Eğitim Bakanlığı.
- Saktanber, A. (2010). Medyada kadın temsili: Kimlikler ve temsiller. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(10), 200-210.
- Saktanber, A. (1993). *Türkiye’de Medyada Kadın: Serbest Müsait Kadın veya İyi Eş*, Fedakar Anne: İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- San Sungunay, S. (2018). Kadına Yönelik Şiddet Haberlerinin Söylem Analizi.
- Sargın, A. (2014). Kamu Kurumları ve Kadın Sivil Toplum Örgütleri İçin Kadına Yönelik Şiddet ile Mücadele ve Şiddete Uğrayan Kadınlara Destek Mekanizmaları. Ankara: Kadın ve Kadın STK’larının Güçlendirilmesi Projesi .
- Schesinger, Philip. *Medya, Devlet ve Ulus: Siyasal Şiddet ve Kolektif Kimlik*. Çev.: Mehmet Küçük, İstanbul: Ayrıntı yayınları, 1994.
- Silsüpür, Ö., & Karadere, Y. (2022). Kadına Yönelik Şiddet Haberlerinin Yazılı Basında Sunumu: Gazete İçerikleri Üzerinden Karşılaştırmalı İnceleme.
- Şahbaz, Y. D. (2020). Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet Haberlerinin Basın Dili Bağlamında İncelenmesi: Hürriyet, Sabah ve Sözcü Gazeteleri Üzerine Bir Analiz.
- Şenbalkan, Şadımın (2014). *Kadına Yönelik Şiddet-Madalyonun Öbür Yüzü*, İstanbul: IQ Kültür Sanat Yayıncılık.
- Tatlılıoğlu, K., & Küçükköse, İ. (2015). Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet: Nedenleri, Koruma, Önleme ve Müdahale Hizmetleri. *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* , 194-209.
- Timisi, N. (1997). *Medyada Cinsiyetçilik*. Ankara: KSSGM Yayını.
- Toker Erdoğan, M. (2010). *Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Sağlanmasında Okuryazarlığının Rolü*. Ankara: Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü
- Türkiye Cumhuriyeti. (1998). *Ailenin Korunmasına Dair Kanun* (4320 sayılı Kanun). Resmî Gazete, 17 Ocak 1998, Sayı: 23233.
- Türkiye Cumhuriyeti. (2012). *Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun* (6284 sayılı Kanun). Resmî Gazete, 20 Mart 2012.

- Ünsal, E. & Bulut, M. (2020). Şiddetin medyada temsili: Kadına yönelik şiddet haberleri. *Gazetecilik ve Toplum Dergisi*, 5(2), 78-95.
- Van Dijk, T. A. (1988). *News as discourse*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Van Dijk, T. A. (1993). *Principles of critical discourse analysis*. *Discourse & Society*, 4(2), 249-283.
- Van Dijk, T. A. (1999). *Haber Söylemi*. (Çev. A. Kaya). Ankara: Ümit Yayıncılık.
- Van Dijk, T. A. (2003). Critical Discourse Analysis. D. Schiffrin., D. Tannen, & E., H. Hamilton. (Ed.), In *The Handbook of Discourse Analysis*, Oxford: Blackwell Publishing.
- Van Dijk, T. A. (2009). *Society and Discourse: How Social Contexts Influence Text and Talk*. London: SAGE Publications.
- Yeşildal, Nuray. “Sağlık Hizmetlerinde İş Kazaları ve Şiddetin Değerlendirilmesi”, *TSK Koruyucu Hekimlik Dergisi*, 4(5), 2005, http://www.korhek.org/khb/khb_004_05-280.pdf, E.T. 13/04/2006
- Yeşilbaş, H. (2016). Sağlıkta Şiddete Genel Bakış. *Sağlık ve Hemşirelik Yönetimi Dergisi*, 44-55.
- Yıldırım, Aysel: *Sıradan Şiddet Kadına ve Çocuğa Yönelik Şiddetin Toplumsal Kaynakları*, İstanbul, Boyut Yayınları, 1998, ss.48-50
- Yıldırım, F. (2022). Medyada kadına yönelik şiddet haberlerinin toplumsal etkileri. *Yeni Medya ve Toplum Araştırmaları*, 11(1), 34-52.
- Zeynep Bolat KARATAS, “Anne baba saldırganlığı ile lise öğrencilerinin saldırganlığı arasındaki İlişkinin incelenmesi”, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2002.
- WHO (2013). *Global and regional estimates of violence against women*. World Health Organization.

EK

Ek 1: Gazetelerde Kadına Yönelik Şiddet Haberlerinden Örnekler

Ek 2: Gazetelerde Kadına Yönelik Şiddet Haberlerinden Örnekler

İŞTE MEMUR VE EMEKLİ MAASLARI

TÜİK yıllık enflasyonu yüzde 64,77, Temmuz-Agustustosuna yüzde 37,57 açıkladı. Hürriyet okurları için yeni oranlara göre memur, memur emekli, işçi, Bağ-Kur'lu ve tarım emeklilerinin yeni maaşlarını hesapladık.

KİM, NE KADAR ZAM ALACAK

En düşük memur maaşı kaç liraya çıkacak? Devletle çalışan bir genel müdürün maaşı kaç lira olacak? 9 bin 480 lira olan en düşük memur emeklisinin yeni maaşı kaç lira? İşçi, Bağ-Kur, tarım emeklilerinin maaşına ocakta hangi oranda zam gelecek? 7 bin 596 lira aylık alan emeklisinin yeni maaşı kaç liraya yükselecek? » 7 de

Hürriyet

Türkiye Türkçesi 4 Ocak 2024 Perşembe www.hurriyet.com.tr Fiyat: 10 TL

KADINLAR GİZLİCE DOĞUM KONTROL HAPİ ALAMAZ MI

Yargıtay 2. Hukuk Dairesi, kocasının haberi olmadan doğum kontrol hapı kullanan bir kadının kusurlu olduğuna hükmetti.

KADINLAR GİZLİCE DOĞUM KONTROL HAPİ ALAMAZ MI

Neşehir'de bir kadın eşinden şiddet gördüğünü belirtmek bopazına davası açtı. Karşı dava açan kocası da dilekçesinde, eşinin kendisinden habersiz doğum kontrol hapı kullandığını yazdı. Mahkeme doğum kontrol hapının gizlice kullanılmaması kuralı sayarak, Yargıtay'da bu karar çıktı. » 3. sayfa

İKİ NEFİS SARKIYI İSKALADIM

Nüket Duru müzik kariyeriyle ilgili sonu muhtemeldir. Özkan Uğur'un "De Güne Kargı" parkına önce kendisine kıyıl ettiğini belleten Duru, "Sarkıyı hiç okuduğumdan, sonradan da kendim duvardan duvara vurmuş" dedi. Nüket Duru, Seren Abdur'ın "Beni Yak Kırımı Yak" şarkısına da ilah düdüdü içinde hiç beğenmemiş. » 2

'HANGİNİZİ VURAYIM' DEDİ, VURDU

Yılbaşı gecesi Ercan Demir'in (33), bir otomobilin içinde 17 yaşındaki Melekur Özgenç'i vurmasıyla ilgili korkunç detaylar ortaya çıktı.

HASTANEYE BIRAKIP KAÇTI

Bundan 5 yıl önce bir cinayete kanayan ve kosa sızdı önce tabiiye olan Ercan Demir, otomobilde Nina A. ve Melekur Özgenç ile oturmaya. Birken silahını çıkararak ve "Hanginizi vurayım" dedi. O sırada silah patladı. Melekur, başından vurularak ağır yaralandı. Koca yaralı halde hastaneye bırakılan Ercan Demir kayıplara karıştı. » 3

BAYRAKTAR GELİR VERGİSİ REKORTMENİ

Gelir İdaresi Başkanlığı üç yıldır açıklanmayan vergi rekortmenlerini dün duyurdu. Bayraktar Yönetim Kurulu Başkanı Selçuk Bayraktar, 2021 ve 2022 de gelir vergisi birinci oldu.

İLK 100'DEN 76 KİŞİ İSMİNİ GİZLEDİ

Bayraktar'a, 2021'de 153 milyon lira, 2022'de 566 milyon lira vergi tahakkuk etti. Rekortmenler listesinde 2022 de Rahmi Koç, Mehmet Sinan Tara, İpek Karac, Ömer Koç ile 10. sırada yer aldı. Yılbaşı 2, 4, 5, 6, 7'ci sıralardakiler isimlerinin açıklanmasını istemedi. 100 kişilik listede 76 nüfuslül ismini gizli tutmayı tercih etti. » 8. sayfa

İZMİR'DE CHP YENİ BİR ANKET YAPTIRIYOR

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı için CHP'deki aday tartışmaları sürüyor. İzmir için anket yapılması ama parti yönetimi yeni bir anket yapma kararı aldı.

SOYER YENİ ANKETTEN RAHATSIZ

Mevcut başkan Tunç Soyer'in bu yeni anketten duyduğu rahatsızlığı yönetime aktardığı biliniyor. İsmir'de başkanlığa Soyer'de da bulgular var. Balga Güç, Atila Gertel, Musa Çam, Tamer Toprak, Abdül Batur, Cemil Tugay, Olgun Atila resmî beyanları yapıldıktan sonra da Aladdin Yücel'in de adı geçiyor. » 10. sayfa

AKARYAKIT VE ALKOLÜ İÇCEKLERE OTV ZAMMI

KIRIK CEPTEN NELER ÇIKTI

Fon dolandırıcısı Secil Erzan'ın "Yazışmaların bir kısmını sildikten sonra kurdum" dediği cep telefonu desifre edildi. Telefonda 180 bin yazışma çıktı. Yazışmalarda daha önce gündeme gelmeyen birbirinden ilginç konular yer aldı.

Phone 11 model kırık telefonun çıkarılan 180 bin mesaj, 333 sayfa ve 180 bin yazışma mahkemeye gönderildi.

FATİH TERİM'DEN FONA PARA

Erzan ile Fatih Terim'in yazışmalarının en sonu 4 Ekim 2021'e ait. Erzan, Terim'in 2,1 milyon lira olan maaşının bir bölümünü fona aktarıyor. Terim "ulu" veriyor.

NİSANLIYKEN SEVGİLİSİ VARMIS

Erzan'ın Terim'in arabası Candas Görel ile maaşlıyken. Atila Baltas'a da aşk yaşadığı anlaşıyor. Erzan, Baltas için "Beni kaçırmak istedi. Tefecidir" demiş.

TEHDİT YAZIŞMALARI ÇIKMADI

Secil Erzan, eski futbolcu Semih Kaya ve menajeri Farat Özdemir için "Beni tehdit ediyor. Yazışmalar kırık telefonda" demiş. Bu yönde yazışmalar rastlanmadı.

UMREDEN GELEN FAİZ TESEKKÜRÜ

Erzan, umreğe giden Arda Turan'a 280 bin dolarının hazır olduğunu bildiriyor. Arda Turan'dan "100 binde çarp, sevip o kadar. Kabe deyin verdin ya" yanıtı geliyor.

MAGDURLAR KURBAN ARIYOR

Yazışmalarda göre fona para kapıtarlar, paralarını geri almak için yeni kurbanlar arıyor. Arda Turan, Hasan Baltas ve Tolga Agar' fona öteniyor, Erzan reddediyor.

HERKES SEÇİLİ KISKANMIS

Arda Turan, eski futbolcu Semih Kaya ve menajeri Farat Özdemir için "Beni tehdit ediyor. Yazışmalar kırık telefonda" demiş. Bu yönde yazışmalar rastlanmadı.

SAMPİYON MELEKLER İÇİN DAVA KAPISINDA

6 Şubat depreminde Adıyaman'da yıkılan İslas Otel'de aralarında 35 Kübrülü sporcu gençin bulunduğu 72 kişi hayatını kaybetmişti. Otele ilgili dava için Adıyaman'da başladı.

OTEL SAHİBİ REDDETTE

İslas Otel'i kurtarıp çıkan otel sahibi Ahmet Bozokut bizzatın depremin büyüklüğü nedeniyle yapıldığını öne sürerek iddiaları reddetti. Duruma doğrudan bizzatın Melekler adı verilen ölen çocukların yakınları elinde parakartlarla mahkemeye önde eylem düzenledi. İyler Hakkı Levant de katıldı. » 4'te

MONTRO'YE TAKILDILAR

Türkiye, İngiltere'nin Ukrayna'ya hibe ettiği iki mayın avlama gemisinin Boğaz'dan geçişine Montre'de Sıkıştırmış ne de böyle izin vermedi. Türkiye, Rusya ile Ukrayna savaşta için bu karar aldı. » 12

İRAN'DA ÇİFTE BOMBALI KATLİAM

95 KİŞİ HAYATINI KAYBETTİ

Soleymani'nin mezarının yakınında gece patlayan bombalar 95 can aldı. Soleymani DEAS'ın istisnasız öldü.

BOMBALI VALİZLER PATLATILDI

Bombalı valizler 13 dakika aralıyla patlatıldı. Sonuçta 95 kişi hayatını kaybetti, kadın ve çocukları da arasında bulunan 211 kişi yaralandı. Kasım Süleymani, İran'ın Devrim Muhafızları'nın day operasyonu oldu. Kudus Gürcü'nün bizzatın. Süleymani'nin operasyonlarıyla Irak, Suriye ve Afganistan'ın bölünmesi engellendi haberi geliyor. » 12

REİSİN BUGÜNKÜ TÜRKİYE ZİYARETİ ERTELENDİ

Ek 3: Gazetelerde Kadına Yönelik Şiddet Haberlerinden Örnekler

KURUSU KURUSUNA MEMUR EMEKLİSİNİN MAASINI HESAPLADIK

İşte 2.5 milyon memur emeklisinin enflasyon oranından sonra ortaya çıkan yeni maaşları.

Memur emeklileri ocak ayında yüzde kaç zamlanacak? Aylık ek ödeme tutarında ne kadar artış olacak? 12 Ekim'de dahil en düşük emekli aylığı kaç liraya yükselecek? Kaderine, devre ve hizmet yılına göre 2024 yılında hangi memur emeklilerinin oltur ne kadar para geçecek? Konuşa konuşa tablo şunlardır... » 7'de

Noyan DOĞAN

KAR İÇİN TARİH 9 OCAK

Hafta başından itibaren Türkiye sokuk havanın etkisi altına girecek. Özellikle Anadolu'da kar yağışı görülecek. Ancak esas soğuma 9 Ocak'ta olacak. Trakya üzerinden gelen yeni hava dalgaası Trakya ve İstanbul'a yoğun kar getirebilir. » 13

SANS DEĞİL EMEK

Sanatçı Önceki Altın Fındık ve Tansel Öngel de rol alıyor.

4 YABANCI DİL BİLİYOR

Almanca, İngilizce, Fransızca, Arapça ve Rusça'ya hâkim Nergis Söylekaya bu derin bilgiye sahipken çok farklı yaşlarda çalışıyor. » 2'de

Hürriyet

Türkiye Türkçesi 5 Ocak 2024 Cuma www.hurriyet.com.tr Fiyatı: 10 TL

YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCIYI BEKİR SAHİN HÜRRIYET'E KONUŞTU

DOSYA 13. AĞIR CEZA'YA DÖNECEK

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Bekir Şahin, Yargıtay 3. Ceza Dairesi'nin AYM'nin Can Altınay'la ilgili ikinci kararına da uyumaması nedeniyle soruşturma açtı.

'SU ANDA FİZİKLEN BİZDE'

Yargıtay 3. Ceza Dairesi, dosyayı 13. Ağır Ceza Mahkemesi'ne fiziklen gönderdi. Milliyetçi Hareketi'nin düşünceleri dışarıya yansıması konusunda iktidar ve muhalefetin fiksi yeknesaklığı TDMM'ni de... » 10'da

BAŞSAVCIYA 'İDAM' DEDİRTEN CİNAYET

Ömürhanlı'da Salim Koyuncu'nun 7 aylık hamile eşi öldürülmesinin yankıları sürerken, Şahin'den 'idam' çıkışı geldi. "Bana suçlarda idam cezası olmalı. Hamile kadını soyutmuş bu kadar derinden bir insan için ağırlaştırılmış müebbet bapısı cezası yeterli değilse idam cezası da olmalı." » 10. sayfa

İRAN SALDIRISINI DEAS ÜSTLENDİ

İran'da General Kasım Süleymani'nin mezarındaki anıt törenine ekinde bombalı saldırıyı terör örgütü DEAS üstlendi.

İçişleri Bakanlığı'nın Türkiye'nin DEAS'la Mücadelesi' yazısına göre, İslam adına kurulusmuş olduğu iddia etmesine rağmen, bütün tahribatları İslam toplumlarına yapar. DEAS, yine Müslümanların katliamlarında başrolde çıktı. Terör örgütü 84 kişinin hayatını kaybetmiş 284 kişiyi yaraladığı saldırıyı üstlendi. » 9'da

OKUL SERVİSİ DEHŞETİ

İzmir Koc Özgür İlköğretim Okulu servis minibüsü, Kızılay'da trafikte hızla ilerlerken 50 öğrenciyi taşıyordu. Aracın kazaan bir sürüşüne sonra çocuklar ve öğretmenler, minibüs terk edilmiş bulundu. » Cene AYDIN » 3

OĞLU SEDAT TUZAK KURDU

Oğlu Sedat Doğan'ın hastaneden aldığı demans raporuyla vasi atanan Cem Vakfı Başkanı Prof. Dr. İzzettin Doğan (83), Hürriyet'e konuştu. Doğan, "Öyle bir rapor yok. Alış sağlığım yerinde" dedi.

YENİ RAPOR ALDIRDIM

Oğlumun yanlış yaptığına belirtti Prof. Dr. Doğan, "Ben oğluma hastaneye gitmedim. Öyle bir rapor da yok. Bu olaydan sonra tekrar hastaneye başvurup alacağım raporu yine oğluma ilişkin rapor aldım. Konuyla ilgili hukuki yollara başvurdum. Bu olay hastaneye ve doktora da sorulmalı. Bu işte bir yanlışlık var. Oğlum herhalde farkına varamıyorsa yanlışlıktır" dedi.

SAVILCIĞA SIKAYET ETTİ

Savcılığa başvurdu İzzettin Doğan'ın avukatı, Sedat Doğan ile demans raporunda imzası bulunan Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nden 7 belkimsi sonuçlandırılmaması itirazı. Hastane yetkilisi ise "Rapor gerçek" dedi. Hastanın hastaneye girmemesi halinde doktorların eve gidip muayene yapabilirliği söz konusu. Soruşturma da doktorların itirazı üzerine başladı. » 11. sayfa

» Özgür ERGÜZAR - Başar GÖZEL

HAYIRLI İŞLER MAHMUT AMCA

Seçil Erzan'ın kırık cep telefonundan 74 kişiyi yaptığı 'Ton' yazışmaları da çıktı. Fondu sadece Erzan'ın 'Mahmut Yılmaz'ın memnun kaldığı anlaşıldı.

FONUN TEK MUTLUSU

Yazışmalara göre Seçil Erzan, 5 Ocak 2023'te Mahmut Yılmaz'dan fon için para istedi. Yılmaz 1 milyonu TL gönderdi. Erzan bu parayı 52 bin 700 dolar olarak fon aktaracağını söyledi. Erzan vadeli iki tere tuttuğu, 7 Mart 2023'te Yılmaz'ın parasını 100 bin dolar olarak geri verdi. Yılmaz, "Çok teşekkür ederim. Çok kazandım oldu" diye mesaj attı. Erzan ise "Hayırlı işler Mahmut Amca" yazı tını verdi. » 11'de

SEÇİL SEN BİZİ BATAGA SOKTUN

Seçil Erzan tutuklanmadan bir ay önce yakın arkadaşları Nartlı Can'a "Ben bittim" diye mesaj attı. Can "Bergama bittik" yanıtını verdi. Erzan bir süre sonra artık mesajlarına cevap veremeyen Can'a "Hoşca kal" diye yazdı. Can "Sen herkesten önce bizi batığa soktun ki" cevabını verdi. » 11. sayfa

KRİPTO PARALAR NEREYE KOSUYOR

» Sefir LEVENT » 8

ISSN 1304-4432

SİMSEK 2024'E BOYLE BAKIYOR

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, yeni yılın 2. yarısında enflasyonda düşüş beklentisini belirterek, izlenecek para politikasıyla ilgili ipuçları verdi.

ENFLASYON 2. YARIDA DÜŞECEK

"Bu enflasyon düşecek ama yılın ikinci yarısında yavaş düşecek. Aylık bazda düşüşler zaten başladı. Türkiye'nin risk primi 700 seviyelerinden 300'e indi, kur oymakla değil. Fiyat istikrarına enflasyonu düşürerek sağlanabilir. Bunun için para politikasında sıkılaşma gerekiyordu. Bunu yaptık, yapıyoruz." » 9

İSMİNDEKİ 'Y'YI KİM İÇİN SİLDİ

Büyük şair Cemal Süreya, Süreyya' olan soyadındaki tek 'y' harfini platececi ağızla Muazzez Akkaya için mi sildi etti? Yoksa Üvercinka'daki büyük ağı için mi sildi? Piyasaya yeni çıkan ve Muazzez Akkaya'nın hayatını konu alan kitapta ilginç detaylar var. » 4'te

Ek 4: Gazetelerde Kadına Yönelik Şiddet Haberlerinden Örnekler

[illegible]

SÖZCÜ'den dev kültür hizmeti...
HER GÜN 4 SAYFA KİTAP EKİ

İSMET PAŞA'NIN KÜRT RAPORU
1925 yılında Anadolu'yu karış karış dolayan İsmet İnönü hazırladığı raporu Atatürk'e sundu... Saygı Özgür yıllarca gizli kalan rapora ulaştı. "Kürt Raporu" adıyla kitaplaştırdı.
4. BÖLÜM MUTLAKA ALIN KACIRMAYIN...

İmamoğlu bu akşam SÖZCÜ TV'de Uğur Dündar'ın konuğu
DUAYEN gazeteci Uğur Dündar soracak, İstanbul Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu daha iyi yanıtlayacak. Bu çok özel röportaj, bu akşam saat 21.00'de SÖZCÜ TV'de. Kaçırma-
yın. S.17

YIL: 18 SAYI: 6296 3 EYLÜL 2024 SALI 15 TL
#SÖZCÜ SUSARSA TÜRKİYE SUSAR

T.C. SÖZCÜ

Atatürk'ten rahatsız olanlara tepki dinmiyor
TEĞMENLERE SALDIRANLARA SESLENİYORUM!
Zafer Partisi (ZP) lideri Özdağ, "Mustafa Kemal'in askerleriyiz" diyen teğmenleri hedef gösterenlerin karanlık yüzünü anlattı, yandaki hatırlatmayı yaptı

Bu satırlar Atatürkçü teğmenlere saldıran gerici zihniyeti anlatıyor
Orduyu FETÖ'cülere verdiniz.
Atatürkçü subayları komplolar ve kumpaslarla hapse attınız.
Devlet Onur Madalyası almış gazilerimizi hücrede tutunuz.
Tekerlekli sandalyede oturan gazimizi intihara sürüklediniz.
FETÖ'nün darbe yapacak kadar güçlenmesinin önünü açtınız.
FETÖ zulmünü yaşayan Atatürkçü general ve subaylar 15 Temmuz'da darbeyi bastırdı.
O günden sonra SADAT zulmü ve tasfiyeleri başladı. Bugüne kadar da aralıksız devam etti.
FETÖ gitti, METÖ geldi.
Atatürk'ü küçük gösterme çabanıza rağmen gençliğin içinden Atatürk çıkıyor.
"Mustafa Kemal'in askeriyiz" sözü muhalefet söylemi değil her onurlu bireyin söylemidir.
Mustafa Kemal'in askeri olmayan Yunan ordusunun Haçlı ordusunun askeridir.
Sizi ve "Yunan ordusu kazansaydı" diyen "Fesli Kadir" zihniyetini tanıyoruz.
Siz İstiklal Harbi'ni kazandığımız için üzölmeye devam edin.

CHP'li Başarır'dan AKP'li Varank'a sert sözler:
Sizler bu ülkeyi FETÖ'ye teslim etmiş tiptersiniz
CHP'li vekil Ali Mahir Başarır, Atatürkçü teğmenlere dil uzatan AKP'li vekil Mustafa Varank'a tepki gösterdi. Başarır, "Siz, bir samantalı özerklik isteyenlerle kol kola giren ve zımmasızda ülkeyi FETÖ'ye teslim etmiş tiptersiniz. Provokasyon yapmak" dedi. S.10

AKP'li vekil Varank böyle cevap verdi: Beyni emcüklenmiş
MUSTAFA Varank, Başarır'ın eleştirilerine hakaretle yanıt verdi. CHP yöneticileri için "Beyni emcüklenmiş, g... zekalı" ifadesini kullandı... S.10

E. askeri hakim Üçok SÖZCÜ'ye konuştu:
2 YIL ÖNCE DE ERDOĞAN'IN GÖZÜ ÖNÜNDE OKUNMUŞTU
ÜÇÜK, "Bu yemin, bundan önce de harp okullarında teğmenler tarafından okunmuştu. 2022'de Erdoğan da buna tanık oldu..." dedi.

AKP'lilerin büyük çoğunluğu Ata'ya şükran duyuyor
Ankette halkta Atatürk'e şükran duyuyor musunuz? diye soruldu. İşte partilere göre sonuç:
AKP % 82 Evet ZP % 100 Evet
CHP % 94 Evet DEM % 79 Evet
MHP % 92 Evet TIP % 92 Evet
İYİP % 95 Evet YRP % 60 Evet

Hem C.Başkanı, hem Yargıtay Başkanı aynı konuya değindi
Yeni adli yıl açılışında anayasa çağrısı
ADLI yıl açılış töreni dün Yargıtay'da yapıldı. Erdoğan açılış konuşmasında, "Türkiye yeni bir anayasaya hazır" dedi. Yargıtay Başkanı Ömer Kırkız ise ülkenin daha demokratik, daha özgürlükçü, daha çağdaş ve kapsayıcı bir anayasaya ihtiyacı olduğunu vurguladı. Törenin CHP lideri Öcal'de katıldı. S.11

S.Urfa'nın YRP'li başkanı istifa etti
YENİDEN Refah Partisi'nden (YRP) istifa eden S.Urfa Belediye Başkanı Kasım Gülpınar, yoluna bağlanarak devam edeceğini açıkladı... S.5

Kayıp Narin'in amcası tutuklandı
DİYARBAKIR'da 21 Ağustos'ta kaybolan ve bulunamayan 8 yaşındaki Narin Güreş'in amcası cinsiyet gübresiyle hapse konuldu. S.3

Ek 8: Gazetelerde Kadına Yönelik Şiddet Haberlerinden Örnekler

Nereye gittin ey vicdan?
Rahmi TURAN yazdı. 11'de

Uçustardaki bıktırıcı gecikmeler
Uğur DUNDAR yazdı. 4'te

Bakın ne çıktı!
Necati DOĞRU yazdı. 3'te

İki büyük dönüşüm
Soner YALÇIN yazdı. 10'da

TÜRKİ
Deniz ZEYREK yazdı. 4'te

Türkiye'ye hoş geldiniz Mr. Şimşek
Ulusal MURATOĞLU yazdı. 5'te

Bükemediğin eli öptürürler
Enin ÇOLUŞAN yazdı. 5'te

Türkiye'de ilk kez sağ ve sol sendikalar bir araya gelip ortak açıklama yaptı:

Bunlar bizi köle zannediyor

3 sendika, "Asgari ücret acilen artırılmalı. İşçiler enflasyonun nedeni değil mağdurdur" dedi. TÜRK-İŞ Başkanı, patronlara başlıktaki sözlerle çıktı

İKTİDARIN asgari ücreti zam yapmaması sendikaları kızdırdı. TÜRK-İŞ Başkanı Ergün Atalay, DISK Başkanı Arzu Çerkezoğlu ve HAK-İŞ Başkanı Mahmut Arslan, tepkilerini haykırdı.

3 başkan, Ankara'da işçilerin 10 talebini açıkladı. "Asgari ücret acilen artırılmalı. Yüksek enflasyonun sebebi sermayenin bilmek bilmeyen kör hırsları, dar gelirli işçiler değildir" dedi.

TÜRK-İŞ Başkanı Atalay şöyle konuştu: "Patronların kazandıkları para ortada. Buna rağmen 10-20 yıllık işçiyi 10-20 bin lira parayı çok görüyorlar. Bunlar bizi köle, maraba zannediyorlar." S.7

HAK-İŞ
Genel Başkanı Mahmut Arslan

TÜRK-İŞ
Genel Başkanı Ergün Atalay

DISK
Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu

Türkiye'de asgari ücret genel ücrette döndü. Asgari ücretli sayısı artıyor.

10 bin 17 bin lirayla bırakan 1 ay 1 hafta bile geçinilmez. Kriz çok büyük.

En düşük emekli aylığı asgari ücret kadar olmalı. Asgari ücret acilen zam yapılmalı.

İşte insana "Nereden nereye" dedirten iki uygulama

Orduevine sarıklı cübbeli genç alınıyor ama askeri kampa gaziler alınmıyor

"Gazi yakını" kartı göstererek orduevine giren cübbeli genç çay içip gitti Aynı gün gazi erler, askeri kampa alınmamalarını oturarak protesto etti

Yeni cübbeli genç, yanındaki kadın ve çocukla bir süre orduevinde oturdu.

TEPKİ İÇİN PROTEZLERİNİ ÇIKARIP BÖYLE OTURDULAR
Özdere Havaçılık Kampı'na alınmayan gazi erler, kampın önünde oturma eylemi yaptı. Yaşadıkları mağduriyeti sosyal medyada da paylaştılar.

ŞAŞKINLIK veren iki olay da geçen pazar yaşandı. Yeni cübbeli, sarıklı ve terlikli bir genç, 2 kadından ve 2 çocukla Eskişehir Lüleburgaz Orduevi'ne gitti. Nispetiye'deki askerleri içeri almak istemedi. Gazi yakını olduğuna söyledikten orduevine girişine izin verildi.

AYNI gün, TSK İzmir Özdere Havaçılık Kampı'nın önünde yürük ızla-tın bir olay vardı. Kampa alınmayan gazi erler tepki olarak orada oturma eylemi yaptı. Protesto hacak ve kolun ile gazi kimliklerini yere koydular. Yapılan uygulamaya tepkilerini dile getirdiler.

Saygı ÖZTÜRK yazdı. 12'de

Özgür Özel zehir zemberek konuştu:

TÜİK emeklinin asgari ücretlinin cebinden çalışıyor

CHP lideri Özel, Türkiye İstatistik Kurumu'nun enflasyonu düşük çıkarmasını şöyle eleştirdi:

"DAK gözetilerek bizzat bir devlet kurumu (TÜİK) eliyle yapılan bir ihanetle karşı karşıyayız. Açıkladığı enflasyon rakamı istatistik değil, emek. İnsanlar buna göre işi alıyor. TÜİK, bu istidara oy veren veremeyen bekaşın cebinden para çalışıyor."

Başak KAYA'nın haberi sayfa 3'te

TÜİK Başkanı'ndan enflasyon itirafı

HAZİRAN enflasyonu bekletti-nin altında çıkmıştı. Başkan Erhan Çetinkaya, "Hazirandan bu yana ötelenen bant zamlar tümüyle enflasyonunu etkileyecek" dedi. S.8

Öner Döşer'in öngörülerini çıktı

ÜNLÜ astrolog Döşer'in SÖZCÜ'nde yazdığı öngörüler tuttu. S.11

Nagehan Alçı yıllarca şiddet gördüğünü açıkladı:

Rasim bana bir şey yapmasın diye elimde bıçakla bekliyordum

GAZETECİ Nagehan Alçı, geçen yıl boşandığı Rasim Özen Kutahyalı'nın kendisine fiziksel, psikolojik ve ekonomik şiddet uyguladığını söyledi. "Rasim'in ofisi elimeydi. Elimde bıçakla bana bir şey yapmasın diye beklediğim, korucudan yardımımı bekliyordum" dedi. S.11

'KAZANDIĞIM PARAYI ALIYORDU'
Nagehan Alçı, Rasim Özen Kutahyalı'nın yaptıklarını tek tek anlattı.

HER GÜN 4 SAYFA KİTAP EKİ

SÖZCÜ GAZETESİ'NDEN DEV HİZMET

5-6. BÖLÜM MUTLAKA ALIN KAÇIRMAYIN...

İçinde hayvan hastanesi olan barmak! Renkli Devrim AKP O gecenin öyküsü İmar düzeninin baş belası Eritre ile Somali'yi barıştırıyoruz! Kamu zararına neden olmakla suçlanıyor

YIL: 18 SAYI: 6277 15 AGUSTOS 2024 PERŞEMBE 15 TL

#SÖZCÜ SUSARSA TÜRKİYE SUSAR

T.C. SÖZCÜ

CHP'li belediyeden AKP'li eski başkan için suç duyurusu

CHP'li Sinem Dedetay'ın yönettiği Üsküdar Belediyesi, önceki başkan Hilmi Türkmen hakkında suç duyurusu yaptı. Türkmen'in görevi kötüye kullanıp ve milyonlarca İrakk kamu zararına yol açtığı iddia edildi. Özlem GÜVEMLİ'nin haberi 10'da

LAİK TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NDE BİR MÜDÜR BÖYLE DEDİ:

BAŞINI ÖRTMEYEN ÖĞRENCİYE KARIŞIRIM

İmam hatip ortaokulu müdürü, kız öğrencilerin örtünmesi konusunda "Zorla olmasa" diyen velilere çıktı. Eğitimciler müdür hakkında suç duyurusu yaptı

Kız okulu öğrencilerine bunu anlattılar

İSLAM'IN KIZI NASIL OLMALI?

SAMSUN Kültürat Kız Okulu'nda öğrencilere "İslam'ın kızı nasıl olmalı" verildiği ortaya çıktı. Aynı okulda yıl sonu pikniği yapıldı. Gerici açıklama yapıldı. İslam'ın kızı nasıl olmalı? başlıklı konuşma yapıldı. Görüntüler sosyal medyada paylaşıldı.

SOSYAL MEDYADA KIZLARIN YÜZÜNÜ KAPATILAR

İmam hatip ortaokulu-mun sosyal medyada yer alan fotoğraflarda kızların yüzünün kulp ve çiçekle kapatıldığı görüldü.

TAVANI ÇÜKEN HASTANENİN MÜTEAHHİDİNE 2.3 MİLYARLIK İHALE

Bestepe ve Okluk saraylarını yapan Rönesans Holding'e bağlı inşaat şirketi ihaleye doymuyor

13 belediye başkanı ve 2 vekil AKP'ye katıldı

ERDOĞAN, AKP'nin 23'üncü kuruluş yıl dönümü töreninde partiye katılanlara rozet taktı. Partililere şöyle seslendi: "Kendini yorgun, bitkin hissedersen varsa onlardan kenara çekilmesini istiyoruz." S.4

Merak edilen o ismi mahkemede söylerim

Özdağ, Akşener'in 2018'de bir kişiye "Adami (Erdoğan) C.Başkanı seçiyoruz" dediğini söylemiş, isim vermemiştir

Pahalılığı çözemeyen başbakan istifa ediyor

JAPONYA'da endüstrinin yüzde 3'ü bulması üzerine sert şekilde eleştirilen Başbakan Fumio Kishida, görevi bırakacağını açıkladı... S.20

İstanbul'dan 1 yılda 581 bin kişi göç etti

GEÇİNMENİN giderek daha da zorlaştığı İstanbul, en çok göç alan ve göç veren kentler listesinde zirrede yer aldı. Ankara ise 2'inci sırada. S.7

Eğitim dönemi zamlı başlıyor

ÜNİVERSİTE yerleştirme sonuçlarının açıklanmasından ardından başka şehirde okuyacak öğrencilerin yurt ve ev bulma telaşı başladı. Ücret yurtlarda tek kişilik oda fiyatı 35 bin liraya kadar çıkıyor. Kız büyük. Başak KAYA'nın haberi sayfa 7'de

Cezayir'deki TIP'lı Can Atalay'ın anne-babası umutlu: Hukukun varolduğuna inanmak istiyoruz

MERCLİS yarı, geçen yıl Hatay'dan milletvekili seçilen Gazi tutukluusu Can Atalay için toplanacak. Bu oturma öncesi Atalay'ın anne ve babası "Biz ölümü haber bekliyoruz" diye konuştu. S.5

ÖZ GEÇMİŞ

Ad Soyad: Rabia UÇAR	
Eğitim Bilgileri	
Lisans	
Üniversite	Sakarya Üniversitesi
Fakülte	İletişim Fakültesi
Bölümü	Gazetecilik
Makale ve Bildiriler	
1. Uçar, R. (2023, Aralık 29). Sosyal medyada dijital aktivizme hayvan hakları çerçevesinde bakış: Paw Guards örneğinde bir inceleme. İCOMS Uluslararası İletişim Bilimleri Sempozyumu 2022 (s. 216). 2. Uçar, R. (2023, Şubat 3). Sosyal medyada dijital aktivizme hayvan hakları çerçevesinde bakış: Paw Guards örneğinde bir inceleme. INTE-ISTEC-ITEC-ITICAM-IQC 2023 Conferences (s. 717). 3. Uçar, R. (2023, Aralık 29). Dijitalleşmenin Sakarya yerel basını üzerindeki etkisi. İCOMS Uluslararası İletişim Bilimleri Sempozyumu 2022 (s. 205).	